

维摩诘所说经

姚秦三藏法师鸠摩罗什译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《维摩诘所说经》电子书，根据《永乐北藏》大乘五大部外重译经，第 0142 部，姚秦三藏法师鸠摩罗什译《维摩诘所说经》原藏雕板印刷影印本校正注音。句读及注音仅供参考。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年元月

目 录

● 起诵仪	- 1 -
香赞	- 1 -
开经偈	- 1 -
维摩诘所说经卷上	- 2 -
佛国品第一	- 2 -
方便品第二	- 12 -
弟子品第三	- 15 -
菩萨品第四	- 27 -
维摩诘所说经卷中	- 37 -
文殊师利问疾品第五	- 37 -
不思议品第六	- 46 -
观众生品第七	- 52 -
佛道品第八	- 62 -
入不二法门品第九	- 70 -
维摩诘所说经卷下	- 77 -
香积佛品第十	- 77 -
菩萨行品第十一	- 84 -
见阿闍佛品第十二	- 92 -
法供养品第十三	- 97 -
嘱累品第十四	- 103 -
● 结诵仪	- 107 -
补阙真言	- 107 -
回向偈	- 107 -

●起诵仪

xiāngzàn 香 赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáo wén suí chù jié
炉 香 乍 熟. 法 界 蒙 薰. 诸 佛 海 会 悉 遥 闻. 随 处 结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànquánshēn
祥 云. 诚 意 方 殷. 诸 佛 现 全 身.

ná mó xiāngyún gài pú sà mó hé sà 南 无 香 云 盖 菩 萨 摩 诃 萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó 南 无 本 师 释 迦 牝 尼 佛 (合掌三称)

kāi jīng jì 开 经 倶

(一遍)

wú shàng shèn shēn wēi miào fǎ bǎi qiān wàn jié nán zāo yù
无 上 甚 深 微 妙 法 百 千 万 劫 难 遭 遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我 今 见 闻 得 受 持 愿 解 如 来 真 实 义

wéi mó jié suǒ shuō jīng juànshàng
维摩诘所说经卷上 亦名不可思
 议解脱经

yáo qín sānzàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì
 姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译

fó guó pǐn dì yī
佛国品第一

rú shì wǒ wén yī shí fó zài pí yē lí ān luó shùyuán yǔ
 如是我闻：一时，佛在毗耶离菴罗树园，与
 dà bì qū zhòng bā qiān rén jù pú sà sānwàn èr qiān zhòngsuǒ zhī
 大比丘众八千人俱，菩萨三万二千。众所知
 shí dà zhì běnxíng jiē xī chéng jiù zhū fó wēishén zhī suǒjiàn lì
 识，大智本行，皆悉成就；诸佛威神之所建立，
 wèi hù fǎ chéng shòu chí zhèng fǎ néng shī zǐ hǒu míngwén shí fāng
 为护法城，受持正法；能师子吼，名闻十方；
 zhòng rén bù qǐng yǒu ér ān zhī shàolóngsānbǎo néng shǐ bù jué
 众人不请，友而安之；绍隆三宝，能使不绝；
 xiáng fú mó yuàn zhì zhū wài dào xī yǐ qīng jìng yǒng lí gài chán
 降伏魔怨，制诸外道，悉已清净，永离盖缠；
 xīn cháng ān zhù wú ài jiě tuō niàn dìng zǒng chí biàn cái bù
 心常安住，无碍解脱；念、定、总持，辩才不
 duàn bù shī chí jiè rěn rǔ jīng jìn chán dìng zhì huì jí
 断；布施、持戒、忍辱、精进、禅定、智慧及
 fāngbiàn lì wú bù jù zú dài wú suǒ dé bù qǐ fǎ rěn yǐ néng
 方便力，无不具足；逮无所得，不起法忍；已能
 suí shùn zhuàn bù tuì lún shàn jiě fǎ xiàng zhī zhòngshēnggēn gài
 随顺，转不退轮；善解法相，知众生根；盖
 zhū dà zhòng dé wú suǒ wèi gōng dé zhì huì yǐ xiū qí xīn xiàng hǎo
 诸大众得无所畏、功德智慧，以修其心；相好
 yán shēn sè xiàng dì yī shě zhū shì jiān suǒ yǒu shì hǎo míng chēng gāo
 严身，色像第一，舍诸世间所有饰好；名称高
 yuǎn yú yú xū mí shēn xìn jiān gù yóu ruò jīn gāng fǎ bǎo pǔ
 远，踰于须弥；深信坚固，犹若金刚；法宝普
 zhào ér yù gān lù yú zhòng yán yīn wēi miào dì yī shēn rù yuán
 照，而雨甘露；于众言音，微妙第一；深入缘

qǐ duànzhū xié jiàn yǒu wú èr biān wú fù yú xí yǎn fǎ wú wèi
 起，断诸邪见，有无二边，无复余习；演法无畏，
 yóu shī zǐ hǒu qí suōjiāngshuō nǎi rú léi zhèn wú yǒuliàng yǐ
 犹师子吼，其所讲说，乃如雷震，无有量，已
 guòliàng jí zhòng fǎ bǎo rú hǎi dǎo shī liǎo dá zhū fǎ shēnmiào zhī
 过量；集众法宝，如海导师，了达诸法深妙之
 yì shàn zhī zhòng shèngwǎng lái suǒ qù jí xīn suǒxíng jìn wú děngděng
 义；善知众生往来所趣及心所行；近无等等
 fó zì zài huì shí lì wú wèi shí bā bù gòng guān bì yī qiè
 佛自在慧、十力、无畏、十八不共；关闭一切
 zhū è qù mén ér shēng wǔ dào yǐ xiàn qí shēn wéi dà yī wáng shàn
 诸恶趣门，而生五道以现其身；为大医王，善
 liáo zhòng bìng yìng bìng yǔ yào lìng dé fú xíng wú liàng gōng dé jiē chéng
 疗众病，应病与药，令得服行；无量功德皆成
 jiù wú liàng fó tǔ jiē yán jìng qí jiàn wén zhě wú bù méng yì
 就，无量佛土皆严净；其见闻者，无不蒙益；
 zhū yǒu suǒ zuò yì bù táng juān rú shì yī qiè gōng dé jiē xī jù
 诸有所作，亦不唐捐；如是一切功德，皆悉具
 zú qí míng yuē děng guān pú sà bù děng guān pú sà děng bù
 足。其名曰：等观菩萨、不等观菩萨、等不
 děng guān pú sà dìng zì zài wáng pú sà fǎ zì zài wáng pú sà
 等观菩萨、定自在王菩萨、法自在王菩萨、
 fǎ xiāng pú sà guāng xiāng pú sà guāng yán pú sà dà yán pú sà
 法相菩萨、光相菩萨、光严菩萨、大严菩萨、
 bǎo jī pú sà biàn jī pú sà bǎo shǒu pú sà bǎo yìn shǒu pú sà
 宝积菩萨、辩积菩萨、宝手菩萨、宝印手菩萨、
 cháng jǔ shǒu pú sà cháng xià shǒu pú sà cháng cǎn pú sà xǐ gēn
 常举手菩萨、常下手菩萨、常惨菩萨、喜根
 pú sà xǐ wáng pú sà biàn yīn pú sà xū kōng zàng pú sà zhí
 菩萨、喜王菩萨、辩音菩萨、虚空藏菩萨、执
 bǎo jù pú sà bǎo yǒng pú sà bǎo jiàn pú sà dì wǎng pú sà
 宝炬菩萨、宝勇菩萨、宝见菩萨、帝网菩萨、
 míng wǎng pú sà wú yuán guān pú sà huì jī pú sà bǎo shèng pú
 明网菩萨、无缘观菩萨、慧积菩萨、宝胜菩
 sà tiān wáng pú sà huài mó pú sà diàn dé pú sà zì zài wáng
 萨、天王菩萨、坏魔菩萨、电德菩萨、自在王
 pú sà gōng dé xiāng yán pú sà shī zǐ hǒu pú sà léi yīn pú sà
 菩萨、功德相严菩萨、师子吼菩萨、雷音菩萨、

shān xiāng jī yīn pú sà xiāng xiāng pú sà bái xiāng xiāng pú sà cháng
 山 相 击 音 菩 萨、 香 象 菩 萨、 白 香 象 菩 萨、 常
 jīng jìn pú sà bù xiū xī pú sà miào shēng pú sà huā yán pú sà
 精 进 菩 萨、 不 休 息 菩 萨、 妙 生 菩 萨、 华 严 菩 萨、
 guān shì yīn pú sà dé dà shì pú sà fàn wǎng pú sà bǎo zhàng pú
 观 世 音 菩 萨、 得 大 势 菩 萨、 梵 网 菩 萨、 宝 杖 菩
 sà wú shèng pú sà yán tǔ pú sà jīn jì pú sà zhū jì pú sà
 萨、 无 胜 菩 萨、 严 土 菩 萨、 金 髢 菩 萨、 珠 髢 菩 萨、
 mí lè pú sà wén shū shī lì fǎ wáng zǐ pú sà rú shì děng sān wàn
 弥 勒 菩 萨、 文 殊 师 利 法 王 子 菩 萨， 如 是 等 三 万
 èr qiān rén
 二 千 人。

fù yǒu wàn fàn tiān wáng shī qì děng cóng yú sì tiān xià lái yì
 复 有 万 梵 天 王 尸 弃 等， 从 余 四 天 下， 来 谯
 fó suǒ ér wèi tīng fǎ fù yǒu wàn èr qiān tiān dì yì cóng yú sì
 佛 所， 而 为 听 法¹； 复 有 万 二 千 天 帝， 亦 从 余 四
 tiān xià lái zài huì zuò bìng yú dà wēi lì zhū tiān lóng shén yè
 天 下， 来 在 会 坐； 并 余 大 威 力 诸 天、 龙、 神、 夜
 chā qián tà pō ā xiū luó jiā lóu luó jīn nà luó mó hóu luó
 叉、 乾 阔 婆、 阿 修 罗、 迦 楼 罗、 紧 那 罗、 摩 眇 罗
 qié děng xí lái huì zuò zhū bì qīu bì qīu ní yōu pō sè yōu
 伽 等， 悉 来 会 坐； 诸 比 丘、 比 丘 尼、 优 婆 塞、 优
 pō yí jù lái huì zuò bì shí fó yǔ wú liàng bǎi qiān zhī zhòng
 婆 夷， 俱 来 会 坐。 彼 时， 佛 与 无 量 百 千 之 众，
 gōng jìng wéi rào ér wèi shuō fǎ pì rú xū mí shān wáng xiǎn yú dà hǎi
 恭 敬 围 绕， 而 为 说 法， 譬 如 须 弥 山 王 显 于 大 海，
 ān chǔ zhòng bǎo shī zǐ zhī zuò bì yú yī qiè zhū lái dà zhòng
 安 处 众 宝 师 子 之 座， 蔽 于 一 切 诸 来 大 众。

ér shí pí yē lí chéng yōu zhǎng zhě zǐ míng yuē bǎo jī yǔ
 尔 时， 毗 耶 离 城 有 长 者 子， 名 曰 宝 积， 与
 wǔ bǎi zhǎng zhě zǐ jù chí qī bǎo gài lái yì fó suǒ tóu miàn lǐ
 五 百 长 者 子， 俱 持 七 宝 盖， 来 谯 佛 所， 头 面 礼
 zú gè yǐ qí gài gòng gòng yāng fó fó zhī wēi shén lìng zhū bǎo gài
 足， 各 以 其 盖 共 供 养 佛。 佛 之 威 神， 令 诸 宝 盖
 hé chéng yī gài biàn fù sān qiān dà qiān shì jiè ér cǐ shì jiè guǎng
 合 成 一 盖， 遍 覆 三 千 大 千 世 界， 而 此 世 界 广

¹ 大正藏：而听法

cháng zhī xiàng xī yú zhōngxiàn yòu cǐ sānqiān dà qiān shì jiè zhū xū
长之相，悉于中现；又此三千大千世界诸须
 mí shān xuěshān mùzhēn lín tuóshān mó hé mùzhēn lín tuóshān
弥山、雪山、目真邻陀山、摩诃目真邻陀山、
 xiāngshān bǎoshān jīn shān hēishān tiě wéishān dà tiě wéi
香山、宝山、金山、黑山、铁围山、大铁围
 shān dà hǎi jiāng hé chuān liú quányuán jí rì yuèxīngchén tiān
山，大海江河，川流泉源，及日月星辰、天
 gōng lónggōng zhū zūnshéngōng xī xiàn yú bǎo gài zhōng yòu shí
宫、龙宫、诸尊神宫，悉现于宝盖中；又十
 fāngzhū fó zhū fó shuō fǎ yì xiàn yú bǎo gài zhōng ēr shí yī
方诸佛，诸佛说法，亦现于宝盖中。尔时，一
 qiè dà zhòng dù fó shén lì tàn wèicéngyǒu hé zhǎng lǐ fó
切大众。睹佛神力，叹未曾有！合掌礼佛，
 zhānyǎngzūnyán mù bù zànshě zhǎngzhě zǐ bǎo jī jí yú fó qián
瞻仰尊颜，目不暂舍。长者子²宝积即于佛前，
 yǐ jì sòngyuē
以偈颂曰：

mù jìng xiū guǎng rú qīng lián	xīn jìng yǐ dù zhū chán dìng
目净修广如青莲	心净已度诸禅定
jiǔ jī jìng yè chēng wú liàng	dǎozhòng yǐ jì gù qǐ shǒu
久积净业称无量	导众以寂故稽首
jì jiàn dà shèng yǐ shén biàn	pǔ xiàn shí fāng wú liàng tǔ
既见大圣以神变	普现十方无量土
qí zhōng zhū fó yǎn shuō fǎ	yú shì yī qiè xī jiàn wén
其中诸佛演说法	于是这一切悉见闻
fǎ wáng fǎ lì chāoqúnshēng	cháng yǐ fǎ cái shī yī qiè
法王法力超群生	常以法财施一切
néng shàn fēn bié zhū fǎ xiàng	yú dì yī yì ér bù dòng
能善分别诸法相	于第一义而不动
yǐ yú zhū fǎ dé zì zài	shì gù qǐ shǒu cǐ fǎ wáng
已于诸法得自在	是故稽首此法王
shuō fǎ bù yǒu yì bù wú	yǐ yīn yuán gù zhū fǎ shēng
说法不有亦不无	以因缘故诸法生
wú wǒ wú zào wú shòu zhě	shàn è zhī yè yì bù wáng
无我无造无受者	善恶之业亦不亡

² 大正藏：于是长者子

shǐ zài fó shù lì xiáng mó   dé gān lù miè jué dào chéng
 始在佛树力降魔   得甘露灭觉道成
 yǐ wú xīn yì wú shòu xíng   ér xī cuī fú zhū wài dào
 已无心意无受行   而悉摧伏诸外道
 sān zhuàn fǎ lún yú dà qiān   qí lún běn lái cháng qīng jìng
 三转法轮于大千   其轮本来常清净
 tiān rén dé dào cǐ wéi zhèng   sān bǎo yú shì xiàn shì jiān
 天人得道此为证   三宝于是现世间
 yǐ sī miào fǎ jì qún shēng   yī shòu bù tuì cháng jì rán
 以斯妙法济群生   一受不退常寂然
 dù lǎo bìng sì dà yī wáng   dāng lǐ fǎ hǎi dé wú biān
 度老病死大医王   当礼法海德无边
 huǐ yù bù dòng rú xū mí   yú shàn bù shàn děng yǐ cí
 毁誉不动如须弥   于善不善等以慈
 xīn xíng píng děng rú xū kōng   shú wén rén bǎo bù jìng chéng
 心行平等如虚空   孰闻人宝不敬承
 jīn fèng shì zūn cǐ wēi gài   yú zhōng xiàn wǒ sān qiān jiè
 今奉世尊此微盖   于中现我三千界
 zhū tiān lóng shén suǒ jū gōng   qián tà pó děng jí yè chā
 诸天龙神所居宫   乾闼婆等及夜叉
 xī jiàn shì jiān zhū suǒ yǒu   shí lì āi xiàn shì huà biàn
 悉见世间诸所有   十力哀现是化变
 zhòng dù xī yǒu jiē tàn fó   jīn wǒ qǐ shǒu sān jiè zūn
 众睹希有皆叹佛   今我稽首三界尊
 dà shèng fǎ wáng zhòng suǒ guī   jìng xīn guān fó mǐ bù xīn
 大圣法王众所归   净心观佛靡不欣
 gè jiàn shì zūn zài qí qián   sī zé shén lì bù gòng fǎ
 各见世尊在其前   斯则神力不共法
 fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ   zhòngshēng suí lèi gè dé jiě
 佛以一音演说法   众生随类各得解
 jiē wèi shì zūn tóng qí yǔ   sī zé shén lì bù gòng fǎ
 皆谓世尊同其语   斯则神力不共法
 fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ   zhòngshēng gè gè suí suǒ jiě
 佛以一音演说法   众生各各随所解
 pǔ dé shòu xíng huò qí lì   sī zé shén lì bù gòng fǎ
 普得受行获其利   斯则神力不共法
 fó yǐ yī yīn yǎn shuō fǎ   huò yǒu kǒng wèi huò huān xǐ
 佛以一音演说法   或有恐畏或欢喜

huò shēng yàn lí huò duàn yí sī zé shén lì bù gòng fǎ
或 生 厥 离 或 斷 疑 斯 则 神 力 不 共 法

qǐ shǒu shí lì dà jīng jìn qǐ shǒu yǐ dé wú suǒ wèi
稽 首 十 力 大 精 进 稽 首 已 得 无 所 畏

qǐ shǒu zhù yú bù gòng fǎ qǐ shǒu yī qiè dà dǎo shī
稽 首 住 于 不 共 法 稽 首 一 切 大 导 师

qǐ shǒu néng duàn zhòng jié fù qǐ shǒu yǐ dào yú běi àn
稽 首 能 斷 众 结 缚 稽 首 已 到 于 彼 岸

qǐ shǒu néng dù zhū shì jiān qǐ shǒu yǐ lái shēng sǐ dào
稽 首 能 度 诸 世 间 稽 首 永 离 生 死 道

xī zhī zhòngshēng lái qù xiàng shàn yú zhū fǎ dé jiě tuō
悉 知 众 生 来 去 相 善 于 诸 法 得 解 脱

bù zhuó shì jiān rú lián huā chángshàn rù yú kōng jì xíng
不 著 世 间 如 莲 华 常 善 入 于 空 寂 行

dá zhū fǎ xiàng wú guài ài qǐ shǒu rú kōng wú suǒ yī
达 诸 法 相 无 罪 碍 稽 首 如 空 无 所 依

ér shí zhǎngzhě zǐ bǎo jī shuō cǐ jì yǐ bó fó yán shì
尔 时，长 者 子 宝 积 说 此 喇 叶，白 佛 言：“世

zūn shì wǔ bǎizhǎngzhě zǐ jiē yǐ fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
尊！是 五 百 长 者 子，皆 已 发 阿 舍 多 罗 三 莫 三 菩

fí xīn yuàn wén dé fó guó tǔ qīng jìng wéiyuàn shì zūnshuō zhū pú sà
提 心，愿 闻 得 佛 国 土 清 净，唯 愿 世 尊 说 诸 菩 萨

jìng tǔ zhī xíng
净 土 之 行！”

fó yán shàn zāi bǎo jī nǎi néng wèi zhū pú sà wèn yú
佛 言：“善 哉！宝 积！乃 能 为 诸 菩 萨，问 于

rú lái jìng tǔ zhī xíng dì tīng dì tīng shàn sī niàn zhī dāngwèi
如 来 净 土 之 行。谛 听，谛 听！善 思 念 之，当 为

rǔ shuō yú shì bǎo jī jí wǔ bǎizhǎngzhě zǐ shòujiào ér tīng
汝 说！”于 是 宝 积 及 五 百 长 者 子 受 教 而 听。

fó yán bǎo jī zhòngshēng zhī lèi shì pú sà fó tǔ suǒ
佛 言：“宝 积！众 生 之 类 是 菩 萨 佛 土。所

yǐ zhě hé pú sà suí suǒ huà zhòngshēng ér qǔ fó tǔ suí suǒ tiáo
以 者 何？菩 萨 随 所 化 众 生 而 取 佛 土，随 所 调

fú zhòngshēng ér qǔ fó tǔ suí zhū zhòngshēng yǐ hé guó rù fó
伏 众 生 而 取 佛 土，随 诸 众 生 应 以 何 国 入 佛

zhì huì ér qǔ fó tǔ suí zhū zhòngshēng yǐ hé guó qǐ pú sà gēn ér
智 慧 而 取 佛 土，随 诸 众 生 应 以 何 国 起 菩 萨 根 而

qǔ fó tǔ suǒ yǐ zhě hé pú sà qū yú jìngguó jiē wèiráo yì zhū
 取佛土。所以者何？菩萨取于净国，皆为饶益诸
 zhòngshēng gù pì rú yǒurén yù yú kòng dì zào lì gōng shì
 众生故。譬如有人，欲于空地，造立宫室，
 suí yì wú ài ruò yú xū kōng zhōng bù néngchéng pú sà rú shì
 随意无碍；若于虚空，终不能成！菩萨如是，
 wéichéng jiù zhòngshēng gù yuàn qǔ fó guó yuàn qǔ fó guó zhě fēi
 为成就众生故，愿取佛国，愿取佛国者，非
 yú kōng yě
 于空也。

bǎo jī dāng zhī zhí xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó
 “宝积当知！直心是菩萨净土，菩萨成佛
 shí bù chǎnzhòngshēng lái shēng qí guó shēn xīn shì pú sà jìng tǔ
 时，不谄众生来生其国；深心是菩萨净土，
 pú sà chéng fó shí jù zú gōng dé zhòngshēng lái shēng qí guó pú tí
 菩萨成佛时，具足功德众生来生其国；菩提
 xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí dà shèngzhòngshēng lái
 心是菩萨净土，菩萨成佛时，大乘众生来
 shēng qí guó bù shī shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí yī qiè
 生其国；布施是菩萨净土，菩萨成佛时，一切
 néngshě zhòngshēng lái shēng qí guó chí jiè shì pú sà jìng tǔ pú sà
 能舍众生来生其国；持戒是菩萨净土，菩萨
 chéng fó shí xíng shí shàndàomǎnyuànzhòngshēng lái shēng qí guó rěn
 成佛时，行十善道满愿众生来生其国；忍
 rǔ shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí sān shí èr xiàngzhuāngyán
 辱是菩萨净土，菩萨成佛时，三十二相庄严
 zhòngshēng lái shēng qí guó jīng jìn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó
 众生来生其国；精进是菩萨净土，菩萨成佛
 shí qín xiū yī qiè gōng dé zhòngshēng lái shēng qí guó chándìng shì pú
 时，勤修一切功德众生来生其国；禅定是菩
 sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí shè xīn bù luànzhòngshēng lái shēng qí
 萨净土，菩萨成佛时，摄心不乱众生来生其
 guó zhì huì shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí zhèngdìng zhòng
 国；智慧是菩萨净土，菩萨成佛时，正定众
 shēng lái shēng qí guó sì wú liàng xīn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng
 生来生其国；四无量心是菩萨净土，菩萨成
 fó shí chéng jiù cí bēi xǐ shě zhòngshēng lái shēng qí guó sì shè fǎ
 佛时，成就慈悲喜舍众生来生其国；四摄法

shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí jiě tuō suǒ shè zhòngshēng lái
是菩萨净土，菩萨成佛时，解脱所摄众生来
 shēng qí guó fāngbiàn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí yú yī
生其国；方便是菩萨净土，菩萨成佛时，于一
 qiè fǎ fāngbiàn wú ài zhòngshēng lái shēng qí guó sān shí qī dào pǐn shì
切法方便无碍众生来生其国；三十七道品是
 pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí niànchù zhèng qín shén zú
菩萨净土，菩萨成佛时，念处、正勤、神足、
 gēn lì jué dàozhòngshēng lái shēng qí guó huí xiàng xīn shì pú
根、力、觉、道众生来生其国；回向心是菩
 sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí dé yī qiè jù zú gōng dé guó tǔ
萨净土，菩萨成佛时，得一切具足功德国土；
 shuōchú bā nàn shì pú sà jìng tǔ pú sà chéng fó shí guó tǔ wú yǒu
说除八难是菩萨净土，菩萨成佛时，国土无有
 sān è bā nàn zì shǒu jiè xíng bù jī bǐ quē shì pú sà jìng tǔ pú
三恶八难；自守戒行、不讥彼阙是菩萨净土，菩
 sà chéng fó shí guó tǔ wú yǒu fàn jìn zhī míng shí shàn shì pú sà jìng
萨成佛时，国土无有犯禁之名；十善是菩萨净
 tǔ pú sà chéng fó shí mìng bù zhōngyāo dà fù fàn héng suǒ
土，菩萨成佛时，命不中夭，大富梵行，所
 yánchéng dì cháng yǐ ruǎn yǔ juànshǔ bù lí shàn hé zhèngsòng
言诚谛，常以软语，眷属不离，善和诤讼，
 yán bì ráo yì bù jí bú huì zhèngjiànzhòngshēng lái shēng qí guó
言必饶益，不嫉不恚，正见众生来生其国。

 rú shì bǎo jī pú sà suí qí zhí xīn zé néng fā xíng
“如是，宝积！菩萨随其直心，则能发行；
 suí qí fā xíng zé dé shēn xīn suí qí shēn xīn zé yì tiáo fú suí
随其发行，则得深心；随其深心，则意调伏；随
 qí tiáo fú zé rú shuōxíng suí rú shuōxíng zé néng huí xiàng suí
其³调伏，则如说行；随如说行，则能回向；随
 qí huí xiàng zé yóufāngbiàn suí qí fāngbiàn zé chéng jiù zhòngshēng
其回向，则有方便；随其方便，则成就众生；
 suí chéng jiù zhòngshēng zé fó tǔ jìng suí fó tǔ jìng zé shuō fǎ
随成就众生，则佛土净；随佛土净，则说法
 jìng suí shuō fǎ jìng zé zhì huì jìng suí zhì huì jìng zé qí xīn jìng
净；随说法净，则智慧净；随智慧净，则其心净；

³ 大正藏：意

suí qí xīn jìng zé yī qiè gōng dé jìng shì gù bǎo jī ruò pú sà yù
随其心净，则一切功德净。是故宝积！若菩萨欲
dé jìng tǔ dāng jìng qí xīn suí qí xīn jìng zé fó tǔ jìng
得净土，当净其心；随其心净，则佛土净。”

ěr shí shè lì fú chéng fó wēishénzuò shì niàn ruò pú sà xīn
尔时，舍利弗承佛威神作是念：“若菩萨心
jìng zé fó tǔ jìng zhě wǒ shì zūnběnwéi pú sà shí yì qǐ bù jìng
净，则佛土净者，我世尊本为菩萨时，意岂不净，
ér shì fó tǔ bù jìng ruò cǐ
而是佛土不净若此？”

fó zhī qí niàn jí gào zhī yán yú yì yún hé rì yuè qǐ
佛知其念，即告之言：“于意云何？日月岂
bú jìng yé ér mángzhě bù jiàn
不净耶？而盲者不见。”

duì yuē fú yě shì zūn shì mángzhěguò fēi rì yuè jiù
对曰：“不也，世尊！是盲者过，非日月咎。”

shè lì fú zhòngshēng zuì gù bù jiàn rú lái guó ⁴tǔ yánjìng
“舍利弗！众生罪故，不见如来国⁴土严净，
fēi rú lái jiù shè lì fú wǒ cǐ tǔ jìng ér rǔ bù jiàn
非如来咎；舍利弗！我此土净，而汝不见。”

ěr shí luó jì fàn wáng yù shè lì fú wù zuò shì niàn ⁵wèi
尔时，螺髻梵王语舍利弗：“勿作是念，谓
cǐ fó tǔ yǐ wéi bù jìng suǒ yǐ zhě hé wǒ jiàn shì jiā móu ní fó
此佛土以为不净。所以者何？我见释迦牟尼佛
tǔ qīngjìng pì rú zì zài tiāngōng
土清净，譬如自在天宫。”

shè lì fú yán wǒ jiàn cǐ tǔ qīngjìng kēngkǎn jīng jí shā lì
舍利弗言：“我见此土丘陵坑坎、荆棘沙砾、
tǔ shí zhūshān huì è chōngmǎn
土石诸山、秽恶充满。”

luó jì fàn wáng yán rén zhě xīn yǒugāo xià bù yī fó huì
螺髻梵王言：“仁者心有高下，不依佛慧，
gù jiàn cǐ tǔ wéi bù jìng ěr shè lì fú pú sà yú yī qiè zhòngshēng
故见此土为不净耳！舍利弗！菩萨于一切众生，
xī jiē píngděng shēn xīn qīngjìng yī fó zhì huì zé néngjiàn cǐ fó
悉皆平等，深心清净，依佛智慧，则能见此佛

⁴ 大正藏：佛

⁵ 大正藏：意

tǔ qīng jìng
土清净。”

yú shì fó yǐ zú zhǐ àn dì jí shí sānqiān dà qiān shì jiè ruò
于是佛以足指按地，即时三千大千世界，若

gān bǎi qiānzhēnbǎoyán shì pì rú bǎozhuāngyán fó wú liànggōng dé
干百千珍宝严饰，譬如宝庄严佛，无量功德

bǎozhuāngyán tǔ yī qiè dà zhòng tàn wèi céng yǒu ér jiē zì jiàn zuò
宝庄严土，一切大众叹未曾有！而皆自见坐

bǎoliánhuā fó gào shè lì fú rǔ qiě guān shì fó tǔ yánjìng
宝莲华。佛告舍利弗：“汝且观是佛土严净？”

shè lì fú yán wéi rán shì zūn běnsuǒ bù jiàn běnsuǒ
舍利弗言：“唯然，世尊！本所不见，本所

bù wén jīn fó guó tǔ yánjìng xī xiàn
不闻，今佛国土严净悉现。”

fó gào shè lì fú wǒ fó guó tǔ chángjìng ruò cǐ wèi yù dù
佛告⁶舍利弗：“我佛国土常净若此，为欲度

sī xià liè rén gù shì shì zhòng è bù jìng tǔ ěr pì rú zhūtiān gòng
斯下劣人故，示是众恶不净土耳！譬如诸天，共

bǎo qì shí suí qí fú dé fàn sè yǒu yì rú shì shè lì fú
宝器食，随其福德，饭色有异。如是，舍利弗！

ruò rén xīn jìng biànjiàn cǐ tǔ gōng dé zhuāngyán
若人心净，便见此土功德庄严。”

dāng fó xiàn cǐ guó tǔ yánjìng zhī shí bǎo jī suǒjiàng wǔ bǎi
当佛现此国土严净之时，宝积所将五百

zhǎng zhě zǐ jiē dé wú shēng fǎ rěn bā wàn sì qiān rén jiē fā ā nòu
长者子皆得无生法忍，八万四千人皆发阿耨

duō luó sānmiǎosān pú tí xīn fó shèshén zú yú shì shì jiè huán fù
多罗三藐三菩提心。佛摄神足，于是世界还复

rú gù qiú shēng wén shèng zhě sān wàn èr qiān zhū tiān jí rén⁷ zhī yǒu
如故；求声闻乘者三万二千诸天及人⁷，知有

wéi fǎ jiē xī wú cháng yuǎn chén lí gòu dé fǎ yǎn jìng bā qiān bǐ
为法皆悉无常，远尘离垢，得法眼净；八千比

qīn bù shòuzhū fǎ lòu jìn yì jiě
丘，不受诸法，漏尽意解。

⁶ 大正藏：语

⁷ 大正藏：求声闻乘三万二千天及人

fāngbiàn pǐn dì èr
方便品第二

ér shí pí yē lí dà chéngzhōngyōuzhǎngzhě míngwéimó jié
尔时，毗耶离大城中有长者，名维摩诘，

yǐ cénggòngyǎng wú liàngzhū fó shēn zhí shàn běn dé wú shēng rěn
已曾供养无量诸佛，深殖⁸善本，得无生忍；

biàn cái wú ài yóu xì shéntōng dài zhūzǒng chí huò wú suǒ wèi
辩才无碍，游戏神通，逮诸总持；获无所畏，

xiáng mó láo yuàn rù shēn fǎ mén shàn yú zhì dù tōng dá fāngbiàn
降魔劳怨；入深法门，善于智度，通达方便，

dà yuàn chéng jiù míngliǎozhòngshēng xīn zhī suǒ qù yòunéng fēn bié
大愿成就；明了众生心之所趣，又能分别

zhū gēn lì dùn jiǔ yú fó dào xīn yǐ chúnshū jué dìng dà shèng
诸根利钝，久于佛道，心已纯淑，决定大乘；

zhū yǒu suǒ zuò néng shàn sī liáng zhù fó wēi yí xīn dà rú hǎi
诸有所作，能善思量；住佛威仪，心大如海，

zhū fó zī jiē dì zǐ shì fàn shì zhǔ suǒ jìng yù dù rén gù
诸佛咨嗟！弟子、释、梵、世主所敬。欲度人故，

yǐ shàn fāngbiàn jū pí yē lí zī cái wú liàng shè zhū pín mǐn
以善方便，居毗耶离；资财无量，摄诸贫民；

fèng jiè qīng jìng shè zhū huǐ jìn yǐ rěn tiáo xíng shè zhū huì nù yǐ
奉戒清净，摄诸毁禁；以忍调行，摄诸恚怒；以

dà jīng jìn shè zhū xiè dài yī xīn chán jì shè zhū luàn yì yǐ jué
大精进，摄诸懈怠；一心禅寂，摄诸乱意；以决

dìng huì shè zhū wú zhì suī wéi bái yī fèng chí shāménqīng jìng lù héng
定慧，摄诸无智；虽为白衣，奉持沙门清净律行；

suī chǔ jū jiā bù zhuó sān jiè shì yǒu qī zǐ cháng xiū fàn héng
虽处居家，不著三界；示有妻子，常修梵行；

xiān yǒu juàn shǔ cháng yào yuǎn lí suī fú bǎo shì ér yǐ xiàng hǎo
现有眷属，常乐远离；虽服宝饰，而以相好

yán shēn suī fù yǐn shí ér yǐ chán yuè wéi wèi ruò zhì bó yì xì
严身；虽复饮食，而以禅悦为味；若至博奕戏

chù zhé yǐ dù rén shòu zhū yì dào bù huǐ zhèng xìn suī míng shì
处，辄以度人；受诸异道，不毁正信；虽明世

⁸ 大正藏：植

diǎn chángyào fó fǎ yī qiè jiàn jìng wéigòngyāngzhōng zuì zhí
 典，常乐佛法；一切见敬，为供养中最；执

chí zhèng fǎ shè zhūzhāngyòu⁹ yī qiè zhì shēng xié ǒu suī huò sú
 持正法，摄诸长幼⁹；一切治生谐偶，虽获俗

lì bù yǐ xǐ yuè yóuzhū sì qú ráo yì zhòngshēng rù zhì zhèng
 利，不以喜悦；游诸四衢，饶益众生；入治正

¹⁰fǎ jiù hù yī qiè rù jiǎng lùn chù dǎo yǐ dà shèng rù zhū xué
 法，救护一切；入讲论处，导以大乘；入诸学

táng yòu kāi tóngméng rù zhū yín shè shì yù zhī guò rù zhū jiǔ
 堂，诱开童蒙；入诸淫舍，示欲之过；入诸酒

sì néng lì qí zhì ruò zài zhǎngzhě zhǎngzhězhōngzūn wèishuō
 肆，能立其志；若在长者，长者中尊，为说

shèng fǎ ruò zài jū shì jū shì zhōngzūn duàn qí tān zhuó ruò
 胜法；若在居士，居士中尊，断其贪著；若

zài chà lì chà lì zhōngzūn jiào yǐ rěn rǔ ruò zài pō luó mén
 在刹利，刹利中尊，教以忍辱；若在婆罗门，

pō luó mén zhōngzūn chú qí wǒ mǎn ruò zài dà chén dà chén zhōng
 婆罗门中尊，除其我慢；若在大臣，大臣中

zūn jiào yǐ zhèng fǎ ruò zài wáng zǐ wáng zǐ zhōngzūn shì yǐ
 尊，教以正法；若在王子，王子中尊，示以

zhōngxiào ruò zài nèi guān nèi guān zhōngzūn huàzhèng gōng nǚ
 忠孝；若在内官，内官中尊，化正¹¹宫女；

ruò zài shù mǐn shù mǐn zhōngzūn lìng xīng fú lì ruò zài fàn tiān fàn
 若在庶民，庶民中尊，令兴福力；若在梵天，梵

tiān zhōngzūn huì yǐ shèng huì ruò zài dì shì dì shì zhōngzūn
 天中尊，诲以胜慧；若在帝释，帝释中尊，

shì xiàn wú cháng ruò zài hù shì hù shì zhōngzūn hù zhū zhòngshēng
 示现无常；若在护世，护世中尊，护诸众生。

zhǎngzhě wéi mó jié yǐ rú shì děng wú liàng fāngbiàn ráo yì zhòngshēng
 长者维摩诘，以如是等无量方便饶益众生。

qí yǐ fāngbiàn xiàn shēn yǒu jí yǐ qí jí gù guówáng
 其以方便，现身有疾。以其疾故，国王、

dà chén zhǎngzhě jū shì pō luó ménděng jí zhū wáng zǐ bìng
 大臣、长者、居士、婆罗门等，及诸王子并

⁹ 大正藏：幼；永乐北藏：幻¹⁰ 大正藏：政¹¹ 大正藏：政

yú guānshǔ wú shù qiānrén jiē wǎngwèn jí qí wǎngzhě wéimó
 余官属，无数千人，皆往问疾。其往者，维摩
 jié yìn yǐ shēn jí guǎngwèishuō fǎ zhū rén zhě shì shēn wú cháng
 诘因以身疾，广为说法：“诸仁者！是身无常、
 wú qiáng wú lì wú jiān sù xiǔ zhī fǎ bù kě xìn yě wéi kǔ
 无强、无力、无坚、速朽之法，不可信也！为苦、
 wéinǎo zhòngbìngsuǒ jí zhū rén zhě rú cǐ shēn míng zhì zhě suǒ
 为恼，众病所集。诸仁者！如此身，明智者所
 bú hù shì shēn rú jù mò bù kě cuōmó shì shēn rú pào bù dé
 不怙；是身如聚沫，不可撮摩；是身如泡，不得
 jiǔ lì shì shēn rú yàn cóng kě ài shēng shì shēn rú bā jiāo zhōng
 久立；是身如焰，从渴爱生；是身如芭蕉，中
 wú yǒujīan shì shēn rú huàn cóngdiāndǎo qǐ shì shēn rú mèng
 无有坚；是身如幻，从颠倒起；是身如梦，
 wéi xū wàngjiàn shì shēn rú yǐng cóng yè yuánxiàn shì shēn rú xiāng
 为虚妄见；是身如影，从业缘现；是身如响，
 shǔ zhū yīn yuán shì shēn rú fú yún xū yú biànmìe shì shēn rú diàn
 属诸因缘；是身如浮云，须臾变灭；是身如电，
 niànniàn bù zhù shì shēn wú zhǔ wéi rú dì shì shēn wú wǒ wéi
 念念不住；是身无主，为如地；是身无我，为
 rú huǒ shì shēn wú shòu wéi rú fēng shì shēn wú rén wéi rú shuǐ
 如火；是身无寿，为如风；是身无人，为如水；
 shì shēn bù shí sì dà wéi jiā shì shēn wéikōng lí wǒ wǒ suǒ
 是身不实，四大为家；是身为空，离我我所；
 shì shēn wú zhī rú cǎo mù wǎ lì shì shēn wú zuò fēng lì suǒzhuǎn
 是身无知，如草木瓦砾；是身无作，风力所转；
 shì shēn bù jìng huì è chōngmǎn shì shēn wéi xū wěi suī jiǎ yǐ zǎo
 是身不净，秽恶充满；是身为虚伪，虽假以澡
 yù yī shí bì guī mó miè shì shēn wéi zāi bǎi yī bìngnǎo shì shēn
 浴衣食，必归磨灭；是身为灾，百一病恼；是身
 rú qīu jǐng wéi lǎo suǒ bī shì shēn wú dìng wéiyàodāng sǐ shì
 如丘井，为老所逼；是身无定，为要当死；是
 shēn rú dù shé rú yuàn zéi rú kōng jù yīn jiè zhū rù suǒgòng hé
 身如毒蛇、如怨贼、如空聚，阴界诸入所共合
 chéng
 成。

zhū rén zhě cǐ kě huànyàn dāngyào fó shēn suǒ yǐ zhě
 “诸仁者！此可患厌，当乐佛身。所以者

hé fó shēnzhě jí fǎ shēn yě cóng wú liànggōng dé zhì huì shēng
 何？佛身者即法身也；从无量功德智慧生，
 cóng jiè dìng huì jiě tuō jiě tuō zhī jiànshēng cóng cí bēi
 从戒、定、慧、解脱、解脱知见生，从慈、悲、
 xǐ shěshēng cóng bù shī chí jiè rěn rǔ róu hé qín xíng
 喜、舍生，从布施、持戒、忍辱、柔和、勤行
 jīng jìn chán dìng jiě tuō sānmèi duōwén zhì huì zhū bō luó
 精进、禅定、解脱、三昧、多闻、智慧诸波罗
 mì shēng cóngfāngbiànshēng cóng liù tōngshēng cóngsānmíngshēng
 蜜生，从方便生，从六通生，从三明生，
 cóngsān shí qī dào pǐn shēng cóng zhǐ guānshēng cóng shí lì sì wú
 从三十七道品生，从止观生，从十力、四无
 suǒ wèi shí bā bù gòng fǎ shēng cóngduàn yī qiè bù shàn fǎ jí
 所畏、十八不共法生，从断一切不善法、集
 yī qiè shàn fǎ shēng cóngzhēn shí shēng cóng bú fàng yì shēng cóng
 一切善法生，从真实生，从不放逸生；从
 rú shì wú liàngqīngjìng fǎ shēng rú lái shēn zhū rén zhě yù dé fó shēn
 如是无量清净法生如来身。诸仁者！欲得佛身、
 duàn yī qiè zhòngshēngbìngzhě dāng fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
 断一切众生病者，当发阿耨多罗三藐三菩
 fí xīn
 提心。”

如是长者维摩诘，为诸问疾者，如应说法，

令无数千人皆发阿耨多罗三藐三菩提心。

dì zǐ pǐn dì sān 弟子品第三

ēr shí zhǎngzhě wéi mó jié zì niàn qǐn jí yú chuáng shì
 尔时，长者维摩诘自念：“寝疾于床，世
 zūn dà cí nìng bù chuímǐn
 尊大慈，宁不垂愍？”

fó zhī qí yì jí gào shè lì fú rǔ xíng yì wéi mó jié wèn
 佛知其意，即告舍利弗：“汝行诣维摩诘问
 jí
 疾。”

shè lì fú bō fó yán   shì zūn   wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
舍利弗白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé   yì niàn wǒ xī   céng yú lín zhōng yàn zuò shù xià   shí
所以者何？忆念我昔，曾于林中宴坐树下，时

wéi mó jié lái wèi wǒ yán   wéi   shè lì fú   bù bì shì zuò   wéiyàn
维摩诘来谓我言：‘唯，舍利弗！不必是坐，为宴

zuò yě   fū yàn zuò zhě   bù yú sān jiè xiàn shēn yì   shì wéiyàn zuò
坐也。夫宴坐者，不于三界现身意，是为宴坐；

bù qǐ miè dìng ér xiàn zhū wēi yí   shì wéiyàn zuò   bù shě dào fǎ ér xiàn
不起灭定而现诸威仪，是为宴坐；不舍道法而现

fán fū shì   shì wéiyàn zuò   xīn bù zhù nèi yì bù zài wài   shì wéiyàn
凡夫事，是为宴坐；心不住内亦不在外，是为宴

zuò   yú zhū jiàn bù dòng   ér xiū xíng sān shí qī pǐn   shì wéiyàn zuò
坐；于诸见不动，而修行三十七品，是为宴坐；

bú duàn fán nǎo ér rù niè pán   shì wéiyàn zuò   ruò néng rú shì zuò zhě
不断烦恼而入涅槃，是为宴坐。若能如是坐者，

fó suǒ yìn kě   shí wǒ   shì zūn   wén shuō shì yǔ   mò rán ér zhǐ
佛所印可。’时我，世尊！闻说是语，默然而止，

bù néng jiā bào   gù wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
不能加报！故我不任诣彼问疾。”

fó gào dà mù qián lián   rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告大目犍连：“汝行诣维摩诘问疾。”

mù lián bō fó yán   shì zūn   wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
目连白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé   yì niàn wǒ xī rù pí yē lí dà chéng   yú lǐ xiàng
所以者何？忆念我昔入毗耶离大城，于里巷

zhōng wèi zhū jū shì shuō fǎ   shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán   wéi   dà
中为诸居士说法。时维摩诘来谓我言：‘唯，大

mù lián wèi bái yī jū shì shuō fǎ   bù dāng rú rén zhě suǒ shuō   fū
目连！为白衣居士说法，不当如仁者所说。夫

shuō fǎ zhě dāng rú fǎ shuō   fǎ wú zhòng shēng   lí zhòng shēng gòu
说法者，当如法说。法无众生，离众生垢

gù   fǎ wú yǒu wǒ   lí wǒ gòu gù   fǎ wú shòu mìng   lí shēng sǐ
故；法无有我，离我垢故；法无寿命，离生死

gù   fǎ wú yǒu rén   qián hòu jì duàn gù   fǎ cháng jì rán   miè zhū
故；法无有人，前后际断故；法常寂然，灭诸

xiāng gù   fǎ lí yú xiàng   wú suǒ yuán gù   fǎ wú míng zì   yán yǔ
相故；法离于相，无所缘故；法无名字，言语

duàn gù fǎ wú yǒushuō lí jué guān gù fǎ wú xíngxiàng rú xū
 斷故；法无有说，离觉观故；法无形相，如虛
 kōng gù fǎ wú xì lùn bì jìng kōng gù fǎ wú wǒ suǒ lí wǒ suǒ
 空故；法无戏论，毕竟空故；法无我所，离我所
 gù fǎ wú fēn bié lí zhū shí gù fǎ wú yǒu bǐ wú xiāng dài gù
 故；法无分别，离诸识故；法无有比，无相待故；
 fǎ bù shǔ yīn bù zài yuán gù fǎ tóng fǎ xìng rù zhū fǎ gù fǎ
 法不属因，不在緣故；法同法性，入諸法故；法
 suí yú rú wú suǒ suí gù fǎ zhù shí jì zhū biān bù dòng gù fǎ
 随于如，无所隨故；法住实际，諸邊不動故；法
 wú dòngyáo bù yī liù chén gù fǎ wú qù lái cháng bù zhù gù
 无动摇，不依六尘故；法无去来，常不住故；
 fǎ shùnkōng suí wú xiàng yīng wú zuò fǎ lí hǎochǒu fǎ wú zēng
 法顺空，随无相，应无作；法离好丑，法无增
 sǔn fǎ wú shēngmiè fǎ wú suǒ guī fǎ guòyǎn ěr bí shéshēn xīn
 损，法无生灭，法无所归；法过眼耳鼻舌身心；
 fǎ wú gāo xià fǎ chángzhù bù dòng fǎ lí yī qiè guānxíng wéi
 法无高下，法常住不动，法离一切观行。唯，
 dà mù lián fǎ xiàng rú shì qǐ kě shuō hū fū shuō fǎ zhě wú
 大目连！法相如是，岂可说乎？夫说法者，无
 shuō wú shì qí tīng fǎ zhě wú wén wú dé pì rú huàn shì wèi
 说无示；其听法者，无闻无得。譬如幻士，为
 huàn rén shuō fǎ dāng jiàn shì yì ér wèishuō fǎ dāng liǎo zhòng shēng
 幻人说法。当建是意，而为说法。当了众生
 gēnyōu lì dùn shàn yú zhī jiàn wú suǒguà ài yǐ dà bēi xīn zàn yú dà
 根有利钝，善于知见无所罣碍，以大悲心赞于大
 shèng niènbào fó èn bù duàn sānbǎo rán hòushuō fǎ wéimó jié
 乘，念报佛恩不断三宝，然后说法。’维摩诘
 shuō shì fǎ shí bā bǎi jū shì fā ā nòuduō luó sānmiǎo sān pú tí xīn
 说是法时，八百居士发阿耨多罗三藐三菩提心。
 wǒ wú cǐ biàn shì gù bù rèn yì bǐ wèn jí
 我无此辩，是故不任诣彼问疾。”

fó gào dà jiā shè rǔ xíng yì wéimó jié wèn jí
 佛告大迦叶：“汝行诣维摩诘问疾。”

jīā shè bō fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
 迦叶白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī yú pín lǐ ér xíng qǐ shí wéimó jié
 所以者何？忆念我昔，于贫里而行乞，时维摩诘

lái wèi wǒ yán   wéi   dà jiā shè   yǒu cí bēi xīn ér bù néng pǔ shě
 来谓我言：‘唯，大迦叶！有慈悲心而不能普舍
 hào fù   cóng pín qǐ   jiā shè   zhù píngděng fǎ   yīng cì xíng qǐ shí
 豪富，从贫乞。迦叶！住平等法，应次行乞食；
 wéi bù shí gù   yīngxíng qǐ shí   wèihuài hé hé xiàng gù   yīng qǔ tuán
 为不食故，应行乞食；为坏和合相故，应取抟
 shí   wèi bù shòu gù   yīngshòu bǐ shí   yǐ kōng jù xiǎng   rù yú jù
 食；为不受故，应受彼食；以空聚想，入于聚
 luò   suǒ jiàn sè yǔ mángděng   suǒ wénshēng yǔ xiāngděng   suǒ xiù xiāng
 落；所见色与盲等，所闻声与响等，所嗅香
 yǔ fēngděng   suǒ shí wèi bù fēn bié   shòuzhūchù rú zhì zhèng   zhī zhū
 与风等，所食味不分别，受诸触如智证，知诸
 fǎ rú huànxìang   wú zì xìng   wú tā xìng   běn zì bù rán   jīn zé
 法如幻相；无自性，无他性；本自不然，今则
 wú miè   jiā shè   ruò néng bù shě bā xié   rù bā jiě tuō   yǐ xié xiàng
 无灭。迦叶！若能不舍八邪、入八解脱，以邪相
 rù zhèng fǎ   yǐ yī shí shī yī qiè   gòngyǎngzhū fó   jí zhòngxián
 入正法；以一食施一切，供养诸佛，及众贤
 shèng   ránhòu kě shí   rú shì shí zhě   fēi yǒu fán nǎo   fēi lí fán nǎo
 圣，然后可食；如是食者，非有烦恼，非离烦恼；
 fēi rù dìng yì   fēi qǐ dìng yì   fēi zhù shì jiān   fēi zhù niè pán   qí
 非入定意，非起定意；非住世间，非住涅槃。其
 yǒu shī zhě   wú dà fú   wú xiǎo fú   bù wéi yì   bù wéi sǔn   shì
 有施者，无大福，无小福；不为益，不为损，是
 wéizhèng rù fó dào   bù yī shēngwén   jiā shè   ruò rú shì shí   wéi
 为正入佛道，不依声闻。迦叶！若如是食，为
 bù kōng shí rén zhī shī yě   shí wǒ   shì zūn   wénshuō shì yǔ   dé
 不空食人之施也。’时我，世尊！闻说是语，得
 wèicéng yǒu   jí yú yī qiè pú sà   shēn qǐ jìng xīn   fù zuò shì niàn
 未曾有，即于一切菩萨，深起敬心，复作是念：
 sī yǒu jiā míng   biàn cái zhì huì nǎi néng rú shì   qí shéi bù fā ā
 ‘斯有家名，辩才智慧乃能如是！其谁不发¹²阿
 nòuduō luó sānmǎosānpútí xīn   wǒ cóng shì lái   bù fù quàn rén
 穀多罗三藐三菩提心？’我从是来，不复劝人
 yǐ shēngwén   pì zhī fó héng   shì gù bù rèn yì bǐ wèn jí
 以声闻、辟支佛行。是故不任诣彼问疾。”

¹² 大正藏：其谁闻此不发…

fó gào xū pú tí rǔ xíng yì wéimó jié wèn jí
佛告须菩提：“汝行诣维摩诘问疾。”

xū pú tǐ bō fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
须菩提白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī rù qí shè cóng qǐ shí shí wéimó
所以者何？忆念我昔，入其舍，从乞食，时维摩
jié qǔ wǒ bō chéngmǎnfàn wèi wǒ yán wéi xū pú tǐ ruò
诘取我钵，盛满饭，谓我言：‘唯，须菩提！若
néng yú shí děngzhě zhū fǎ yì děng zhū fǎ děngzhě yú shí yì děng
能于食等者，诸法亦等，诸法等者，于食亦等；

rú shì xíng qǐ nǎi kě qǔ shí ruò xū pú tǐ bù duàn yín nù chī yì
如是行乞，乃可取食。若须菩提不断淫怒痴，亦

bù yǔ jù bù huài yú shēn ér suí yī xiàng bù miè chī ài qǐ
不与俱；不坏于身，而随一相；不灭痴爱，起

yú jiě¹³ tuō yǐ wǔ nì xiàng ér dé jiě tuō yì bù jiě bù fù bù
于解脱；以五逆相而得解脱，亦不解不缚；不

jiàn sì dì fēi bù jiàn dì fēi dé guǒ fēi bù dé guǒ fēi fán fū
见四谛，非不见谛；非得果，非不得果；非凡夫，

fēi lí fán fū fǎ fēi shèngrén fēi bù shèngrén suī chéng jiù yī
非离凡夫法；非圣人，非不圣人；虽成就一

qiè fǎ ér lí zhū fǎ xiàng nǎi kě qǔ shí ruò xū pú tǐ bù jiàn fó
切法，而离诸法相，乃可取食。若须菩提不见佛，

bù wén fǎ bǐ wàidào liù shī fù lán nà jiā shè mò qié lí jū shē
不闻法，彼外道六师：富兰那迦叶、末伽梨拘赊

lí zǐ shānshé yè pí luó zhī zǐ ā qí duō chì shè qīn pō luó jiā
梨子、删阇夜毗罗胝子、阿耆多翅舍欝婆罗、迦

luó jiū tuó jiā zhānyán ní qíán tuó ruò tǐ zǐ děng shì rǔ zhī shī
罗鸠驮迦旃延、尼犍陀若提子等，是汝之师。

yīn qí chū jiā bǐ shī suǒduò rǔ yì suí duò nǎi kě qǔ shí ruò
因其出家，彼师所堕，汝亦随堕，乃可取食。若

xū pú tǐ rù zhū xié jiàn bù dào bǐ àn zhù yú bā nàn bù dé wú
须菩提入诸邪见，不到彼岸；住于八难，不得无

nàn tóng yú fán nǎo lí qīngjìng fǎ rǔ dé wú zhèngsānmèi yī
难；同于烦恼，离清净法；汝得无诤三昧，一

qiè zhòngshēng yì dé shì dìng qí shī rǔ zhě bù míng fú tián gòng
切众生亦得是定；其施汝者，不名福田；供

¹³ 大正藏：明

养汝者，堕三恶道；为与众魔共一手作诸劳侶，
 汝与众魔，及诸尘劳，等无有异；于一切众
 生而有怨心，谤诸佛、毁于法，不入众数，
 终不得灭度。汝若如是，乃可取食。’时我，世
 尊！闻此茫然¹⁴，不识是何言？不知以何答？便
 置钵欲出其舍。维摩诘言：‘唯，须菩提！取钵勿
 惧。于意云何？如来所作化人，若以是事诘，宁
 有惧不？’我言：‘不也！’维摩诘言：‘一切诸法，
 如幻化相，汝今不应有所惧也。所以者何？一
 切言说不离是相；至于智者，不著文字，故无
 所惧。何以故？文字性离，无有文字，是则解脱；
 解脱相者，则诸法也。’维摩诘说是法时，二百
 天子得法眼净，故我不任诣彼问疾。”
 佛告富楼那弥多罗尼子：“汝行诣维摩诘问
 疾。”

富楼那白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。
 所以者何？忆念我昔于大林中，在一树下为诸
 新学比丘说法。时维摩诘来谓我言：‘唯，富楼

¹⁴ 大正藏：闻此语茫然…

nà xiāndāng rù dìng guān cǐ rén xīn ránhòushuō fǎ wú yǐ huì
 那！先当入定，观此人心，然后说法。无以秽
 shí zhì yú bǎo qì dāng zhī shì bǐ qīu xīn zhī suǒniàn wú yǐ liú lí
 食置于宝器，当知是比丘心之所念，无以琉璃
 tóng bǐ shuǐjīng rǔ bù néng zhī zhòngshēnggēnyuán wú dé fā qǐ yǐ
 同彼水精。汝不能知众生根源，无得发起以
 xiǎoshèng fǎ bǐ zì wú chuāng wù shāng zhī yě yù xíng dà dào
 小乘法。彼自无疮，勿伤之也；欲行大道，
 mò shì xiǎo jìng wú yǐ dà hǎi nà yú niú jì wú yǐ rì guāng
 莫示小径；无以大海，内于牛迹；无以日光，
 děng bǐ yínghuǒ fù lóu nà cǐ bǐ qiū jiǔ fā dà shèng xīn zhōngwàng
 等彼萤火。富楼那！此比丘久发大乘心，中忘
 cǐ yì rú hé yǐ xiǎoshèng fǎ ér jiàodǎo zhī wǒ guānxiǎoshèng zhì
 此意，如何以小乘法而教导之？我观小乘智
 huì wēijān yóu rú mángrén bù néng fēn bié yī qiè zhòngshēnggēn zhī
 慧微浅，犹如盲人，不能分别一切众生根之
 lì dùn shí wéi mó jié jí rù sānmèi lìng cǐ bǐ qiū zì zhì sù mìng
 利钝。时维摩诘即入三昧，令此比丘自识宿命，
 céng yú wǔ bǎi fó suǒ zhí zhòng dé běn huí xiàng ā nòuduō luó sān miǎo
 曾于五百佛所殖众德本，回向阿耨多罗三藐
 sān pú tí jí shí huòrán huán dé běn xīn yú shì zhū bǐ qiū qǐ shǒu
 三菩提，即时豁然，还得本心。于是诸比丘稽首
 lǐ wéi mó jié zú shí wéi mó jié yīn wèishuō fǎ yú ā nòuduō luó sān
 礼维摩诘足。时维摩诘因为说法，于阿耨多罗三
 miǎosān pú tí bù fù tuì zhuǎn wǒ niànshēngwén bù guānrén gēn bù
 藐三菩提不复退转。我念声闻不观人根，不
 yīngshuō fǎ shì gù bù rèn yì bǐ wèn jí
 应说法，是故不任诣彼问疾。”

fó gào mó hé jiā zhānyán rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
 佛告摩诃迦旃延：“汝行诣维摩诘问疾。”

jiā zhānyán bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
 迦旃延白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。”

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī zhě fó wèizhū bǐ qīu lüè shuō fǎ yào wǒ
 所以者何？忆念昔者，佛为诸比丘略说法要，我
 jí yú hòu fū yǎn qí yì wèi wú cháng yì kǔ yì kōng yì
 即于后，敷演其义，谓无常义、苦义、空义、
 wú wǒ yì jì miè yì shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán wéi jiā zhān
 无我义、寂灭义。时维摩诘来谓我言：‘唯，迦旃

yán wú yǐ shēngmiè xīn xíng shuō shí xiàng fǎ jīā zhānyán zhū fǎ
延！无以生灭心行，说实相法。迦旃延！诸法
bì jìng bù shēng bù miè shì wú cháng yì wǔ shòu yīn dòng dá kōng
毕竟不生不灭，是无常义；五受阴，洞达空
wú suǒ qǐ shì kǔ yì zhū fǎ jiū jìng wú suǒ yǒu shì kōng yì yú
无所起，是苦义；诸法究竟无所有，是空义；于
wǒ wú wǒ ér bù èr shì wú wǒ yì fǎ běn bù rán jīn zé wú
我、无我而不二，是无我义；法本不然，今则无
miè shì jì miè yì shuō shì fǎ shí bǐ zhū bǐ qīu xīn dé jiě tuō
灭，是寂灭义。’说是法时，彼诸比丘心得解脱。
gù wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
故我不任诣彼问疾。”

fó gào ā nà lù rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告阿那律：“汝行诣维摩诘问疾。”

ā nà lù bó fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
阿那律白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī yú yī chù jīng xíng shí yǒu fàn wáng
所以者何？忆念我昔于一处经行，时有梵王，
míng yuē yán jìng yǔ wàn fàn jù fàng jìng guāng míng lái yì wǒ suǒ
名曰严净，与万梵俱，放净光明，来诣我所，
qǐ shǒu zuò lǐ wèn wǒ yán jǐ hé ā nà lù tiānyǎn suǒ jiàn , wǒ
稽首作礼问我言：‘几何阿那律天眼所见？’我
jí dá yán rén zhě wú jiàn cǐ shì jiā móu ní fó tǔ sānqiān dà qiān
即答言：‘仁者！吾见此释迦牟尼佛土三千大千
shì jiè rú guān zhǎng zhōng ān mó lè guǒ shí wéi mó jié lái wèi wǒ
世界，如观掌中菴摩勒果。’时维摩诘来谓我
yán wéi ā nà lù tiānyǎn suǒ jiàn wéi zuò xiàng yé wú zuò
言：‘唯，阿那律！天眼所见，为作相耶？无作
xiàng yé jiǎ shǐ zuò xiàng zé yǔ wài dào wǔ tōng děng ruò wú zuò
相耶？假使作相，则与外道五通等；若无作
xiàng jí shì wú wéi bù yīng yǒu jiàn shì zūn wǒ shí mò rán
相，即是无为，不应有见。’世尊！我时默然。
bǐ zhū fàn wén qí yán dé wèi céng yǒu jí wèi zuò lǐ ér wènyuē
彼诸梵闻其言，得未曾有！即为作礼而问曰：
shì shú yǒu zhēn tiānyǎn zhě wéi mó jié yán yǒu fó shì zūn
‘世孰有真天眼者？’维摩诘言：‘有佛世尊，
dé zhēn tiānyǎn cháng zài sānmèi xī jiàn zhū fó guó bù yǐ èr xiàng
得真天眼，常在三昧，悉见诸佛国，不以二相。’

yú shì yán jìng fàn wáng jí qí juàn shù wǔ bǎi fàn tiān jiē fā ā nòuduō
于是严净梵王 及其眷属五百梵天，皆发阿耨多
luó sān miào sān pú tí xīn lǐ wéi mó jié zú yǐ hū rán bù xiàn gù
罗三藐三菩提心，礼维摩诘足已，忽然不现！故
wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
我不任诣彼问疾。”

fó gào yōu bō lí rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
佛告优波离：“汝行诣维摩诘问疾。”

yōu bō lí bō fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
优波离白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī zhě yǒu èr bǐ qiū fàn lù xíng yǐ wéi chǐ
所以者何？忆念昔者，有二比丘犯律行，以为耻，

bù gǎnwèn fó lái wèn wǒ yán wéi yōu bō lí wǒ děng fàn lù
不敢问佛，来问我言：‘唯，优波离！我等犯律，

chéng yǐ wéi chǐ bù gǎnwèn fó yuàn jiě yí huǐ dé miǎn sī jiù
诚以为耻，不敢问佛，愿解疑悔，得免斯咎！’

wǒ jí wèi qí rú fǎ jiě shuō shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán wéi
我即为其如法解说。时维摩诘来谓我言：‘唯，

yōu bō lí wú zhòngzēng cǐ èr bǐ qiū zuì dāng zhí chūmìè wù rǎo
优波离！无重增此二比丘罪！当直除灭，勿扰

qí xīn suǒ yǐ zhě hé bǐ zuì xìng bù zài nèi bù zài wài bù zài
其心。所以者何？彼罪性不在内、不在外、不在

zhōngjiān rú fó suǒshuō xīn gòu gù zhòngshēnggòu xīn jìng gù zhòng
中间，如佛所说，心垢故众生垢，心净故众

shēngjìng xīn yì bù zài nèi bù zài wài bù zài zhōngjiān rú qí
生净。心亦不在内、不在外、不在中间，如其

xīn rán zuì gòu yì rán zhū fǎ yì rán bù chū yú rú rú yōu bō
心然，罪垢亦然，诸法亦然，不出于如。如优波

lí yǐ xīn xiàng dé jiě tuō shí nìng yōugòu fǒu wǒ yán fú
离，以心相得解脱时，宁有垢不？’我言：‘不

yě wéi mó jié yán yī qìè zhòngshēng xīn xiàng wú gòu yì fù rú
也！’维摩诘言：‘一切众生心相无垢，亦复如

shì wéi yōu bō lí wàngxiāng shì gòu wú wàngxiāng shì jìng
是。唯，优波离！妄想是垢，无妄想是净；

diāndǎo shì gòu wú diāndǎo shì jìng qǔ wǒ shì gòu bù qǔ wǒ shì jìng
颠倒是垢，无颠倒是净；取我是垢，不取我是净。

yōu bō lí yī qìè fǎ shēngmiè bù zhù rú huàn rú diàn zhū fǎ bù
优波离！一切法生灭不住，如幻如电，诸法不

xiāng dài nǎi zhì yī niàn bù zhù zhū fǎ jiē wàngjiàn rú mèng rú
 相待，乃至一念不住；诸法皆妄见，如梦、如
 yàn rú shuǐzhōngyuè rú jìngzhōngxiàng yǐ wàngxiǎngshēng qí
 焰、如水中月、如镜中像，以妄想生。其
 zhī cǐ zhě shì míngfèng lù qí zhī cǐ zhě shì míngshàn jiě yú
 知此者，是名奉律；其知此者，是名善解。’于
 shì èr bǐ qiū yán shàng zhì zāi shì yōu bō lí suǒ bù néng jí chí
 是二比丘言：‘上智哉！是优波离所不能及，持
 lǜ zhī shàng ér bù néngshuō wǒ dá yán zì shě rú lái wèi
 律之上而不能说。’我答言¹⁵：‘自舍如来，未
 yǒushēngwén jí pú sà néng zhì qí yàoshuō zhī biàn qí zhì huì míng
 有声闻及菩萨，能制其乐说之辩，其智慧明
 dá wéi ruò cǐ yě shí èr bǐ qiū yí huǐ jí chū fā ā nòuduō luó
 达，为若此也！’时二比丘疑悔即除，发阿耨多罗
 sānmiǎosān pú tí xīn zuò shì yuànyán lìng yī qiè zhòngshēng jiē dé
 三藐三菩提心，作是愿言：‘令一切众生皆得
 shì biàn gù wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
 是辩。’故我不任诣彼问疾。”

fó gào luó hóu luó rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
 佛告罗睺罗：“汝行诣维摩诘问疾。”

luó hóu luó bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
 罗睺罗白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī shí pí yē lí zhūzhǎngzhě zǐ lái yì wǒ
 所以者何？忆念昔时，毗耶离诸长者子来诣我

suǒ qǐ shǒuzuò lǐ wèn wǒ yán wéi luó hóu luó rǔ fó zhī
 所，稽首作礼，问我言：‘唯，罗睺罗！汝佛之

zǐ shězhuàn lún wángwèi chū jiā wéidào qí chū jiā zhě yǒu hé
 子，舍转轮王位，出家为道。其出家者，有何

děng lì wǒ jí rú fǎ wèishuōchū jiā gōng dé zhī lì shí wéi mó
 等利？’我即如法为说出家功德之利。时维摩

jié lái wèi wǒ yán wéi luó hóu luó bù yīngshuōchū jiā gōng dé zhī
 诘来谓我言：‘唯，罗睺罗！不应说出家功德之

lì suǒ yǐ zhě hé wú lì wú gōng dé shì wéichū jiā yǒu wéi fǎ
 利。所以者何？无利无功德，是为出家；有为法

zhě kě shuōyǒu lì yǒugōng dé fū chū jiā zhě wéi wú wéi fǎ wú
 者，可说有利有功德。夫出家者，为无为法，无

¹⁵ 大正藏：…我即答言…

wéi fǎ zhōng wú lì wú gōng dé luó hóu luó fū chū jiā zhě wú
 为法中，无利无功德。罗睺罗，夫出家者¹⁶，无

bǐ wú cǐ yì wú zhōngjiān lí liù shí èr jiàn chǔ yú niè pán
 彼无此，亦无中间；离六十二见，处于涅槃；

zhì zhě suǒ shòu shèng suǒ xíng chù xiáng fú zhòng mó dù wǔ dào
 智者所受，圣所行处；降伏众魔，度五道，

jìng wǔ yǎn dé wǔ lì lì wǔ gēn bù nǎo yú bǐ lí zhòng zá è
 净五眼，得五力，立五根；不恼于彼，离众杂恶；

cuī zhū wài dào chāoyuè jiǎ míng chū yūní wú xì zhuó wú wǒ
 摧诸外道，超越假名；出淤泥，无系著；无我

suǒ wú suǒ shòu wú rǎoluàn nèi huái xǐ hù bǐ yì suí chán
 所，无所受；无扰乱，内怀喜；护彼意，随禅

dìng lí zhòng guò ruò néng rú shì shì zhēn chū jiā yú shì wéi
 定，离众过。若能如是，是真出家。’于是维

mó jié yù zhū zhǎng zhě zǐ rǔ děng yú zhèng fǎ zhōng yí gòng chū
 摩诘语诸长者子：‘汝等于正法中，宜共出

jā suǒ yǐ zhě hé fó shì nán zhí zhū zhǎng zhě zǐ yán jū shì
 家。所以者何？佛世难值！’诸长者子言：‘居士！

wǒ wén fó yán fù mǔ bù tīng bù dé chū jiā wéi mó jié yán
 我闻佛言，父母不听，不得出家。’维摩诘言：

rán rǔ děng biàn fā ā nòuduō luó sān miǎo sān pú tí xīn shì jí
 ‘然！汝等便发阿耨多罗三藐三菩提心，是即

chū jiā shì jí jù zú ēr shí sān shí èr zhǎng zhě zǐ jiē fā ā
 出家，是即具足。’尔时，三十二长者子皆发阿

nòuduō luó sān miǎo sān pú tí xīn gù wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
 舉多罗三藐三菩提心，故我不任诣彼问疾。”

fó gào ā nán rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
 佛告阿难：“汝行诣维摩诘问疾。”

ā nán bái fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
 阿难白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn xī shí shì zūn shēn xiǎoyōu jí dāng yòng niú
 所以者何？忆念昔时，世尊身小有疾，当用牛

rǔ wǒ jí chí bō yì dà pó luó mén jiā mén xià lì shí wéi mó jié
 乳，我即持钵，诣大婆罗门家门下立。时维摩诘

lái wèi wǒ yán wéi ā nán hé wèi chén zhāo chí bō zhù cǐ
 来谓我言：‘唯，阿难！何为晨朝，持钵住此？’

¹⁶ 大正藏：…罗睺罗，出家者…

wǒ yán jū shì shì zūnshēnxiǎoyōu jí dāngyòng niú rǔ gù lái
我言：‘居士！世尊身小有疾，当用牛乳，故来

zhì cǐ wéi mó jié yán zhǐ zhǐ ā nán mò zuò shì yǔ
至此。’维摩诘言：‘止，止！阿难！莫作是语！

rú lái shēnzhě jīn gāng zhī tǐ zhū è yǐ duàn zhòngshàn pǔ huì
如来身者，金刚之体，诸恶已断，众善普会，

dāngyǒu hé jí dāngyǒu hé nǎo mò wǎng ā nán wù bàng rú
当有何疾？当有何恼？默往，阿难！勿谤如

lái mò shǐ yì rén wén cǐ cū yán wú lìng dà wēi dé zhū tiān jí tā
来，莫使异人闻此粗言；无令大威德诸天，及他

fāngjìng tǔ zhū lái pú sà dé wén sī yǔ ā nán zhuàn lún shèngwáng
方净土诸来菩萨得闻斯语。阿难！转轮圣王，

yǐ shǎo fú gù shàng dé wú bìng qǐ kuàng rú lái wú liàng fú huì pǔ
以少福故，尚得无病，岂况如来无量福会普

shèngzhě zāi xíng yǐ ā nán wù shǐ wǒ děngshòu sī chǐ yě wài
胜者哉？行矣，阿难！勿使我等受斯耻也。外

dào fàn zhì ruò wén cǐ yǔ dāngzuò shì niàn hé míngwéi shī
道、梵志，若闻此语，当作是念：“何名为师？

zì jí bù néng jiù ér néng jiù zhū jí rén kě mì sù qù wù
自疾不能救，而能救诸疾人？”可密速去¹⁷，勿

shǐ rén wén dāng zhī ā nán zhū rú lái shēn jí shì fǎ shēn
使人闻。当知，阿难！诸如来身，即是法身，

fēi sī yù shēn fó wéi shì zūn guò yú sān jiè fó shēn wú lòu zhū
非思欲身。佛为世尊，过于三界；佛身无漏，诸

lòu yǐ jìn fó shēn wú wéi bú duò zhū shù rú cǐ zhī shēn dāng
漏已尽；佛身无为，不堕诸数。如此之身，当

yǒu hé jí shí wǒ shì zūn shí huái cán kuì dé wú jìn fó
有何疾¹⁸？」时我，世尊！实怀惭愧，得无近佛

ér miù tīng yē jí wén kōng zhōng shēng yuē ā nán rú jū shì yán
而谬听耶！即闻空中声曰：‘阿难！如居士言。

dàn wèi fó chū wǔ zhuó è shì xiàn xíng sī fǎ dù tuō zhòng shēng xíng
但为佛出五浊恶世，现行斯法，度脱众生。行

yǐ ā nán qǔ rǔ wù cán shì zūn wéi mó jié zhì huì biàn cái
矣，阿难！取乳勿慚。’世尊！维摩诘智慧辩才，

wéi ruò cǐ yě shì gù bù rèn yì bǐ wèn jí
为若此也。是故不任诣彼问疾。”

¹⁷ 大正藏：…而能救诸疾？仁可密速去…¹⁸ 大正藏：…当有何疾？当有何恼？”时我…

rú shì wǔ bǎi dà dì zǐ gè xiàng fó shuō qí běnyuán chēng
如是五百大弟子各各向佛说其本缘，称

shù wéi mó jié suǒ yán jiē yuē bù rèn yì bǐ wèn jí
述维摩诘所言，皆曰：“不任诣彼问疾！”

pú sà pǐn dì sì
菩萨品第四

yú shì fó gào mí lè pú sà rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
于是佛告弥勒菩萨：“汝行诣维摩诘问疾。”

mí lè bái fó yán shì zūn wǒ bù kān rèn yì bǐ wèn jí
弥勒白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī wèidōushuàitiānwáng jí qí juànshǔ
所以者何？忆念我昔，为兜率天王及其眷属，

shuō bù tuì zhuǎn dì zhī xíng shí wéi mó jié lái wèi wǒ yán mí lè
说不退转地之行。时维摩诘来谓我言：‘弥勒！

shì zūnshòurén zhě jì yī shēngdāng dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
世尊授仁者记，一生当得阿耨多罗三藐三菩

tí wéiyòng hé shēng dé shòu jì hū guò qù yé wèi lái yé
提。为用何生得受记乎？过去耶？未来耶？

xiàn zài yé ruò guò qù shēng guò qù shēng yǐ miè ruò wèi lái shēng
现在耶？若过去生，过去生已灭；若未来生，

wèi lái shēngwèi zhì ruò xiàn zài shēng xiàn zài shēng wú zhù rú fó
未来生未至；若现在生，现在生无住。如佛

suǒshuō bǐ qīu rǔ jīn jí shí yì shēng yì lǎo yì miè
所说：“比丘！汝今即时亦生、亦老、亦灭。”

ruò yǐ wú shēng dé shòu jì zhě wú shēng jí shì zhèngwèi yú zhèngwèi
若以无生得受记者，无生即是正位，于正位

zhōng yì wú shòu jì yì wú dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
中，亦无受记，亦无得阿耨多罗三藐三菩提，

yún hé mí lè shòu yī shēng jì hū wéi cóng rú shēng dé shòu jì yé
云何弥勒受一生记乎？为从如生得受记耶？

wéi cóng rú miè dé shòu jì yé ruò yǐ rú shēng dé shòu jì zhě rú
为从如灭得受记耶？若以如生得受记者，如

wú yǒushēng ruò yǐ rú miè dé shòu jì zhě rú wú yǒumiè yī qiè
无有生；若以如灭得受记者，如无有灭。一切

zhòngshēng jiē rú yě yī qiè fǎ yì rú yě zhòngshèngxián yì rú yě
众生皆如也，一切法亦如也，众圣贤亦如也，

zhì yú mí lè yì rú yě ruò mí lè dé shòu jì zhě yī qiè zhòngshēng
 至于弥勒亦如也。若弥勒得受记者，一切众生
 yì yīngshòu jì suǒ yǐ zhě hé fū rú zhě bù èr bù yì ruò mí lè
 亦应受记。所以者何？夫如者不二不异，若弥勒
 dé ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí zhě yī qiè zhòngshēng jiē yì yīng
 得阿耨多罗三藐三菩提者，一切众生皆亦应
 dé suǒ yǐ zhě hé yī qiè zhòngshēng jí pú tí xiàng ruò mí lè dé
 得。所以者何？一切众生即菩提相。若弥勒得
 miè dù zhě yī qiè zhòngshēng yì dāng 19 miè dù suǒ yǐ zhě hé zhū
 灭度者，一切众生亦当¹⁹灭度。所以者何？诸
 fó zhī yī qiè zhòngshēng bì jìng jì miè jí niè pánxiàng bù fù gèng
 佛知一切众生毕竟寂灭，即涅槃相，不复更
 miè shì gù mí lè wú yǐ cǐ fǎ yòu zhū tiān zǐ shí wú fā ā
 灭。是故，弥勒！无以此法诱诸天子，实无发阿
 nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn zhě yì wú tuì zhě mí lè dāng
 草多罗三藐三菩提心者，亦无退者。弥勒！当
 lìng cǐ zhū tiān zǐ shě yú fēn bié pú tí zhī jiàn suǒ yǐ zhě hé pú
 令此诸天子，舍于分别菩提之见。所以者何？菩
 提者不可以身得，不可以心得。寂灭是菩提，灭
 zhūxiàng gù bù guān shì pú tí lí zhūyuán gù bù xíng shì pú tí
 诸相故；不观是菩提，离诸缘故；不行是菩提，
 wú yì niàn gù duàn shì pú tí shě zhūjiàn gù lí shì pú tí lí
 无忆念故；断是菩提，舍诸见故；离是菩提，离
 zhūwàngxiǎng gù zhàng shì pú tí zhàngzhūyuàn gù bù rù shì pú
 诸妄想故；障是菩提，障诸愿故；不入是菩
 提，无贪著故；顺是菩提，顺于如故；住是菩
 提，住法性故；至是菩提，至实际故；不二是菩
 提，离意法故；等是菩提，等虚空故；无为是
 菩提，无生住灭故；知是菩提，了众生心行故；
 bù huì shì pú tí zhū rù bù huì gù bù hé shì pú tí lí fán nǎo
 不会是菩提，诸入不会故；不合是菩提，离烦恼

¹⁹ 大正藏：应

习故；无处是菩提，无形色故；假名是菩提，名
 字空故。如化是菩提，无取舍故；无乱是菩提，
 常自静故；善寂是菩提，性清净故；无取是菩
 提，离攀缘故；无异是菩提，诸法等故；无比
 是菩提，无可喻故；微妙是菩提，诸法难知故。
 世尊！维摩诘说是法时，二百天子得无生法忍。
 故我不任诣彼问疾。”

佛告光严童子：“汝行诣维摩诘问疾。”
 光严白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。
 所以者何？忆念我昔，出毗耶离大城，时维摩
 诘方入城，我即为作礼而问言：‘居士从何所
 来？」答我言：‘吾从道场来。’我问：‘道场
 者何所是？」答曰：‘直心是道场，无虚假故；
 发行是道场，能办事故；深心是道场，增益
 功德故；菩提心是道场，无错谬故；布施是道
 场，不望报故；持戒是道场，得愿具故；忍
 辱是道场，于诸众生心无碍故；精进是道
 场，不懈怠²⁰故；禅定是道场，心调柔故；

zhì huì shì dàochǎng xiànjiànzhū fǎ gù cí shì dàochǎng děngzhòng
 智慧是道场，现见诸法故；慈是道场，等众
 shēng gù bēi shì dàochǎng rěn pí kǔ gù xǐ shì dàochǎng yuè
 生故；悲是道场，忍疲苦故；喜是道场，悦
 lè fǎ gù shě shì dàochǎng zēng ài duàn gù shéntōng shì dàochǎng
 乐法故；舍是道场，憎爱断故；神通是道场，
 chéng jiù liù tōng gù jiě tuō shì dàochǎng néng bèi shě gù fāngbiàn
 成就六通故；解脱是道场，能背舍故；方便
 shì dàochǎng jiàohuàzhòngshēng gù sì shè shì dàochǎng shèzhòng
 是道场，教化众生故；四摄是道场，摄众
 shēng gù duōwén shì dàochǎng rú wénxíng gù fú xīn shì dàochǎng
 生故；多闻是道场，如闻行故；伏心是道场，
 zhèngguānzhū fǎ gù sān shí qī pǐn shì dàochǎng shě yǒuwéi fǎ gù
 正观诸法故；三十七品是道场，舍有为法故；
 sì dì shì dàochǎng bù kuáng shì jiān gù yuán qǐ shì dàochǎng
 四谛是道场²¹，不诳世间故；缘起是道场，
 wú míng nǎi zhì lǎo sǐ jiē wú jìn gù zhū fán nǎo shì dàochǎng zhī rú
 无明乃至老死皆无尽故；诸烦恼是道场，知如
 shí gù zhòngshēng shì dàochǎng zhī wú wǒ gù yī qiè fǎ shì dào
 实故；众生是道场，知无我故；一切法是道
 chǎng zhī zhū fǎ kōng gù xiáng mó shì dàochǎng bù qīngdòng gù
 场，知诸法空故；降魔是道场，不倾动故；
 sān jiè shì dàochǎng wú suǒ qù gù shī zǐ hǒu shì dàochǎng wú suǒ
 三界是道场，无所趣故；师子吼是道场，无所
 wèi gù lì wú wèi bù gòng fǎ shì dàochǎng wú zhūguò gù
 畏故；力、无畏、不共法是道场，无诸过故；
 sānmíng shì dàochǎng wú yú ài gù yī niàn zhī yī qiè fǎ shì dào
 三明是道场，无余碍故；一念知一切法是道
 chǎng chéng jiù yī qiè zhì gù rú shì shànnán zǐ pú sà ruò
 场，成就一切智故。如是，善男子！菩萨若
 yīngzhū bō luó mì jiàohuàzhòngshēng zhū yǒu suǒ zuò jǔ zú xià zú
 应诸波罗蜜教化众生，诸有所作，举足下足，
 dāng zhī jiē cóngdàochǎng lái zhù yú fó fǎ yǐ shuō shì fǎ shí
 当知皆从道场来，住于佛法矣！’说是法时，
 wǔ bǎitiān rén jiē fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gù wǒ bù
 五百天、人皆发阿耨多罗三藐三菩提心。故我不

²¹ 大正藏：谛是道场

任诣彼问疾。”

佛告持世菩萨：“汝行诣维摩诘问疾。”

持世白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。

所以者何？忆念我昔，住于静室，时魔波旬，从

万二千天女，状如帝释，鼓乐弦歌，来诣我所。

与其眷属，稽首我足，合掌恭敬，于一面立。

我意谓是帝释，而语之言：‘善来憍尸迦！虽福

应有，不当自恣。当观五欲无常，以求善本，

于身、命、财而修坚法。’即语我言：‘正士！

受是万二千天女，可备扫洒。’我言：‘憍尸迦！

无以此非法之物要我沙门释子，此非我宜。’所

言未讫，时维摩诘来谓我言：‘非帝释也，是为魔

来娆固汝耳！’即语魔言：‘是诸女等，可以与我，

如我应受。’魔即惊惧，念：‘维摩诘将无恼我？’

欲隐形去，而不能隐；尽其神力，亦不得去。即

闻空中声曰：‘波旬！以女与之，乃可得去。’

魔以畏故，俛仰而与。

“尔时，维摩诘语诸女言：‘魔以汝等与我，

今汝皆当发阿耨多罗三藐三菩提心。’即随所

应而为说法，令发道意。复言：‘汝等已发道意，有法乐可以自娱，不应复乐五欲乐也。’天女即问：‘何谓法乐？」答言：‘乐常信佛，乐欲听法，乐供养众，乐离五欲；乐观五阴如怨贼，乐观四大如毒蛇，乐观内入如空聚；乐随护道意，乐饶益众生，乐敬养师；乐广行施，乐坚持戒，乐忍辱柔和，乐勤集善根，乐禅定不乱，乐离垢明慧；乐广菩提心，乐降伏众魔，乐断诸烦恼，乐净佛国土，乐成就相好故，修诸功德；乐庄严道场²²；乐闻深法不畏；乐三脱门，不乐非时；乐近同学，乐于非同学中，心无恚碍；乐将护恶知识，乐亲近善知识；乐心喜清净，乐修无量道品之法。是为菩萨法乐。’

“于是波旬告诸女言：‘我欲与汝俱还天宫。’诸女言：‘以我等与此居士，有法乐，我等甚乐，不复乐五欲乐也。’魔言：‘居士可舍此女？一切所有施于彼者，是为菩萨。’维摩诘言：

²² 大正藏：乐严道场

wǒ yǐ shě yǐ rǔ biànjiāng qù lìng yī qiè zhòngshēng dé fǎ yuàn
 ‘我已舍矣！汝便将去，令一切众生得法愿’

jù zú yú shì zhū nǚ wènwéi mó jié wǒ děngyún hé zhǐ yú mó
 具足。’于是诸女问维摩诘：‘我等云何，止于魔

gōng wéi mó jié yán zhū zǐ yǒu fǎ ménmíng wú jìn dēng rǔ
 宫？’维摩诘言：‘诸姊！有法门名无尽灯，汝

děngdāngxué wú jìn dēngzhě pì rú yī dēng rán bǎi qiāndēng
 等当学。无尽灯者，譬如一灯，燃百千灯，

míngzhě jiē míng míngzhōng bù jìn rú shì zhū zǐ fū yī pú sà
 冥者皆明，明终不尽。如是，诸姊！夫一菩萨

kāi dǎo bǎi qiānzhòngshēng lìng fā ā nòuduō luó sānmiāosān pú tí xīn
 开导百千众生，令发阿耨多罗三藐三菩提心，

yú qí dào yì yì bù miè jìn suí suǒshuō fǎ ér zì zēng yì yī qiè
 于其道意亦不灭尽，随所说法，而自增益一切

shàn fǎ shì míng wú jìn dēng yě rǔ děng suī zhù mó gōng yǐ shì wú
 善法，是名无尽灯也。汝等虽住魔宫，以是无

jìn dēng lìng wú shùtiān zǐ tiān nǚ fā ā nòuduō luó sānmiāosān pú
 尽灯，令无数天子天女，发阿耨多罗三藐三菩

tí xīn zhě wèibào fó ēn yì dà ráo yì yī qiè zhòngshēng ér
 提心者，为报佛恩，亦大饶益一切众生。’尔

shí tiān nǚ tóumian lǐ wéimó jié zú suí mó huángōng hū rán bù
 时，天女头面礼维摩诘足，随魔还宫，忽然不

xiàn shì zūn wéimó jié yǒu rú shì zì zài shén lì zhì huì biàn cái
 现。世尊！维摩诘有如是自在神力，智慧辩才，

gù wǒ bù rèn yì bǐ wèn jí
 故我不任诣彼问疾。”

fó gào zhǎngzhě zǐ shàn dé rǔ xíng yì wéimó jié wèn jí
 佛告长者子善德：“汝行诣维摩诘问疾。”

shàn dé bó fó yán shì zūn wǒ bù kānrèn yì bǐ wèn jí
 善德白佛言：“世尊！我不堪任诣彼问疾。”

suǒ yǐ zhě hé yì niàn wǒ xī zì yú fù shè shè dà shī huì gòngyǎng
 所以者何？忆念我昔自于父舍设大施会，供养

yī qiè shāmén pò luó mén jí zhū wài dào pín qióng xià jiàn
 一切沙门、婆罗门，及诸外道、贫穷、下贱、

gū dù qǐ rén qī mǎn qī rì shí wéimó jié lái rù huì zhōng
 孤独、乞人。期满七日，时维摩诘来入会中，

wèi wǒ yán zhǎngzhě zǐ fù dà shī huì bù dāng rú rǔ suǒ shè dāng
 谓我言：‘长者子！夫大施会不当如汝所设，当

wéi fǎ shī zhī huì hé yòng shì cái shī huì wéi wǒ yán jū shì
 为法施之会，何用是财施会为？’我言：‘居士！

hé wèi fǎ shī zhī huì fǎ shī huì zhě wú qián wú hòu yī shí
 何谓法施之会？’‘法施会者²³，无前无后，一时

gòngyǎng yī qìè zhòngshēng shì míng fǎ shī zhī huì yuē hé wèi
 供养一切众生，是名法施之会。’曰：‘何谓

yě wèi yǐ pú tí qǐ yú cí xīn yǐ jiù zhòngshēng qǐ dà
 也？’‘谓以菩提，起于慈心；以救众生，起大

bēi xīn yǐ chí zhèng fǎ qǐ yú xǐ xīn yǐ shè zhì huì xíng yú shě
 悲心；以持正法，起于喜心；以摄智慧，行于舍

xīn yǐ shè qiāntān qǐ tán bō luó mì yǐ huà fàn jiè qǐ shī luó
 心；以摄悭贪，起檀波罗蜜；以化犯戒，起尸罗

bō luó mì yǐ wú wǒ fǎ qǐ chàn tí bō luó mì yǐ lí shēn xīn
 波罗蜜；以无我法，起羼提波罗蜜；以离身心

xiàng qǐ pí lí yē bō luó mì yǐ pú tí xiàng qǐ chán bō luó mì
 相，起毗梨耶波罗蜜；以菩提相，起禅波罗蜜；

yǐ yī qìè zhì qǐ bō rě bō luó mì jiàohuà zhòngshēng ér qǐ yú
 以一切智，起般若波罗蜜。教化众生，而起于

kōng bù shě yǒu wéi fǎ ér qǐ wú xiàng shì xiàn shòu shēng ér qǐ
 空；不舍有为法，而起无相；示现受生，而起

wú zuò hù chí zhèng fǎ qǐ fāngbiàn lì yǐ dù zhòngshēng qǐ
 无作；护持正法，起方便力；以度众生，起

sì shè fǎ yǐ jìng shì yī qiè qǐ chúmàn fǎ yú shēnmìng cái
 四摄法；以敬事一切，起除慢法；于身命财，

qǐ sān jiān fǎ yú liù niàn zhōng qǐ sī niàn fǎ yú liù hé jìng
 起三坚法；于六念中，起思念法；于六和敬，

qǐ zhì zhí xīn zhèng xíng shàn fǎ qǐ yú jìng mìng xīn jìng huān xǐ
 起质直心；正行善法，起于净命；心净欢喜，

qǐ jìn xián shèng bù zēng è rén qǐ tiáo fú xīn yǐ chū jiā fǎ
 起近贤圣；不增²⁴恶人，起调伏心；以出家法，

qǐ yú shēn xīn yǐ rú shuō xíng qǐ yú duō wén yǐ wú zhèng fǎ
 起于深心；以如说行，起于多闻；以无诤法，

qǐ kòng xián chù qù xiàng fó huì qǐ yú yàn zuò jiě zhòng shēng fù
 起空闲处；趣向佛慧，起于宴坐；解众生缚，

qǐ xiū xíng dì yǐ jù xiàng hǎo jí jìng fó tǔ qǐ fú dé yè zhī
 起修行地；以具相好，及净佛土，起福德业；知

²³ 大正藏：我言：‘居士！何谓法施之会？’答曰：‘法施会者…’

²⁴ 大正藏：憎

yī qìè zhòngshēng xīn niàn rú yìngshuō fǎ qǐ yú zhì yè zhī yī qìè
一切众生心念，如应说法，起于智业；知一切
 fǎ bù qǔ bù shě rù yī xiàngmén qǐ yú huì yè duàn yī qìè
法，不取不舍，入一相门，起于慧业；断一切
 fán nǎo yī qìè zhàng ài yī qìè bù shàn fǎ qǐ yī qìè shàn yè
烦恼、一切障碍、一切不善法，起一切善业；
 yǐ dé yī qìè zhì huì yī qìè shàn fǎ qǐ yú yī qìè zhù fó dào fǎ
以得一切智慧、一切善法，起于一切助佛道法。
 rú shì shànnán zǐ shì wéi fǎ shī zhī huì ruò pú sà zhù shì fǎ shī
如是，善男子！是为法施之会。若菩萨住是法施
 huì zhě wéi dà shī zhǔ yì wéi yī qìè shì jiān fú tián
会者，为大施主，亦为一切世间福田。’
 shì zūn wéi mó jié shuō shì fǎ shí pó luó ménzhòngzhōng èr
“世尊！维摩诘说是法时，婆罗门众中二
 bǎi rén jiē fā ā nòuduō luó sānmiāosān pú tí xīn wǒ shí xīn dé qīng
百人，皆发阿耨多罗三藐三菩提心。我时心得清
 jìng tàn wèi céng yǒu qǐ shǒu lǐ wéi mó jié zú jí jiě yīng luò jià
净，叹未曾有！稽首礼维摩诘足，即解璎珞价
 zhí bǎi qiān yǐ shàng zhī bù kěn qǔ wǒ yán jū shì yuàn bì nà
直百千以上之，不肯取。我言：‘居士！愿必纳
 shòu suí yì suǒ yǔ wéi mā jié nǎi shòuyīng luò fēn zuò èr fèn
受，随意所与。’维摩诘乃受璎珞，分作二分，
 chí yī fèn shī cǐ huì zhōng yī zuì xià qǐ rén chí yī fèn fèng bǐ nán
持一分施此会中一最下乞人，持一分奉彼难
 shèng rú lái yī qìè zhòng huì jiē jiànguāngmíngguó tǔ nánshèng rú lái
胜如来。一切众会皆见光明国土难胜如来，
 yòu jiàn zhū yīng zài bì fó shàngbiànchéng sì zhù bǎo tái sì miàn yán shì
又见珠璎在彼佛上变成四柱宝台，四面严饰，
 bù xiāngzhàng bì shí wéi mó jié xiànshén biàn yǐ yòuzuò shì yán
不相障蔽。时维摩诘现神变已，又作是言²⁵：
 ruò shī zhǔ děng xīn shī yī zuì xià qǐ rén yóu rú rú lái fú tián zhī
‘若施主等心施一最下乞人，犹如如来福田之
 xiàng wú suǒ fēn bié děng yú dà bēi bù qiú guǒ bào shì zé míng
相，无所分别，等于大悲，不求果报，是则名
 yuē jù zú fǎ shī chéngzhōng yī zuì xià qǐ rén jiàn shì shén lì
曰具足法施。’城中一最下乞人，见是神力，

²⁵ 大正藏：作是言

wén qí suǒshuō jiē fā ā hòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn gù wǒ
闻其所说，皆发阿耨多罗三藐三菩提心，故我
bú rèn yì bǐ wèn jí
不任诣彼问疾。”

rú shì zhū pú sà gè xiàng fó shuō qí běnyuán chēngshù wéi
如是诸菩萨各各向佛说其本缘，称述维
mó jié suǒyán jiē yuē bú rèn yì bǐ wèn jí
摩诘所言，皆曰：“不任诣彼问疾！”

维摩诘所说经卷上

wéi mó jié suǒ shuō jīng juànzōng
维摩诘所说经卷中 亦名不可思
议解脱经

yáo qín sān zàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì
姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译

wénshū shī lì wèn jí pǐn dì wǔ
文殊师利问疾品第五

ěr shí fó gào wénshū shī lì rǔ xíng yì wéi mó jié wèn jí
尔时，佛告文殊师利：“汝行诣维摩诘问疾。”

wénshū shī lì bō fó yán shì zūn bǐ shàng rén zhě nánwéi
文殊师利白佛言：“世尊！彼上人者，难为

chóu duì shēn dá shí xiàng shànshuō fǎ yào biàn cái wú zhì zhì
酬对。深达实相，善说法要，辩才无滞，智

huì wú ài yī qiè pú sà fǎ shì xī zhī zhū fó mì zàng wú bù dé rù
慧无碍；一切菩萨法式悉知，诸佛秘藏无不得入；

xiáng fú zhòng mó yóu xì shéntōng qí huì fāngbiàn jiē yǐ dé dù
降伏众魔，游戏神通，其慧方便，皆已得度。

suī rán dāngchéng fó shèng zhǐ yì bǐ wèn jí
虽然，当承佛圣旨，诣彼问疾。”

yú shì zhòngzhōngzhū pú sà dà dì zǐ shì fàn sì
于是，众中诸菩萨、大弟子、释、梵、四

tiānwáng²⁶ xiánzuò shì niàn jīn èr dà shì wénshū shī lì wéi
天王²⁶，咸作是念：“今二大士，文殊师利、维

mó jié gòngtán bì shuōmiào fǎ jí shí bā qīn pú sà wǔ bǎishēng
摩诘共谈，必说妙法！”即时八千菩萨、五百声

wén bǎi qiān tiān rén jiē yù suí cóng
闻、百千天、人皆欲随从。

yú shì wénshū shī lì yǔ zhū pú sà dà dì zǐ zhòng jí zhū tiān
于是文殊师利与诸菩萨、大弟子众及诸天、

rénn gōng jìng wéi rào rù pí yē lí dà chéng
人，恭敬围绕，入毗耶离大城。

ěr shí zhǎngzhě wéi mó jié xīn niàn jīn wénshū shī lì yǔ dà
尔时，长者维摩诘心念：“今文殊师利与大

²⁶ 大正藏：…四天王等，咸作…

zhòng jù lái   jí yǐ shén lì kōng qí shì nèi   chū qù suǒ yǒu jí zhū shì
众俱来！”即以神力空其室内，除去所有及诸侍

zhě   wéi zhì yī chuáng   yǐ jí ér wò
者；唯置一床，以疾而卧。

wénshū shī lì jì rù qí shè jiàn qí shì kōng wú zhū suǒ yǒu
文殊师利既入其舍，见其室空，无诸所有，

dú qǐn yī chuáng   shí wéi mó jié yán   shàn lái   wénshū shī lì
独寝一床。时维摩诘言：“善来，文殊师利！

bù lái xiàng ér lái   bù jiànxiàng ér jiàn
不来相而来，不见相而见。”

wénshū shī lì yán   rú shì jū shì ruò lái yǐ gèng bù
文殊师利言：“如是！居士！若来已，更不

lái   ruò qù yǐ gèng bù qù suǒ yǐ zhě hé lái zhě wú suǒ cóng
来；若去已，更不去。所以者何？来者无所从

lái   qù zhě wú suǒ zhì suǒ kě jiàn zhě gèng bù kě jiàn qiè zhì shì
来，去者无所至，所可见者，更不可见。且置是

shì jū shì shì jí nìng kě rěn fǒu liáo zhì yǒu sǔn bù zhì zēng hū
事，居士！是疾宁可忍不？疗治有损，不至增乎！

shì zūn yīn qín zhì wèn wú liàng jū shì shì jí hé suǒ yīn qǐ qí
世尊殷懃致问无量，居士是疾，何所因起？其

shēng jiǔ rú dāng yún hé miè
生久如？当云何灭？”

wéi mó jié yán cóng chī yǒu ài zé wǒ bìng shēng yǐ yī qìè
维摩诘言：“从痴有爱，则我病生；以一切

zhòng shēng bìng shì gù wǒ bìng ruò yī qiè zhòng shēng dé bù bìng zhě²⁷
众生病，是故我病；若一切众生得不病者，

zé wǒ bìng miè suǒ yǐ zhě hé pú sà wèi zhòng shēng gù rù shēng sǐ
则我病灭。所以者何？菩萨为众生故入生死，

yǒu shēng sǐ zé yǒu bìng ruò zhòng shēng dé lí bìng zhě zé pú sà wú
有生死则有病；若众生得离病者，则菩萨无

fù bìng pì rú zhǎng zhě wéi yǒu yī zǐ qí zǐ dé bìng fù mǔ
复病。譬如长者，唯有一子，其子得病，父母

yì bìng ruò zǐ bìng yù fù mǔ yì yù pú sà rú shì yú zhū zhòng
亦病。若子病愈，父母亦愈。菩萨如是，于诸众

shēng ài zhī ruò zǐ zhòng shēng bìng zé pú sà bìng zhòng shēng bìng
生，爱之若子；众生病则菩萨病，众生病

²⁷ 大正藏：…若一切众生病灭，…

yù pú sà yì yù yòu yán shì jí hé suǒ yīn qǐ pú sà jí
愈，菩萨亦愈。又言是疾，何所因起？菩萨疾²⁸
zhě yǐ dà bēi qǐ
者，以大悲起。”

wénshū shī lì yán jū shì cǐ shì hé yǐ kōng wú shì zhě
文殊师利言：“居士此室，何以空无侍者？”

wéimó jié yán zhū fó guó tǔ yì fù jiē kōng
维摩诘言：“诸佛国土亦复皆空。”

yòuwèn yǐ hé wéikōng
又问：“以何为空？”

dá yuē yǐ kōngkōng
答曰：“以空空。”

yòuwèn kōng hé yòngkōng
又问：“空何用空？”

dá yuē yǐ wú fēn bié kōng gù kōng
答曰：“以无分别空故空。”

yòuwèn kōng kě fēn bié yé
又问：“空可分别耶？”

dá yuē fēn bié yì kōng
答曰：“分别亦空。”

yòuwèn kōngdāng yú hé qiú
又问：“空当于何求？”

dá yuē dāng yú liù shí èr jiànzhōng qiú
答曰：“当于六十二见中求。”

yòuwèn liù shí èr jiàn dāng yú hé qiú
又问：“六十二见当于何求？”

dá yuē dāng yú zhū fó jiě tuō zhōng qiú
答曰：“当于诸佛解脱中求。”

yòuwèn zhū fó jiě tuō dāng yú hé qiú
又问：“诸佛解脱当于何求？”

dá yuē dāng yú yī qiè zhòngshēng xīn xíngzhōng qiú yòu rén suǒ
答曰：“当于一切众生心行中求。又仁所

wèn hé wú shì zhě yī qiè zhòng mó jí zhū wài dào jiē wú shì
问：‘何无侍者？’一切众魔及诸外道，皆吾侍

yě suǒ yǐ zhě hé zhòng mó zhě yào shēng sǐ pú sà yú shēng sǐ
也。所以者何？众魔者乐生死，菩萨于生死

ér bù shě wàidàozhě yào zhū jiàn pú sà yú zhū jiàn ér bú dòng
而不舍；外道者乐诸见，菩萨于诸见而不动。”

wénshū shī lì yán jū shì suǒ jí wéi hé děngxiàng
文殊师利言：“居士所疾，为何等相？”

wéimó jié yán wǒ bìng wú xíng bù kě jiàn
维摩诘言：“我病无形不可见。”

yòuwèn cǐ bìngshēn hé yé xīn hé yé
又问：“此病身合耶？心合耶？”

dá yuē fēi shēn hé shēnxiāng lí gù yì fēi xīn hé xīn
答曰：“非身合，身相离故；亦非心合，心

rú huàn gù
如幻故。”

yòuwèn dì dà shuǐ dà huǒ dà fēng dà yú cǐ sì
又问：“地大、水大、火大、风大，于此四

dà hé dà zhī bìng
大，何大之病？”

dá yuē shì bìng fēi dì dà yì bù lí dì dà shuǐ huǒ
答曰：“是病非地大，亦不离地大；水、火、

fēng dà yì fù rú shì ér zhòngshēngbìng cóng sì dà qǐ yǐ
风大，亦复如是。而众生病，从四大起，以

qí yǒubìng shì gù wǒ bìng
其有病，是故我病。”

ér shí wénshū shī lì wènwéi mó jié yán pú sà yīngyún hé
尔时，文殊师利问维摩诘言：“菩萨应云何

wèi yù yǒu jí pú sà
慰喻有疾菩萨？”

wéimó jié yán shuōshēn wú cháng bù shuōyàn lí yú shēn
维摩诘言：“说身无常，不说厌离于身；

shuōshēnyǒu kǔ bù shuōyào yú niè pán shuōshēn wú wǒ ér shuōjiào
说身有苦，不说乐于涅槃；说身无我，而说教

dǎozhòngshēng shuōshēnkōng jì bù shuō bì jìng jì miè shuō huǐ xiān
导众生；说身空寂，不说毕竟寂灭；说悔先

zuì ér bù shuō rù yú guò qù yǐ jǐ zhī jí mǐn yú bǐ jí dāng
罪，而不说入于过去；以己之疾，愍于彼疾；当

zhì sù shì wú shù jié kǔ dāngniànráo yì yī qiè zhòngshēng yì suǒ xiū
识宿世无数劫苦，当念饶益一切众生；忆所修

fú niàn yú jìng mìng wù shēng yōunǎo cháng qǐ jīng jìn dāngzuò
福，念于净命，勿生忧恼，常起精进；当作

yī wáng liáo zhì zhòngbìng pú sà yīng rú shì wèi yù yǒu jí pú sà
医王，疗治众病。菩萨应如是慰喻有疾菩萨，
lìng qí huān xǐ
令其欢喜。”

wénshū shī lì yán jū shì yǒu jí pú sà yún hé tiáo fú qí
文殊师利言：“居士！有疾菩萨云何调伏其
xīn
心？”

wéimó jié yán yǒu jí pú sà yīngzuò shì niàn jīn wǒ cǐ bìng
维摩诘言：“有疾菩萨应作是念：‘今我此病，
jiē cóngqián shì wàngxiāngdiāndǎozhū fán nǎoshēng wú yǒu shí fǎ shéi
皆从前世妄想颠倒诸烦恼生，无有实法，谁
shòubìngzhě suǒ yǐ zhě hé sì dà hé gù jiǎ míngwéishēn sì
受病者？所以者何？四大合故，假名为身；四
dà wú zhǔ shēn yì wú wǒ yòu cǐ bìng qǐ jiē yóuzhuó wǒ shì gù
大无主，身亦无我；又此病起，皆由著我。是故
yú wǒ bù yīngshēngzhuó jì zhī bìngběn jí chū wǒ xiāng jí zhòng
于我，不应生著。’既知病本，即除我想及众
shēngxiāng dāng qǐ fǎ xiāng yīngzuò shì niàn dàn yǐ zhòng fǎ
生想。当起法想，应作是念：‘但以众法，
hé chéng cǐ shēn qǐ wéi fǎ qǐ miè wéi fǎ miè yòu cǐ fǎ zhě
合成此身；起唯法起，灭唯法灭。又此法者，
gè bù xiāng zhī qǐ shí bù yán wǒ qǐ miè shí bù yán wǒ miè bǐ
各不相知，起时不言我起，灭时不言我灭。’彼
yǒu jí pú sà wèimiè fǎ xiāng dāngzuò shì niàn cǐ fǎ xiāngzhě
有疾菩萨为灭法想，当作是念：‘此法想者，
yì shì diāndǎo diāndǎozhě jí shì dà huàn wǒ yīng lí zhī yún
亦是颠倒，颠倒者即是大患²⁹，我应离之。’云
hé wéi lí lí wǒ wǒ suǒ yún hé lí wǒ wǒ suǒ wèi lí èr
何为离？离我、我所。云何离我、我所？谓离二
fǎ yún hé lí èr fǎ wèi bù niàn nèi wài zhū fǎ xíng yú píngděng
法。云何离二法？谓不念内外诸法，行于平等。
yún hé píngděng wèi wǒ děng niè pán dāng yǐ míng zì gù kōng
云何平等？谓我等、涅槃等。所以者何？我及
niè pán cǐ èr jiē kōng yǐ hé wéikōng dàn yǐ míng zì gù kōng
涅槃，此二皆空。以何为空？但以名字故空。

²⁹ 大正藏：颠倒者是即大患

rú cǐ èr fǎ wú jué dìngxìng dé shì píngděng wú yǒu yú bìng
 如此二法，无决定性，得是平等；无有余病，
 wéiyōukōngbìng kōngbìng yì kōng shì yǒu jí pú sà yǐ wú suǒshòu ér
 唯有空病；空病亦空。是有疾菩萨以无所受而
 shòuzhūshòu wèi jù fó fǎ yì bù mièshòu ér qǔ zhèng yě
 受诸受，未具佛法，亦不灭受而取证也。

shè shēnyǒu kǔ niàn è qù zhòngshēng qǐ dà bēi xīn wǒ
 “设身有苦，念恶趣众生，起大悲心，我
 jì tiáo fú yì dāngtiáo fú yī qiè zhòngshēng dànchú qí bìng ér
 既调伏，亦当调伏一切众生；但除其病，而
 bù chú fǎ wèiduàn bìngběn ér jiàodǎo zhī hé wèibìngběn wèiyǒu
 不除法，为断病本而教导之。何谓病本？谓有
 pānyuán cóngyóupānyuán zé wéibìngběn hé suǒpānyuán wèi
 攀缘，从有攀缘，则为病本。何所攀缘？谓
 zhī sān jiè yún hé duàn pānyuán yǐ wú suǒ dé ruò wú suǒ dé
 之三界。云何断攀缘？以无所得，若无所得，
 zé wú pānyuán hé wèi wú suǒ dé wèi lí èr jiàn hé wèi èr jiàn
 则无攀缘。何谓无所得？谓离二见。何谓二见？
 wèi nèi jiàn wài jiàn shì wú suǒ dé wénshū shī lì shì wéiyǒu jí pú
 谓内见外见，是无所得。文殊师利！是为有疾菩
 sà tiáo fú qí xīn wèiduàn lǎo bìng sǐ kǔ shì pú sà pú tí ruò bù
 萨调伏其心，为断老病死苦，是菩萨菩提。若不
 rú shì jǐ suǒ xiū zhì wéi wú huì lì pì rú shèngyuàn nǎi kě
 如是，己所修治，为无慧利。譬如胜怨，乃可
 wéiyōng rú shì jiān chú lǎo bìng sǐ zhě pú sà zhī wèi yě
 为勇。如是兼除老病死者，菩萨之谓也。

bǐ yǒu jí pú sà yīng fù zuò shì niàn rú wǒ cǐ bìng fēi
 “彼有疾菩萨应复作是念：‘如我此病，非
 zhēn fēi yǒu zhòngshēng bìng yì fēi zhēn fēi yǒu zuò shì guān shí yú
 真非有，众生病亦非真非有。’作是观时，于
 zhūzhòngshēng ruò qǐ ài jiàn dà bēi jí yīngshě lí suǒ yǐ zhě hé
 诸众生若起爱见大悲，即应舍离。所以者何？
 pú sà duàn chén fán nǎo ér qǐ dà bēi ài jiàn bēi zhě zé yú
 菩萨断除客尘烦恼而起大悲。爱见悲者，则于
 shēng sǐ yǒu pí yàn xīn ruò néng lí cǐ wú yǒu pí yàn zài zài suǒ
 生死有疲厌心。若能离此，无有疲厌，在在所
 shēng bù wéi ài jiàn zhī suǒ fù yě suǒ shēng wú fù néng wèizhòng
 生，不为爱见之所覆也。所生无缚，能为众

shēngshuō fǎ jiě fù rú fó suǒshuō ruò zì yǒu fù néng jiě bǐ
生说法解缚，如佛所说：‘若自有缚，能解彼
 fù wú yǒu shì chù ruò zì wú fù néng jiě bǐ fù sī yǒu shì chù
缚，无有是处！若自无缚，能解彼缚，斯有是处。’
 shì gù pú sà bù yīng qǐ fù hé wèi fù hé wèi jiě tānzhúochán
是故菩萨不应起缚。何谓缚？何谓解？贪著 禅
 wèi shì pú sà fù yǐ fāngbiànshēng shì pú sà jiě yòu wú fāng
味，是菩萨缚；以方便生，是菩萨解。又无方
 biàn huì fù yǒufāngbiàn huì jiě wú huì fāngbiàn fù yǒu huì fāngbiàn
便慧缚，有方便慧解；无慧方便缚，有慧方便
 jiě hé wèi wú fāngbiàn huì fù wèi pú sà yǐ ài jiàn xīn zhuāngyán
解。何谓无方便慧缚？谓菩萨以爱见心 庄严
 fó tǔ chéng jiù zhòngshēng yú kōng wú xiàng wú zuò fǎ zhōng
佛土、成就众生；于空、无相、无作法中，
 ér zì tiáo fú shì míng wú fāngbiàn huì fù hé wèi yǒufāngbiàn huì jiě
而自调伏，是名无方便慧缚。何谓有方便慧解？
 wèi bù yǐ ài jiàn xīn zhuāngyán fó tǔ chéng jiù zhòngshēng yú kōng
谓不以爱见心 庄严佛土、成就众生，于空、
 wú xiàng wú zuò fǎ zhōng yǐ zì tiáo fú ér bù pí yàn shì míng
无相、无作法中，以自调伏，而不疲厌，是名
 yǒufāngbiàn huì jiě hé wèi wú huì fāngbiàn fù wèi pú sà zhù tān yù
有方便慧解。何谓无慧方便缚？谓菩萨住贪欲、
 chēn huì xié jiànděngzhū fán nǎo ér zhí zhòng dé běn shì míng wú
瞋恚、邪见等诸烦恼，而殖³⁰众德本，是名无
 huì fāngbiàn fù hé wèi yǒu huì fāngbiàn jiě wèi lí zhū tān yù chēn
慧方便缚。何谓有慧方便解？谓离诸贪欲、瞋
 huì xié jiànděngzhū fán nǎo ér zhí zhòng dé běn huí xiàng ā nòu
恚、邪见等诸烦恼，而殖³¹众德本；回向阿耨
 duō luó sānmiǎosān pú tí shì míng yǒu huì fāngbiàn jiě wénshū shī lì
多罗三藐三菩提，是名有慧方便解。文殊师利！
 bǐ yǒu jí pú sà yīng rú shì guānzhū fǎ yòu fù guānshēn wú cháng
彼有疾菩萨，应如是观诸法，又复观身无常、
 kǔ kōng fēi wǒ shì míng wéi huì suī shēnyǒu jí cháng zài shēng
苦、空、非我，是名为慧；虽身有疾，常在生
 sǐ ráo yì yī qiè ér bù yànjuàn shì míng fāngbiàn yòu fù guān
死，饶益一切，而不厌倦，是名方便。又复观

³⁰ 大正藏：植

³¹ 大正藏：植

shēn shēn bù lí bìng bìng bù lí shēn shì bìng shì shēn fēi xīn fēi
 身，身不离病，病不离身，是病是身，非新非
 gù shì míngwéi huì shè shēnyǒu jí ér bù yǒngmiè shì míngfāng
 故，是名为慧；设身有疾，而不永灭，是名方
 biàn
 便。

wénshū shī lì yǒu jí pú sà yīng rú shì tiáo fú qí xīn bù
 “文殊师利！有疾菩萨应如是调伏其心，不
 zhù qí zhōng yì fù bù zhù bù tiáo fú xīn suǒ yǐ zhě hé ruò zhù bù
 住其中，亦复不住不调伏心。所以者何？若住不
 tiáo fú xīn shì yú rén fǎ ruò zhù tiáo fú xīn shì shēngwén fǎ
 调伏心，是愚人法；若住调伏心，是声闻法。
 shì gù pú sà bù dāngzhù yú tiáo fú bù tiáo fú xīn lí cǐ èr fǎ
 是故菩萨不当住于调伏、不调伏心，离此二法，
 shì pú sà héng zài yú shēng sǐ bù wéi wū xíng zhù yú niè pán
 是菩萨行。在于生死，不为污行；住于涅槃，
 bù yǒngmiè dù shì pú sà héng fēi fán fū héng fēi xiánshènghéng
 不永灭度，是菩萨行；非凡夫行，非贤圣行，
 shì pú sà héng fēi gòuhéng fēi jìnghéng shì pú sà héng suī guò
 是菩萨行；非垢行，非净行，是菩萨行；虽过
 mó héng ér xiànxíang fú zhòngmó³² shì pú sà héng qiú yī qiè zhì
 魔行，而现降伏众魔³²，是菩萨行；求一切智，
 wú fēi shí qiú shì pú sà héng suī guānzhū fǎ bù shēng ér bù rù
 无非时求，是菩萨行；虽观诸法不生，而不入
 zhèng wèi shì pú sà héng suī guān shí èr yuán qǐ ér rù zhū xié jiàn
 正位，是菩萨行；虽观十二缘起，而入诸邪见，
 shì pú sà héng suī shè yī qiè zhòngshēng ér bù ài zhuó shì pú
 是菩萨行；虽摄一切众生，而不爱著，是菩
 sà héng suī yàoyuǎn lí ér bù yī shēn xīn jìn shì pú sà héng
 萨行；虽乐远离，而不依身心尽，是菩萨行；
 suī xíng sān jiè ér bù huài fǎ xìng shì pú sà héng suī xíng yú kōng
 虽行三界，而不坏法性，是菩萨行；虽行于空，
 ér zhí zhòng dé běn shì pú sà héng suī xíng wú xiàng ér dù zhòng
 而殖³³众德本，是菩萨行；虽行无相，而度众
 shēng shì pú sà héng suī xíng wú zuò ér xiànshòushēn shì pú sà
 生，是菩萨行；虽行无作，而现受身，是菩萨

³² 大正藏：现降众魔

³³ 大正藏：植

héng suī xíng wú qǐ ér qǐ yī qiè shàn xíng shì pú sà héng suī
 行；虽行无起，而起一切善行，是菩萨行；虽
 xíng liù bō luó mì ér biàn zhī zhòngshēng xīn xīn shù fǎ shì pú sà
 行六波罗蜜，而遍知众生心、心数法，是菩萨
 héng suī xíng liù tōng ér bù jìn lòu shì pú sà héng suī xíng sì
 行；虽行六通，而不尽漏，是菩萨行；虽行四
 wú liàng xīn ér bù tān zhuó shēng yú fàn shì shì pú sà héng suī xíng
 无量心，而不贪著生于梵世，是菩萨行；虽行
 chán dìng jiě tuō sān mèi ér bù suí chán shēng shì pú sà héng suī
 禅定解脱三昧，而不随禅生，是菩萨行；虽
 xíng sì niàn chǔ bù bì jìng yǒng lí shēn shòu xīn fǎ shì pú sà héng
 行四念处，不毕竟永离³⁴身受心法，是菩萨行；
 suī xíng sì zhèng qín ér bù shě shēn xīn jīng jìn shì pú sà héng suī
 虽行四正勤，而不舍身心精进，是菩萨行；虽
 xíng sì rú yì zú ér dé zì zài shéntōng shì pú sà héng suī xíng
 行四如意足，而得自在神通，是菩萨行；虽行
 wǔ gēn ér fēn bié zhòngshēng zhū gēn lì dùn shì pú sà héng suī xíng
 五根，而分别众生诸根利钝，是菩萨行；虽行
 wǔ lì ér yào qiú fó shí lì shì pú sà héng suī xíng qī jué fēn
 五力，而乐求佛十力，是菩萨行；虽行七觉分，
 ér fēn bié fó zhī zhì huì shì pú sà héng suī xíng bā zhèng dào
 而分别佛之智慧，是菩萨行；虽行八正³⁵道，
 ér yào xíng wú liàng fó dào shì pú sà héng suī xíng zhǐ guān zhù dào zhī
 而乐行无量佛道，是菩萨行；虽行止观助道之
 fǎ ér bù bì jìng duò yú jì miè shì pú sà héng suī xíng zhū fǎ bù
 法，而不毕竟堕于寂灭，是菩萨行；虽行诸法不
 shēng bù miè ér yǐ xiàng hǎo zhuāng yán qí shēn shì pú sà héng suī
 生不灭，而以相好庄严其身，是菩萨行；虽
 xiàn shēng wén pì zhī fó wēi yí ér bù shě fó fǎ shì pú sà héng
 现声闻、辟支佛威仪，而不舍佛法，是菩萨行；
 suī suí zhū fǎ jiū jìng xiàng ér suí suǒ yìng wèi xiàn qí shēn shì pú
 虽随诸法究竟净相，而随所应为现其身，是菩
 sà héng suī guān zhū fó guó tǔ yǒng jì rú kōng ér xiàn zhōng zhōng qīng
 萨行；虽观诸佛国土永寂如空，而现种种清
 jìng fó tǔ shì pú sà héng suī dé fó dào zhuàn yú fǎ lún rù yú
 净佛土，是菩萨行；虽得佛道转于法轮，入于

³⁴ 大正藏：而不永离

³⁵ 大正藏：圣

niè pán ér bù shě yú pú sà zhī dào shì pú sà héng
涅槃，而不舍于菩萨之道，是菩萨行。”

shuō shì yǔ shí wénshū shī lì suǒjiàng dà zhòng qí zhōng bā
说是语时，文殊师利所将大众，其中八

qiān tiān zǐ jiē fā ā nòuduō luó sānmǎosān pú tí xīn
千天子皆发阿耨多罗三藐三菩提心。

bù sī yì pǐn dì liù 不思议品第六

ér shí shè lì fú jiàn cǐ shì zhōng wú yǒuchuángzuò zuò shì
尔时，舍利弗见此室中无有床座，作是

nian sī zhū pú sà dà dì zǐ zhòng dāng yú hé zuò
念：“斯诸菩萨、大弟子众，当于何坐？”

zhǎngzhě wéi mó jié zhī qí yì yù shè lì fú yán yún hé
长者维摩诘知其意，语舍利弗言：“云何，

rén zhě wèi fǎ lái yé wèi chuángzuò yé
仁者为法来耶？为³⁶床座耶？”

shè lì fú yán wǒ wèi fǎ lái fēi wèi chuángzuò
舍利弗言：“我为法来，非为床座。”

wéi mó jié yán wéi shè lì fú fū qiú fǎ zhě bù tān qū
维摩诘言：“唯，舍利弗！夫求法者，不贪躯

mìng hé kuàngchuángzuò fū qiú fǎ zhě fēi yǒu sè shòu xiǎng
命，何况床座？夫求法者，非有色、受、想、

xíng shí zhī qiú fēi yǒu jiè rù zhī qiú fēi yǒu yù sè wú
行、识之求，非有界、入之求，非有欲、色、无

sè zhī qiú wéi shè lì fú fū qiú fǎ zhě bù zhuó fó qiú bù
色之求。唯，舍利弗！夫求法者，不著佛求，不

zhuó fǎ qiú bù zhuózhòng qiú fū qiú fǎ zhě wú jiàn kǔ qiú wú
著法求，不著众求；夫求法者，无见苦求，无

duàn jí qiú wú zào jìn zhèng xiū dào zhī qiú suǒ yǐ zhě hé fǎ
断集求，无造尽证、修道之求。所以者何？法

wú xì lùn ruò yán wǒ dāngjiàn kǔ duàn jí zhèngmiè xiū dào
无戏论，若言我当见苦、断集、证灭、修道，

shì zé xì lùn fēi qiú fǎ yě wéi shè lì fú fǎ míng jì miè
是则戏论，非求法也。唯，舍利弗！法名寂灭，

³⁶ 大正藏：求

ruò xíngshēngmiè shì qíúshēngmiè fēi qíú fǎ yě fǎ míng wú rǎn
 若行生灭，是求生灭，非求法也；法名无染，
 ruò rǎn yú fǎ nǎi zhì niè pán shì zé rǎnzhuó fēi qíú fǎ yě fǎ
 若染于法，乃至涅槃，是则染著，非求法也；法
 wú xíngchù ruò xíng yú fǎ shì zé xíngchù fēi qíú fǎ yě fǎ wú
 无行处，若行于法，是则行处，非求法也；法无
 qǔ shě ruò qǔ shě fǎ shì zé qǔ shě fēi qíú fǎ yě fǎ wú chù
 取舍，若取舍法，是则取舍，非求法也；法无处
 suǒ ruò zhuóchùsuǒ shì zé zhuóchù fēi qíú fǎ yě fǎ míng wú
 所，若著处所，是则著处，非求法也；法名无
 xiàng ruò suí xiàng shí shì zé qíuxiàng fēi qíú fǎ yě fǎ bù kě
 相，若随相识，是则求相，非求法也；法不可
 zhù ruò zhù yú fǎ shì zé zhù fǎ fēi qíú fǎ yě fǎ bù kě jiàn
 住，若住于法，是则住法，非求法也；法不可见、
 wén jué zhī ruò xíngjiàn wén jué zhī shì zé jiàn wén jué
 闻、觉知，若行见、闻、觉知，是则见、闻、觉
 zhī fēi qíú fǎ yě fǎ míng wú wéi ruò xíngyōuwéi shì qíuyōuwéi
 知，非求法也；法名无为，若行有为，是求有为，
 fēi qíú fǎ yě shì gù shè lì fú ruò qíú fǎ zhě yú yī qiè fǎ
 非求法也。是故，舍利弗！若求法者，于一切法，
 yīng wú suǒ qíú
 应无所求。”

shuō shì yǔ shí wǔ bǎitiān zǐ yú zhū fǎ zhōng dé fǎ yǎnjìng
 说是语时，五百天子于诸法中得法眼净。
 ěr shí zhǎngzhě wéi mó jié wènwénshū shī lì rén zhě yóu
 尔时，长者维摩诘，问文殊师利：“仁者游
 yú wú liàngqiānwàn yì ā sēng qí guó hé děng fó tǔ yǒuhǎoshàngmiào
 于无量千万亿阿僧祇国，何等佛土有好上妙
 gōng dé chéng jiù shī zǐ zhī zuò
 功德成就师子之座？”

wénshū shī lì yán jū shì dōngfāng dù sān shí liù hé shā
 文殊师利言：“居士！东方度三十六恒河沙
 guó yǒu shì jiè míng xū mí xiàng qí fó hào xū mí dēngwáng jīn xiàn
 国，有世界名须弥相，其佛号须弥灯王，今现
 zài bì fó shēncháng bā wàn sì qiānyóuxún qí shī zǐ zuògāo bā wàn
 在。彼佛身长八万四千由旬，其师子座高八万
 sì qiānyóuxún yán shì dì yī
 四千由旬，严饰第一。”

yú shì zhǎngzhě wéimó jié xiànshèntōng lì jí shí bǐ fó qiǎn
于是长者维摩诘现神通力，即时彼佛遣

sānwàn èr qiān shī zǐ zhī zuò gāoguǎngyánjìng lái rù wéimó jié
三万二千师子之座³⁷，高广严净，来入维摩诘

shì zhū pú sà dà dì zǐ shì fàn sì tiānwángděng xī
室，诸菩萨、大弟子、释、梵、四天王等，昔

suǒ wèi jiàn qí shì guǎng bó xī jiē bāoróngsānwàn èr qiān shī zǐ zuò
所未见。其室广博，悉皆包容三万二千师子座，

wú suǒ fáng ài yú pí yē lí chéng jí yán fú tí sì tiān xià yì
无所妨碍。于毗耶离城，及阎浮提四天下，亦

bù pò zé xī jiàn rú gù
不迫迮，悉见如故。

ěr shí wéimó jié yù wénshū shī lì jiù shī zǐ zuò yǔ
尔时，维摩诘语文殊师利：“就师子座。”与

zhū pú sà shàngrén jù zuò dāng zì lì shēn rú bǐ zuòxiàng qí dé
诸菩萨上人俱坐，当自立身如彼座像。其得

shéntōng pú sà jí zì biànxíngwèi sì wàn èr qiānyóuxún zuò shī zǐ
神通菩萨，即自变形为四万二千由旬，坐师子

zuò zhū xīn fā yì pú sà jí dà dì zǐ jiē bù néngshēng
座。诸新发意菩萨及大弟子皆不能升。

ěr shí wéimó jié yù shè lì fú jiù shī zǐ zuò shè lì
尔时，维摩诘语舍利弗：“就师子座。”舍利

fú yán jū shì cǐ zuògāoguǎng wú bù néngshēng
弗言：“居士！此座高广，吾不能升。”

wéimó jié yán wéi shè lì fú wèi xū mí dēngwáng rú lái
维摩诘言：“唯，舍利弗！为须弥灯王如来

zuò lǐ nǎi kě dé zuò yú shì xīn fā yì pú sà jí dà dì zǐ jí wèi
作礼，乃可得坐。”于是新发意菩萨及大弟子即为

xū mí dēngwáng rú lái zuò lǐ biàn dé zuò shī zǐ zuò
须弥灯王如来作礼，便得坐师子座。

shè lì fú yán jū shì wèicéng yǒu yě rú shì xiǎo shì
舍利弗言：“居士！未曾有也，如是小室，

nǎi róngshòu cǐ gāoguǎng zhī zuò yú pí yē lí chéng wú suǒ fáng ài
乃容受此高广之座，于毗耶离城，无所妨碍，

yòu yú yán fú tí jù luò chéng yì jí sì tiān xià zhūtiān lóngwáng
又于阎浮提聚落、城邑，及四天下诸天、龙王、

³⁷ 大正藏：…二千师子座

guǐ shén gōngdiàn yì bù pò zé
鬼神宫殿，亦不迫使。”

wéimó jié yán wéi shè lì fú zhū fó pú sà yǒu jiě tuō
维摩诘言：“唯，舍利弗！诸佛菩萨，有解脱，

míng bù kě sī yì ruò pú sà zhù shì jiě tuō zhě yǐ xū mí zhī gāo
名不可思。若菩萨住是解脱者，以须弥之高

guǎng nà jiè zǐ zhōng wú suǒ zēngjiǎn xū mí shānwáng běnxiāng rú gù
广内芥子中无所增减，须弥山王本相如故，

ér sì tiānwáng dāo lì zhūtiān bù jué bù zhī jǐ zhī suǒ rù wéiyīng dù
而四天王、忉利诸天不觉不知己之所入，唯应度

zhě nǎi jiàn xū mí rù jiè zǐ zhōng shì míng bù kě sī yì jiě tuō fǎ
者乃见须弥入芥子中，是名不可思议³⁸解脱法

mén yòu yǐ sì dà hǎi shuǐ rù yī máokǒng bù ráo yú biē yuán
门。又以四大海水入一毛孔，不娆鱼、鳖、鼋、

tuó shuǐ xìng zhī shǔ ér bǐ dà hǎi běn xìng rú gù zhūlóng guǐ
鼉水性之属，而彼大海本性³⁹如故，诸龙、鬼、

shén ā xiū luó děng bù jué bù zhī jǐ zhī suǒ rù yú cǐ zhòngshēng
神、阿修罗等，不觉不知己之所入，于此众生

yì wú suǒ ráo yòu shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà
亦无所娆。又，舍利弗！住不可思议解脱菩萨，

duàn qǔ sānqiān dà qiān shì jiè rú táo jiā lún zhuó yòu zhǎng zhōng
断取三千大千世界，如陶家轮，著右掌中，

zhì guò héng hé shā shì jiè zhī wài qí zhōng zhòng shēng bù jué bù zhī
掷过恒河沙世界之外，其中众生，不觉不知

jǐ zhī suǒ wǎng yòu fù huán zhì běn chù dōu bù shǐ rén yǒu wǎng lái
己之所往。又复还置本处，都不使人有往来

xiǎng ér cǐ shì jiè běn xiāng rú gù yòu shè lì fú huò yòu zhòng
想，而此世界本相如故。又，舍利弗！或有众

shēng yào jiǔ zhù shì ér kě dù zhě pú sà jí yǎn qī rì yǐ wéi yī
生，乐久住世而可度者，菩萨即演⁴⁰七日以为一

jié lìng bǐ zhòng shēng wèi zhī yī jié huò yòu zhòng shēng bù yào jiǔ zhù
劫，令彼众生谓之一劫；或有众生不乐久住，

ér kě dù zhě pú sà jí cù yī jié yǐ wéi qī rì lìng bǐ zhòng shēng
而可度者，菩萨即促一劫以为七日，令彼众生

³⁸ 大正藏：是名住不思议

³⁹ 大正藏：相

⁴⁰ 大正藏：延

wèi zhī qī rì yòu shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà
 谓之七日。又，舍利弗！住不可思議解脱菩薩，

yǐ yī qiè fó tǔ yán shì zhī shì jí zài yī guó shì yú zhòngshēng
 以一切佛土严飾之事，集在一國，示于眾生。

yòu pú sà yǐ yī qiè fó tǔ zhòngshēng zhì zhī yòuzhǎng fēi dào shí
 又菩薩以一切佛土⁴¹ 众 生 置之右掌，飛到十

fāngbiàn shì yī qiè ér bù dòngběnchù yòu shè lì fú shí fāng
 方遍示一切，而不動本處。又，舍利弗！十方

zhòngshēnggòngyāngzhū fó zhī jù pú sà yú yī máokǒng jiē lìng dé
 眾 生 供養諸佛之具，菩薩于一毛孔，皆令得

jiàn yòu shí fāngguó tǔ suǒ yǒu rì yuè xīng xiù yú yī máokǒng
 见。又十方國土所有日、月、星宿，于一毛孔

pǔ shǐ jiàn zhī yòu shè lì fú shí fāng shì jiè suǒ yǒu zhū fēng pú
 普使見之。又，舍利弗！十方世界所有諸風，菩

sà xī néng xī zhuókǒuzhōng ér shēn wú sǔn wài zhū shù mù yì bù
 薩悉能吸著口中，而身無損，外諸樹木，亦不

cuī zhé yòu shí fāng shì jiè jié jìn shāo shí yǐ yī qiè huǒ nà yú fù
 摧折。又十方世界劫盡燒時，以一切火內于腹

zhōng huǒ shì rú gù ér bù wéi hài yòu yú xià fāngguò hé shā
 中，火事如故，而不為害。又于下方過恒河沙

děngzhū fó shì jiè qǔ yī fó tǔ jǔ zhuóshàngfāng guò héng hé
 等諸佛世界，取一佛土，舉著上方，過恒河

shā wú shù shì jiè rú chí zhēnfēng jǔ yī zǎo yè ér wú suǒ ráo yòu
 沙無數世界，如持針鋒舉一枣葉，而無所燒。又，

shè lì fú zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà néng yǐ shéntōngxiànzuo
 舍利弗！住不可思議解脫菩薩，能以神通現作

fó shēn huòxiàn pì zhī fó shēn huòxiànshēngwénshēn huòxiàn dì
 佛身，或現辟支佛身，或現聲聞身，或現帝

shì shēn huòxiàn fàn wáng shēn huòxiàn shì zhǔ shēn huòxiàn zhuàn lún
 釋身，或現梵王身，或現世主身，或現轉輪

shèngwáng shēn yòu shí fāng shì jiè suǒ yǒu zhòngshēng shàng zhōng xià
 圣王⁴²身。又十方世界所有眾聲，上中下

yīn jiē néngbiàn zhī lìng zuò fó shēng yǎn chū wú cháng kǔ
 音，皆能變之，令作佛聲，演出無常、苦、

kōng wú wǒ zhī yīn jí shí fāngzhū fó suǒ shuō zhōng zhī fǎ
 空、無我之音。及十方諸佛所說種種之法，

⁴¹ 大正藏：一佛土⁴² 大正藏：轉輪王

皆于其中普令得闻。舍利弗！我今略说菩萨不可思
议解脱之力，若广说者，穷劫不尽。”

是时，大迦叶闻说菩萨不可思义解脱法门，

叹未曾有，谓舍利弗：“譬如有人，于盲者前现

众色像，非彼所见；一切声闻是不可思义

解脱法门，不能解了，为若此也！智者闻是，

其谁不发阿耨多罗三藐三菩提心？我等何为

永绝其根，于此大乘，已如败种！一切声闻

闻是不可思义解脱法门，皆应号泣，声震三千

大千世界；一切菩萨应大欣庆，顶受此法。若

有菩萨信解不可思义解脱法门者，一切魔众无

如之何。”大迦叶说此⁴³语时，三万二千天子皆

发阿耨多罗三藐三菩提心。

尔时，维摩诘语大迦叶：“仁者！十方无量

阿僧祇世界中作魔王者，多是住不可思义解

脱菩萨。以方便力故⁴⁴，教化众生，现作魔王。

又，迦叶！十方无量菩萨，或有人从乞手足耳

鼻、头目髓脑、血肉皮骨、聚落城邑、妻子奴

⁴³ 大正藏：是

⁴⁴ 大正藏：以方便力

bì xiàngmǎ jū shèng jīn yín liú lí chē qú mǎ nǎo shān
 婢、象马车乘、金银琉璃、砗磲、码⁴⁵瑙、珊瑚
 hú hǔ pò zhēnzhū kē bēi yī fú yǐn shí rú cǐ qǐ zhě duō
 瑙、琥珀、真珠珂贝、衣服饮食，如此乞者，多
 shì zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà yǐ fāngbiàn lì ér wǎng shì zhī
 是住不可思議解脱菩萨，以方便力，而往试之，
 lìng qí jiān gù suǒ yǐ zhě hé zhù bù kě sī yì jiě tuō pú sà yǒu
 令其坚固。所以者何？住不可思議解脱菩萨，有
 wēi dé lì gù xíng bī pò shì zhūzhòngshēng rú shì nán shì
 威德力，故行逼迫⁴⁷，示诸众生，如是难事；
 fán fū xià liè wú yǒu lì shì bù néng rú shì bī pò pú sà pì rú
 凡夫下劣，无有力势，不能如是逼迫菩萨。譬如
 lóngxiàng cù tà fēi lú suǒkān shì míngzhù bù kě sī yì jiě tuō pú
 龙象蹴踏，非驴所堪，是名住不可思議解脱菩
 sà zhì huì fāngbiàn zhī mén
 萨智慧方便之门。”

guānzhòngshēng pǐn dì qī 观 众 生 品 第 七

ěr shí wénshū shī lì wènwéimó jié yán pú sà yún hé guān
 尔时，文殊师利问维摩诘言：“菩萨云何观
 yú zhòngshēng
 于众生？”

wéi mó jié yán pì rú huàn shī jiàn suǒhuàn rén pú sà guān
 维摩诘言：“譬如幻师，见所幻人，菩萨观
 zhòngshēng wéi ruò cǐ rú zhì zhě jiàn shuǐ zhōng yuè rú jìng zhōng jiàn qí
 众生为若此。如智者见水中月，如镜中见其
 miànxiàng rú rè shí yàn rú hū shēng xiǎng rú kōng zhōng yún rú
 面像，如热时焰，如呼声响，如空中云，如
 shuǐ jù mò rú shuǐ shàng pào rú bā jiāo jiān rú diàn jiǔ zhù rú
 水聚沫，如水上泡，如芭蕉坚，如电久住，如
 dì wǔ dà rú dì liù yīn rú dì qī qíng rú shí sān rù rú shí
 第五大，如第六阴，如第七情，如十三入，如十

⁴⁵ 大正藏：车

⁴⁶ 大正藏：马

⁴⁷ 大正藏：故现行逼迫

jǐ jiè pú sà guānzhòngshēngwéi ruò cǐ rú wú sè jiè sè rú jiāo
九界，菩萨观众生为若此。如无色界色，如燋
48 gǔ yá rú xū tuóhuánshēnjiàn rú ā nà hán rù tāi rú ā
谷芽⁴⁹，如须陀洹身见，如阿那含入胎，如阿
luó hàn sān dù rú dé rěn pú sà tān huì huǐ jìn rú fó fán nǎo xí
罗汉三毒，如得忍菩萨贪恚毁禁，如佛烦恼习，
rú máng zhě jiàn sè rú rù miè jìn dìngchū rù xī rú kōng zhōng niǎo
如盲者见色，如入灭尽定出入息，如空中鸟
jì rú shí nǚ ér rú huà rén fán nǎo ⁵⁰ rú mèng suǒ jiàn yǐ wù
迹，如石女儿，如化人烦恼⁵⁰，如梦所见已寤，
rú miè dù zhě shòu shēn rú wú yān zhī huǒ pú sà guānzhòngshēngwéi
如灭度者受身，如无烟之火，菩萨观众生为
ruò cǐ
若此。”

wén shū shī lì yán ruò pú sà zuò shì guān yǐ yún hé xíng
文殊师利言：“若菩萨作是观者，云何行
cí
慈？”

wéi mó jié yán pú sà zuò shì guān yǐ zì niàn wǒ dāng
维摩诘言：“菩萨作是观已，自念：‘我当
wèi zhòngshēng shuō rú sī fǎ shì jí zhēn shí cí yě xíng jì miè cí
为众生说如斯法。’是即真实慈也。行寂灭慈，
wú suǒ shēng gù xíng bù rè cí wú fán nǎo gù xíng děng zhī cí
无所生故；行不热慈，无烦恼故；行等之慈，
děng sān shì gù xíng wú zhèng cí wú suǒ qǐ gù xíng bù èr cí
等三世故；行无诤慈，无所起故；行不二慈，
nèi wài bù hé gù xíng bù huài cí bì jìng jìn gù xíng jiān gù cí
内外不合故；行不坏慈，毕竟尽故；行坚固慈，
xīn wú huǐ gù xíng qīng jìng cí zhū fǎ xìng jìng gù xíng wú biān cí
心无毁故；行清净慈，诸法性净故；行无边慈，
rú xū kōng gù xíng ā luó hàn cí pò jié zéi gù xíng pú sà cí
如虚空故；行阿罗汉慈，破结贼故；行菩萨慈，
ān zhòngshēng gù xíng rú lái cí dé rú xiàng gù xíng fó zhī cí
安众生故；行如来慈，得如相故；行佛之慈，

⁴⁸ 大正藏：焦

⁴⁹ 大正藏：牙

⁵⁰ 大正藏：如化人起烦恼

jué zhòngshēng gù   xíng zì rán cí   wú yīn dé gù   xíng pú tí cí
觉众生故；行自然慈，无因得故；行菩提慈，
děng yī wèi gù   xíng wú děng cí   duànzhū ài gù   xíng dà bēi cí
等一味故；行无等慈，断诸爱故；行大悲慈，
dǎo yǐ dà shèng gù   xíng wú yàn cí   guānkōng wú wǒ gù   xíng fǎ shī
导以大乘故；行无厌慈，观空无我故；行法施
cí wú yí xī gù   xíng chí jiè cí   huà huǐ jìn gù   xíngrěn rǔ cí
慈，无遗惜故；行持戒慈，化毁禁故；行忍辱慈，
hù bǐ wǒ gù   xíng jīng jìn cí   hè fù zhòngshēng gù   xíngchándìng cí
护彼我故；行精进慈，荷负众生故；行禅定慈，
bú shòuwèi gù   xíng zhì huì cí   wú bù zhī shí gù   xíngfāngbiàn cí
不受味故；行智慧慈，无不知时故；行方便慈，
yī qìè shì xiàn gù   xíng wú yǐn cí   zhí xīn qīngjìng gù   xíngshēn xīn cí
一切示现故；行无隐慈，直心清净故；行深心慈，
wú zá xíng gù   xíng wú kuáng cí   bù xū jiǎ gù   xíng ān lè cí   lìng
无杂行故；行无诳慈，不虚假故；行安乐慈，令
dé fó lè gù   pú sà zhī cí   wéi ruò cǐ yě
得佛乐故。菩萨之慈，为若此也。”

wénshū shī lì yòuwèn   hé wèi wéi bēi
文殊师利又问：“何谓为悲？”

dá yuē   pú sà suǒ zuò gōng dé   jiē yǔ yī qiè zhòngshēng gòng
答曰：“菩萨所作功德，皆与一切众生共
zhī.”

hé wèi wéi xǐ
“何谓为喜？”

dá yuē   yǒu suǒ ráo yì   huān xǐ wú huǐ
答曰：“有所饶益，欢喜无悔。”

hé wèi wéi shě
“何谓为舍？”

dá yuē   suǒ zuò fú yòu   wú suǒ xī wàng
答曰：“所作福佑，无所希朼。”

wénshū shī lì yòuwèn   shēng sǐ yǒuwèi   pú sà dāng hé suǒ
文殊师利又问：“生死有畏，菩萨当何所
yī
依？”

wéimó jié yán   pú sà yú shēng sǐ wèizhōng   dāng yī rú lái
维摩诘言：“菩萨于生死畏中，当依如来

gōng dé zhī lì
功德之力。”

wénshū shī lì yòuwèn pú sà yù yī rú lái gōng dé zhī lì
文殊师利又问：“菩萨欲依如来功德之力，

dāng yú hé zhù
当于何住？”

dá yuē pú sà yù yī rú lái gōng dé lì zhě dāngzhù dù tuō
答曰：“菩萨欲依如来功德力者，当住度脱

yī qiè zhòngshēng
一切众生。”

yòuwèn yù dù zhòngshēng dāng hé suǒchú
又问：“欲度众生，当何所除？”

dá yuē yù dù zhòngshēng chú qí fán nǎo
答曰：“欲度众生，除其烦恼。”

yòuwèn yù chú fán nǎo dāng hé suǒxíng
又问：“欲除烦恼，当何所行？”

dá yuē dāngxíngzhèngniàn
答曰：“当行正念。”

yòuwèn yún hé xíng yú zhèngniàn
又问：“云何行于正念？”

dá yuē dāngxíng bù shēng bù miè
答曰：“当行不生不灭。”

yòuwèn hé fǎ bù shēng hé fǎ bù miè
又问：“何法不生？何法不灭？”

dá yuē bù shàn bù shēng shàn fǎ bù miè
答曰：“不善不生，善法不灭。”

yòuwèn shàn bù shàn shù wéiběn
又问：“善、不善孰为本？”

dá yuē shēnwéiběn
答曰：“身为本。”

yòuwèn shēn shù wéiběn
又问：“身孰为本？”

dá yuē yù tān wéiběn
答曰：“欲贪为本。”

yòuwèn yù tān shù wéiběn
又问：“欲贪孰为本？”

dá yuē xū wàng fēn bié wéiběn
答曰：“虚妄分别为本。”

yòuwèn xū wàngfēn bié shú wéiběn
又问：“虚妄分别孰为本？”

dá yuē diāndǎoxiǎngwéiběn
答曰：“颠倒想为本。”

yòuwèn diāndǎoxiǎngshú wéiběn
又问：“颠倒想孰为本？”

dá yuē wú zhù wéiběn
答曰：“无住为本。”

yòuwèn wú zhù shú wéiběn
又问：“无住孰为本？”

dá yuē wú zhù zé wú běn wénshū shī lì cóng wú zhù běn
答曰：“无住则无本。文殊师利！从无住本，

lì yī qiè fǎ
立一切法。”

shí wéimó jié shì yǒu yī tiān nǚ jiàn zhū tiān rénwénsuōshuō
时，维摩诘室有一天女，见诸天⁵¹人闻所说

fǎ biànxian qí shēn jí yǐ tiānhuā sànzhū púsà dà dì zǐ shàng
法，便现其身，即以天华，散诸菩萨、大弟子上。

huā zhì zhū púsà jí jiē duò luò zhì dà dì zǐ biànzhuó bù duò
华至诸菩萨，即皆堕落，至大弟子，便著不墮。

yī qiè dì zǐ shén lì qù huā bù néng lìng qù ēr shí tiānwèn shè
一切弟子神力去华，不能令去。尔时，天问⁵²舍

lì fú hé gù qù huā
利弗：“何故去华？”

dá yuē cǐ huā bù rú fǎ shì yǐ qù zhī
答曰：“此华不如法，是以去之。”

tiānyuē wù wèi cǐ huāwéi bù rú fǎ suǒ yǐ zhě hé shì huā
天曰：“勿谓此华为不如法。所以者何？是华

wú suǒ fēn bié rén zhě zì shēng fēn bié xiǎng ēr ruò yú fó fǎ chū jiā
无所分别，仁者自生分别想耳！若于佛法出家，

yǒusuǒ fēn bié wéi bù rú fǎ ruò wú suǒ fēn bié shì zé rú fǎ
有所分别，为不如法；若无所分别，是则如法。

guānzhū púsà huā bù zhuózhě yǐ duàn yǐ qiè fēn bié xiǎng gù pì rú
观诸菩萨华不著者，已断一切分别想故。譬如

rénwèishí fēi rén dé qí biàn rú shì dì zǐ wèishēng sǐ gù sè
人畏时，非人得其便；如是弟子畏生死故，色、

⁵¹ 大正藏：大

⁵² 大正藏：天女问

shēng xiāng wèi chù dé qí biàn yě yǐ lí wèizhě yī qiè wǔ
声、香、味、触得其便也。已离畏者，一切五
yù wú néng wéi yě jié xí wèi jìn huāzhuó shēn ěr jié xí jìn zhě
欲无能为也；结习未尽，华著身耳！结习尽者，
huā bù zhuó yě
华不著也。”

shè lì fú yán tiān zhǐ cǐ shì qí yǐ jiǔ rú
舍利弗言：“天止此室，其已久如？”

dá yuē wǒ zhǐ cǐ shì rú qí nián jiě tuō
答曰：“我止此室，如耆年解脱。”

shè lì fú yán zhǐ cǐ jiǔ yé
舍利弗言：“止此久耶？”

tiānyuē qí nián jiě tuō yì hé rú jiǔ
天曰：“耆年解脱，亦何如久？”

shè lì fú mò rán bù dá tiānyuē rú hé qí jiù dà zhì ér
舍利弗默然不答。天曰：“如何耆旧大智而
mò
默？”

dá yuē jiě tuō zhě wú suǒ yán shuō gù wú yú shì bù zhī suǒ
答曰：“解脱者无所言说，故吾于是不知所
yún
云。”

tiānyuē yán shuō wén zì jiē jiě tuō xiàng suǒ yǐ zhě hé
天曰：“言说文字，皆解脱相。所以者何？”

jiě tuō zhě bù nèi bù wài bù zài liǎng jiān wén zì yì bù nèi bù
解脱者，不内、不外，不在两间，文字亦不内不

wài bù zài liǎng jiān shì gù shè lì fú wú lí wén zì shuō jiě tuō
外，不在两间。是故，舍利弗！无离文字说解脱

yě suǒ yǐ zhě hé yī qiè zhū fǎ shì jiě tuō xiàng
也。所以者何？一切诸法是解脱相。”

shè lì fú yán bù fù yǐ lí yín nù chī wéi jiě tuō hū
舍利弗言：“不复以离婬、怒、痴为解脱乎？”

tiānyuē fó wèi zēng shàng mǎn rén shuō lí yín nù chī
天曰：“佛为增上慢人，说离婬、怒、痴

wéi jiě tuō ěr ruò wú zēng shàng mǎn zhě fó shuō yín nù chī xìng
为解脱耳；若无增上慢者，佛说婬、怒、痴性，

jí shì jiě tuō
即是解脱。”

shè lì fú yán shàn zāi shàn zāi tiān nǚ rǔ hé suǒ dé
舍利弗言：“善哉，善哉！天女！汝何所得？

yǐ hé wéizhèng biàn nǎi rú shì
以何为证？辩乃如是！”

tiānyuē wǒ wú dé wú zhèng gù biàn rú shì suǒ yǐ zhě hé
天曰：“我无得无证，故辩如是。所以者何？”

ruò yǒu dé yǒuzhèngzhě zé yú fó fǎ wéizēngshàngmàn
若有得有证者，则⁵³于佛法为增上慢。”

shè lì fú wèntiān rǔ yú sānshèng wéi hé zhì qiú
舍利弗问天：“汝于三乘，为何志求？”

tiānyuē yǐ shēngwén fǎ huàzhòngshēng gù wǒ wéishēngwén
天曰：“以声闻法化众生故，我为声闻；

yǐ yīn yuán fǎ huàzhòngshēng gù wǒ wéi pì zhī fó yǐ dà bēi fǎ huà
以因缘法化众生故，我为辟支佛；以大悲法化

zhòngshēng gù wǒ wéi dà shèng shè lì fú rú rén rù zhān bo lín
众生故，我为大乘。舍利弗！如人入瞻蓄林，

wéi xiù zhān bo bù xiù yú xiāng rú shì ruò rù cǐ shì dànwén
唯嗅瞻蓄，不嗅余香。如是，若入此室，但闻

fó gōng dé zhī xiāng bù yào wénshēngwén pì zhī fó gōng dé xiāng yě
佛功德之香，不乐闻声闻、辟支佛功德香也。

shè lì fú qí yǒu shì fàn sì tiānwáng zhūtiān lóng guǐ shén
舍利弗！其有释、梵、四天王，诸天、龙、鬼神

děng rù cǐ shì zhě wén sī shàng rén jiāng shuō zhèng fǎ jiē yào fó
等，入此室者，闻斯上人讲说正法，皆乐佛

gōng dé zhī xiāng fā xīn ér chū shè lì fú wú zhǐ cǐ shì shí
功德之香，发心而出。舍利弗！吾止此室，十

yǒu èr nián chū bù wén shuō shēngwén pì zhī fó fǎ dànwén pú sà
有二年，初不闻说声闻、辟支佛法，但闻菩萨

dà cí dà bēi bù kě sī yì zhū fó zhī fǎ shè lì fú cǐ shì cháng
大慈大悲，不可思议诸佛之法。舍利弗！此室常

xiàn bā wèi céng yǒu nán dé zhī fǎ hé děng wéi bā cǐ shì cháng yǐ
现八未曾有难得之法。何等为八？此室常以

jīn sè guāng zhào zhòu yè wú yì bù yǐ rì yuè suō zhào wéi míng
金色光照，昼夜无异，不以日月所照为明，

shì wéi yī wèi céng yǒu nán dé zhī fǎ cǐ shì rù zhě bù wéi zhū gòu zhī
是为一未曾有难得之法；此室入者，不为诸垢之

⁵³ 大正藏：即

suǒnǎo yě shì wéi èr wèicéngyōunán dé zhī fǎ cǐ shì chángyōu shì
 所恼也，是为二未曾有难得之法；此室常有释
 fàn sì tiānwáng tā fāng pú sà lái huì bù jué shì wéi sān wèicéngyōu
 梵四天王、他方菩萨来会不绝，是为三未曾有
 nán dé zhī fǎ cǐ shì chángshuō liù bō luó mì bù tuì zhuǎn fǎ shì wéi
 难得之法；此室常说六波罗蜜不退转法，是为
 sì wèicéngyōunán dé zhī fǎ cǐ shì chángzuòtiānrén dì yī zhī yuè
 四未曾有难得之法；此室常作天人第一之乐，
 xiánchū wú liàng fǎ huà zhī shēng shì wéi wǔ wèicéngyōunán dé zhī fǎ
 弦出无量法化之声，是为五未曾有难得之法；
 cǐ shì yǒu sì dà zàng zhòngbǎo jī mǎn zhōu qióng jì fá qiú dé
 此室有四大藏，众宝积满，周⁵⁴穷济乏，求得
 wú jìn shì wéi liù wèicéngyōunán dé zhī fǎ cǐ shì shì jiā móu ní
 无尽，是为六未曾有难得之法；此室释迦牟尼
 fó ā mí tuó fó ā chù fó bǎo dé bǎoyán bǎoyuè bǎo
 佛、阿弥陀佛、阿閦佛、宝德、宝炎、宝月、宝
 yán nánshèng shī zǐ xiǎng yī qiè lì chéng rú shì děng shí fāng
 严、难胜、师子响、一切利成，如是等十方
 wú liàngzhū fó shì shàngrén niàn shí jí jiē wèi lái guǎngshuōzhū
 无量诸佛，是上人念时，即皆为来，广说诸
 fó mì yào fǎ zàng shuō yǐ huán qù shì wéi qī wèicéngyōunán dé zhī
 佛秘要法藏，说已还去，是为七未曾有难得之
 fǎ cǐ shì yī qiè zhūtiānyán shì gōngdiàn zhū fó jìng tǔ jiē yú zhōng
 法；此室一切诸天严饰宫殿，诸佛净土，皆于中
 xiàn shì wèi bā wèicéngyōunán dé zhī fǎ shè lì fú cǐ shì cháng
 现，是为八未曾有难得之法。舍利弗！此室常
 xiàn bā wèicéngyōunán dé zhī fǎ wéi yǒujìan sī bù sī yì shì ér
 现八未曾有难得之法，唯⁵⁵有见斯不思议事，而
 fù yào yú shēngwén fǎ hū
 复乐于声闻法乎？”

shè lì fú yán rǔ hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn
 舍利弗言：“汝何以不转女身？”

tiānyuē wǒ cóng shí èr nián lái qiú nǚ rénxiàngliǎo bù kě dé
 天曰：“我从十二年来，求女人相了不可得。

⁵⁴ 大正藏：嫿

⁵⁵ 大正藏：谁

dāng hé suǒzhuǎn pì rú huàn shī huàzuòhuàn nǚ ruò yǒurénwèn
当何所转？譬如幻师化作幻女，若有人问：

hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn shì rén wéizhèngwènfǒu
‘何以不转女身？’是人为正问不？”

shè lì fú yán fú yě huàn wú dìngxiàng dāng hé suǒ
舍利弗言：“不也！幻无定相，当何所
zhuǎn
转？”

tiānyuē yī qiè zhū fǎ yì fù rú shì wú yǒudìngxiàng yún
天曰：“一切诸法亦复如是，无有定相，云

hé nǎi wèn bù zhuǎn nǚ shēn
何乃问不转女身？”

jí shí tiān nǚ yǐ shéntōng lì biànshè lì fú lìng rú tiān nǚ tiān
即时天女以神通力，变舍利弗令如天女，天

zì huàshēn rú shè lì fú ér wènyán hé yǐ bù zhuǎn nǚ shēn
自化身如舍利弗，而问言：“何以不转女身？”

shè lì fú yǐ tiān nǚ xiàng ér dá yán wǒ jīn bù zhī hé zhuǎn
舍利弗以天女像而答言：“我今不知何转

ér biàn wéi nǚ shēn
而变为女身？”

tiānyuē shè lì fú ruò néngzhuǎn cǐ nǚ shēn zé yī qiè
天曰：“舍利弗！若能转此女身，则一切

nǚ rén yì dāngnéngzhuǎn rú shè lì fú fēi nǚ ér xiàn nǚ shēn yī qiè
女人亦当能转。如舍利弗非女而现女身，一切

nǚ rén yì fù rú shì suī xiàn nǚ shēn ér fēi nǚ yě shì gù fó shuō
女人亦复如是，虽现女身，而非女也。是故佛说

yī qiè zhū fǎ fēi nán fēi nǚ
一切诸法非男、非女。”

jí shí tiān nǚ huánshèshén lì shè lì fú shēnhuán fù rú gù
即时天女还摄神力，舍利弗身还复如故。

tiānwènshè lì fú nǚ shēn sè xiàng jīn hé suǒ zài
天问舍利弗：“女身色相，今何所在？”

shè lì fú yán nǚ shēn sè xiàng wú zài wú bù zài
舍利弗言：“女身色相，无在无不在。”

tiānyuē yī qiè zhū fǎ yì fù rú shì wú zài wú bù zài
天曰：“一切诸法，亦复如是，无在无不在。

fū wú zài wú bù zài zhě fó suǒshuō yě
夫无在无不在者，佛所说也。”

shè lì fú wèntiān rǔ yú cǐ mò dāngshēng hé suǒ
舍利弗问天：“汝于此没，当生何所？”

tiānyuē fó huàsuǒshēng wú rú bǐ shēng
天曰：“佛化所生，吾如彼生。”

yuē fó huàsuǒshēng fēi mò shēng yě
曰：“佛化所生，非没、生也。”

tiānyuē zhòngshēngyóurán wú mò shēng yě
天曰：“众生犹然，无没、生也。”

shè lì fú wèntiān rǔ jiǔ rú dāng dé ā nòuduō luó sānmiǎo
舍利弗问天：“汝久如当得阿耨多罗三藐

sān pú tí
三菩提？”

tiānyuē rú shè lì fú huánwéi fán fū wǒ hǎi dāngchéng ā
天曰：“如舍利弗还为凡夫，我乃当成阿

nòuduō luó sānmiǎo sān pú tí
耨多罗三藐三菩提。”

shè lì fú yán wǒ zuò fán fū wú yǒu shì chù
舍利弗言：“我作凡夫，无有是处。”

tiānyuē wǒ dé ā nòuduō luó sānmiǎo sān pú tí yì wú shì
天曰：“我得阿耨多罗三藐三菩提，亦无是

chù suǒ yǐ zhě hé pú tǐ wú zhù chù shì gù wú yǒu dé zhě
处。所以者何？菩提无住处，是故无有得者。”

shè lì fú yán jīn zhū fó dé ā nòuduō luó sānmiǎo sān pú tí
舍利弗言：“今诸佛得阿耨多罗三藐三菩提，

yǐ dé dāng dé rú héng hé shā jiē wèi hé hū
已得当得，如恒河沙，皆谓何乎？”

tiānyuē jiē yǐ shì sú wén zì shù gù shuō yǒu sān shì fēi
天曰：“皆以世俗文字数故，说有三世，非

wèi pú tǐ yǒu qù lái jīn
谓菩提有去来今。”

tiānyuē shè lì fú rǔ dé ā luó hàn dào yé
天曰：“舍利弗！汝得阿罗汉道耶？”

yuē wú suǒ dé gù ér dé
曰：“无所得故而得。”

tiānyuē zhū fó pú sà yì fù rú shì wú suǒ dé gù ér dé
天曰：“诸佛、菩萨亦复如是，无所得故而得。”

ěr shí wéi mó jié yù shě lì fú shì tiān nǚ yǐ céng gòng yǎng jiǔ shí
尔时，维摩诘语舍利弗：“是天女已曾供养九十

èr yì zhū fó 56, yǐ néng yóu xì pú sà shéntōng suǒyuàn jù zú
二亿诸佛⁵⁶, 已能游戏菩萨神通, 所愿具足,
dé wú shēng rén zhù bù tuì zhuǎn yǐ běnyuàn gù suí yì néng xiàn
得无生忍, 住不退转; 以本愿故, 随意能现,
jiào huà zhòngshēng
教化众生。”

fó dào pǐn dì bā **佛道品第八**

ér shí wénshū shī lì wènwéi mó jié yán pú sà yún hé tōng
尔时, 文殊师利问维摩诘言: “菩萨云何通
dá fó dào
达佛道? ”

wéi mó jié yán ruò pú sà xíng yú fēi dào shì wéitōng dá fó
维摩诘言: “若菩萨行于非道, 是为通达佛
dào
道。”

yòuwèn yún hé pú sà xíng yú fēi dào
又问: “云何菩萨行于非道? ”

dá yuē ruò pú sà xíng wǔ wú jiàn ér wú nǎo huì zhì yú dì
答曰: “若菩萨行五无间, 而无恼恚; 至于地
yù wú zhū zuì gòu zhì yú chūshēng wú yǒu wú míng jiāo mǎn děng guò
狱, 无诸罪垢; 至于畜生, 无有无明憍慢等过;
zhì yú è guǐ ér jù zú gōng dé xíng sè wú sè jiè dào bù yǐ
至于饿鬼, 而具足功德; 行色、无色界道, 不以
wéishèng shì xíng tān yù lí zhū rǎn zhuó shì xíng chēn huì yú zhū
为胜。示行贪欲, 离诸染著; 示行瞋恚, 于诸
zhòngshēng wú yǒu huì ài shì xíng yú chī ér yǐ zhì huì tiáo
众生, 无有恚碍⁵⁷; 示行愚痴, 而以智慧, 调
fú qí xīn shì xíng qiān tān ér shě nèi wài suǒ yǒu bù xī shēnmìng
伏其心。示行悭贪, 而舍内外所有, 不惜身命;
shì xíng huǐ jìn ér ān zhù jìng jiè nǎi zhì xiǎo zuì yóuhuái dà jù
示行毁禁, 而安住净戒, 乃至小罪, 犹怀大惧;
shì xíng chēn huì ér cháng cí rěn shì xíng xiè dài ér qín xiū gōng dé
示行瞋恚, 而常慈忍; 示行懈怠, 而勤修功德;

⁵⁶ 大正藏: …九十二亿佛

⁵⁷ 大正藏: 阔

shì xíngluàn yì ér chángniàndìng shì xíng yú chī ér tōng dá shì jiān
 示行乱意，而常念定；示行愚痴，而通达世间、
 chū shì jiān huì shì xíngchǎnwéi ér shàn fāngbiàn suí zhū jīng yì
 出世间慧；示行谄伪，而善方便，随诸经义；
 shì xíngjiāomàn ér yú zhòngshēng yóu rú qiáoliáng shì xíngzhū fán
 示行憍慢，而于众生，犹如桥梁；示行诸烦
 nǎo ér xīn chángqīngjìng shì rù yú mó ér shùn fó zhì huì bù
 恼，而心常清净；示入于魔，而顺佛智慧，不
 suí tā jiào shì rù shēngwén ér wèizhòngshēng shuōwèiwén fǎ
 随他教；示入声闻，而为众生，说未闻法；
 shì rù pì zhī fó ér chéng jiù dà bēi jiàohuàzhòngshēng shì rù
 示入辟支佛，而成就大悲，教化众生；示入
 pín qióng ér yǒubǎoshǒu gōng dé wú jìn shì rù xíng cán ér
 贫穷，而有宝手，功德无尽；示入形⁵⁸残，而
 jù zhūxiànghǎo yǐ zì zhuāngyán shì rù xià jiàn ér shēng fó zhǒng
 具诸相好，以自庄严；示入下贱，而生佛种
 xìng zhōng jù zhūgōng dé shì rù lái liè chǒulòu ér dé nà luó
 性⁵⁹中，具诸功德；示入羸劣丑陋，而得那罗
 yánshēn yī qiè zhòngshēng zhī suǒ lè jiàn shì rù lǎobìng ér yǒng
 延身，一切众生之所乐见；示入老病，而永
 duànbinggēn chāoyuè sǐ wèi shì yǒu zī shēng ér héngguān wú cháng
 断病根，超越死畏；示有资生，而恒观无常，
 shí wú suǒ tān shì yǒu qī qiè cǎi nǚ ér chángyuǎn lí wǔ yù yū
 实无所贪；示有妻妾⁶⁰女，而常远离五欲淤
 ní xiàn yú nè dùn ér chéng jiù biàn cái zǒng chí wú shī shì rù
 泥；现于讷钝，而成就辩才，总持无失；示入
 xié jì ér yǐ zhèng jì dù zhūzhòngshēng xiànbìan rù zhūdào
 邪济，而以正济，度诸众生；现遍入诸道，
 ér duàn qí yīn yuán xiàn yú niè pán ér bú duànshēng sǐ wénshū
 而断其因缘；现于涅槃，而不不断生死。文殊
 shī lì pú sà néng rú shì xíng yú fēi dào shì wéitōng dá fó dào
 师利！菩萨能如是行于非道，是为通达佛道。”
 yú shì wéimó jié wènwénshū shī lì hé děngwéi rú lái
 于是，维摩诘问文殊师利：“何等为如来

⁵⁸ 大正藏：刑⁵⁹ 大正藏：姓⁶⁰ 大正藏：采

zhǒng

种？”

wénshū shī lì yán yōushēnwéizhōng wú míngyōu ài wéizhōng
文殊师利言：“有身为种，无明有爱为种，

tān huì chī wéizhōng sì diāndǎowéizhōng wǔ gài wéizhōng liù rù
贪恚痴为种，四颠倒为种，五盖为种，六入

wéizhōng qī shí chùwéizhōng bā xié fǎ wéizhōng jiǔ nǎochùwéi
为种，七识处为种，八邪法为种，九恼处为

zhǒng shí bú shàndàowéizhōng yǐ yào yán zhī liù shí èr jiàn jí yī
种，十不善道为种。以要言之，六十二见及一

qiè fán nǎo jiē shì fó zhǒng
切烦恼，皆是佛种。”

yuē hé wèi yě
曰：“何谓也？”

dá yuē ruò jiàn wú wéi rù zhèngwèizhōng bù néng fù fā ā nòu
答曰：“若见无为入正位者，不能复发阿耨

duō luó sānmiāosān pú tí xīn pì rú gāoyuán liù dì bù shēngliánhuā
多罗三藐三菩提心；譬如高原陆地，不生莲华，

bēi shī yū ní nǎishēng cǐ huā rú shì jiàn wú wéi fǎ rù zhèngwèizhōng
卑湿淤泥乃生此华；如是见无为法入正位者，

zhōng bù fù néngshēng yú fó fǎ fán nǎo ní zhōng nǎi yǒuzhòngshēng
终不复能生于佛法；烦恼泥中，乃有众生

qǐ fó fǎ ěr yòu rú zhí zhǒng yú kōng zhōng bù dé shēng fèn rǎng
起佛法耳！又如殖种于空，终不得生！粪壤

zhī dì nǎi néng zī mào rú shì rù wú wéizhèngwèizhōng bù shēng
之地，乃能滋茂。如是入无为正位者，不生

fó fǎ qǐ yú wǒ jiàn rú xū mí shān yóunéng fā yú ā nòuduō luó
佛法；起于我见如须弥山，犹能发于阿耨多罗

sānmiāosān pú tí xīn shēng fó fǎ yǐ shì gù dāng zhī yī qiè fán
三藐三菩提心，生佛法矣！是故当知，一切烦

nǎo wéi rú lái zhǒng pì rú bù xià jù hǎi bù néng dé wú jià bǎo
恼，为如来种。譬如不下巨海，不能得无价宝

zhū rú shì bù rù fán nǎo dà hǎi zé bù néng dé yī qiè zhì bǎo
珠。如是不入烦恼大海，则不能得一切智宝。”

ér shí dà jiā shè tàn yán shàn zāi shàn zāi wénshū shī
尔时，大迦叶叹言：“善哉，善哉！文殊师

利！快说此语。诚如所言，尘劳之俦⁶¹为如来
 种；我等今者，不复堪任发阿耨多罗三藐三菩
 提心，乃至五无间罪，犹能发意生于佛法，而
 今我等永不能发。譬如根败之士，其于五欲不
 能复利。如是声闻诸结断者，于佛法中无所
 复益，永不志愿。是故，文殊师利！凡夫于佛
 法有返复，而声闻无也。所以者何？凡夫闻佛
 法，能起无上道心，不断三宝。正使声闻
 终身闻佛法，力、无畏等，永不能发无上道
 意。”

尔时，会中有菩萨，名普现色身，问维摩
 诘言：“居士！父母妻子、亲戚眷属、吏民知识，
 悉为是谁？奴婢僮仆、象马车乘，皆何所在？”

于是维摩诘以偈答曰：

zhì dù pú sà mǔ	fāng biàn yǐ wéi fù
智度菩萨母	方便以为父
yī qìè zhòng dǎo shī	wú bù yóu shì shēng
一切众导师	无不由于是生
fǎ xǐ yǐ wéi qī	cí bēi xīn wéi nǚ
法喜以为妻	慈悲心为女
shàn xīn chéng shí nán	bì jìng kōng jì shè
善心诚实男	毕竟空寂舍

⁶¹ 大正藏：畴

dì	zǐ	zhòng	chén	láo	suí	yì	zhī	suǒ	zhuǎn
弟	子	众	尘	劳	随	意	之	所	转
dào	pǐn	shàn	zhī	shí	yóu	shì	chéng	zhèng	jué
道	品	善	知	识	由	是	成	正	觉
zhū	dù	fǎ	děng	lǚ	sì	shè	wéi	jì	nǚ
诸	度	法	等	侶	四	摄	为	伎	女
gē	yǒng	sòng	fǎ	yán	yǐ	cǐ	wéi	yīn	yuè
歌	咏	诵	法	言	以	此	为	音	乐
zǒng	chí	zhī	yuán	yuàn	wú	lòu	fǎ	lín	shù
总	持	之	园	苑	无	漏	法	林	树
jué	yì	jìng	miào	huā	jiě	tuō	zhì	huì	guǒ
觉	意	净	妙	华	解	脱	智	慧	果
bā	jiě	zhī	yù	chí	dìng	shuǐ	zhàn	rán	mǎn
八	解	之	浴	池	定	水	湛	然	满
bù	yǐ	qī	jìng	huā	yù	cǐ	wú	gòu	rénn
布	以	七	净	华	浴	此	无	垢	人
xiàng	mǎ	wǔ	tōng	chí	dà	shèng	yǐ	wéi	chē
象	马	五	通	驰	大	乘	以	为	车
tiáo	yù	yǐ	yī	xīn	yóu	yú	bā	zhèng	lù
调	御	以	一	心	游	于	八	正	路
xiàng	jù	yǐ	yán	róng	zhòng	hǎo	shì	qí	zī
相	具	以	严	容	众	好	饰	其	姿
cán	kuì	zhī	shàng	fú	shēn	xīn	wéi	huā	mán
惭	愧	之	上	服	深	心	为	华	鬘
fù	yǒu	qī	cái	bǎo	jiào	shòu	yǐ	zī	xī
富	有	七	财	宝	教	授	以	滋	息
rú	suǒ	shuō	xiū	xíng	huí	xiàng	wéi	dà	lì
如	所	说	修	行	回	向	为	大	利
sì	chán	wéi	chuáng	zuò	cóng	yú	jìng	mìng	shēng
四	禅	为	床	座	从	于	净	命	生
duō	wén	zēng	zhì	huì	yǐ	wéi	zì	jué	yīn
多	闻	增	智	慧	以	为	自	觉	音
gān	lù	fǎ	zhī	shí	jiě	tuō	wèi	wéi	jiāng
甘	露	法	之	食	解	脱	味	为	浆
jìng	xīn	yǐ	zǎo	yù	jiè	pǐn	wéi	tú	xiāng
净	心	以	澡	浴	戒	品	为	涂	香
cuī	miè	fán	nǎo	zéi	yǒng	jiàn	wú	néng	yú
摧	灭	烦	恼	贼	勇	健	无	能	踰

xiáng fú sì zhǒng mó	降 伏 四 种 魔	shèng fān jiàn dào chǎng	胜 幡 建 道 场
suī zhī wú qǐ miè	虽 知 无 起 灭	shì bǐ gù yǒu shēng	示 彼 故 有 生
xí xiàn zhū guó tǔ	悉 现 诸 国 土	rú rì wú bù jiàn	如 日 无 不 见
gòng yǎng yú shí fāng	供 养 于 十 方	wú liàng yì rú lái	无 量 亿 如 来
zhū fó jí jǐ shēn	诸 佛 及 己 身	wú yǒu fēn bié xiǎng	无 有 分 别 想
suī zhī zhū fó guó	虽 知 诸 佛 国	jí yǔ zhòng shēng kōng	及 与 众 生 空
ér cháng xiū jìng tǔ	而 常 修 净 土	jiào huà yú qún shēng	教 化 于 群 生
zhū yǒu zhòng shēng lèi	诸 有 众 生 类	xíng shēng jí wēi yí	形 声 及 威 仪
wú wèi lì pú sà	无 畏 力 菩 萨	yī shí néng jìn xiàn	一 时 能 尽 现
jué zhī zhòng mó shì	觉 知 众 魔 事	ér shì suí qí xíng	而 示 随 其 行
yǐ shàn fāng biàn zhì	以 善 方 便 智	suí yì jiē néng xiàn	随 意 皆 能 现
huò shì lǎo bìng sǐ	或 示 老 病 死	chéng jiù zhū qún shēng	成 就 诸 群 生
liǎo zhī rú huàn huà	了 知 如 幻 化	tōng dá wú yǒu ài	通 达 无 有 碍
huò xiàn jié jìn shāo	或 现 劫 尽 烧	tiān dì jiē dòng rán	天 地 皆 洞 然
zhòng rén yǒu cháng xiǎng	众 人 有 常 想	zhào lìng zhī wú cháng	照 令 知 无 常
wú shù yì zhòng shēng	无 数 亿 众 生	jù lái qǐng pú sà	俱 来 请 菩 萨
yī shí dào qí shè	一 时 到 其 舍	huà lìng xiàng fó dào	化 令 向 佛 道
jīng shū jìn zhòu shù	经 书 禁 咒 术	gōng qiǎo zhū jì yì	工 巧 诸 伎 艺
jìn xiàn xíng cǐ shì	尽 现 行 此 事	ráo yì zhū qún shēng	饶 益 诸 群 生

shì jiān zhòng dào fǎ	xí yú zhōng chū jiā
世 间 众 道 法	悉 于 中 出 家
yīn yǐ jiě rén huò	ér bù duò xié jiàn
因 以 解 人 惑	而 不 堕 邪 见
huò zuò rì yuè tiān	fàn wáng shì jiè zhǔ
或 作 日 月 天	梵 王 世 界 主
huò shí zuò dì shuǐ	huò fù zuò fēng huǒ
或 时 作 地 水	或 复 作 风 火
jié zhōng yǒu jí yì	xiàn zuò zhū yào cǎo
劫 中 有 疾 瘟	现 作 诸 药 草
ruò yǒu fú zhī zhě	chú bìng xiāo zhòng dù
若 有 服 之 者	除 痘 消 众 毒
jié zhōng yǒu jī jǐn	xiàn shēn zuò yǐn shí
劫 中 有 饥 锷	现 身 作 饮 食
xiān jiù bǐ jī kě	què yǐ fǎ yù rén
先 救 彼 饥 渴	却 以 法 语 人
jié zhōng yǒu dāo bīng	wèi zhī qǐ cí bēi ⁶²
劫 中 有 刀 兵	为 之 起 慈 悲
huà bǐ zhū zhòng shēng	lìng zhù wú zhèng dì
化 彼 诸 众 生	令 住 无 诤 地
ruò yǒu dà zhàn zhèn	lì zhī yǐ děng lì
若 有 大 战 阵	立 之 以 等 力
pú sà xiàn wēi shì	xiáng fú shǐ hé ān
菩 萨 现 威 势	降 伏 使 和 安
yī qiè guó tǔ zhōng	zhū yǒu dì yù chù
一 切 国 土 中	诸 有 地 狱 处
zhé wǎng dào yú bǐ	miǎn jì qí kǔ nǎo
辄 往 到 于 彼	勉 济 其 苦 恼
yī qiè guó tǔ zhōng	chù shēng xiāng shí dàn
一 切 国 土 中	畜 生 相 食 啜
jiē xiàn shēng yú bǐ	wèi zhī zuò lì yì
皆 现 生 于 彼	为 之 作 利 益
shì shòu yú wǔ yù	yì fù xiàn xíng chán
示 受 于 五 欲	亦 复 现 行 禅
lìng mó xīn kuì luàn	bù néng dé qí biàn
令 魔 心 憎 乱	不 能 得 其 便

huǒ zhōng shēng lián huā	shì	kě	wèi	xī	yǒu
火 中 生 莲 华	是 可 谓 希 有				
zài yù ér xíng chán	xī	yǒu	yì	rú	shì
在 欲 而 行 禅	希 有 亦 如 是				
huò xiàn zuò yín nǚ	yǐn	zhū	hǎo	sè	zhě
或 现 作 媚 女	引 诸 好 色 者				
xiān yǐ yù gōu qiān	hòu	lìng	rù	fó	zhì
先 以 欲 钩 牵	后 令 入 佛 智	63			
huò wéi yì zhōng zhǔ	huò zuò shāng rén dǎo				
或 为 邑 中 主	或 作 商 人 导				
guó shī jí dà chén	yǐ yòu lì zhòng shēng				
国 师 及 大 臣	以 佑 利 众 生				
zhū yǒu pín qióng zhě	xiàn zuò wú jìn zàng				
诸 有 贫 穷 者	现 作 无 尽 藏				
yīn yǐ quàn dǎo zhī	lìng fā pú tí xīn				
因 以 劝 导 之	令 发 菩 提 心				
wǒ xīn jiāo mǎn zhě	wèi xiàn dà lì shì				
我 心 懈 慢 者	为 现 大 力 士				
xiāo fú zhū gòng gāo	lìng zhù wú shàng dào				
消 伏 诸 贡 高	令 住 无 上 道				
qí yǒu kǒng jù zhòng	jū qíán ér wèi ān				
其 有 恐 惧 众	居 前 而 慰 安				
xiān shī yǐ wú wèi	hòu lìng fā dào xīn				
先 施 以 无 畏	后 令 发 道 心				
huò xiàn lí yín yù	wéi wǔ tōng xiān rén				
或 现 离 媚 欲	为 五 通 仙 人				
kāi dǎo zhū qún shēng	lìng zhù jiè rěn cí				
开 导 诸 群 生	令 住 戒 忍 慈				
jiàn xū gòng shì zhě	xiàn wéi zuò tóng pú				
见 须 供 事 者	现 为 作 僮 仆				
jì yuè kě qí yì	nǎi fā yǐ dào xīn				
既 悅 可 其 意	乃 发 以 道 心				
suí bǐ zhī suǒ xū	dé rù yú fó dào				
随 彼 之 所 须	得 入 于 佛 道				
yǐ shàn fāng biàn lì	jiē néng jǐ zú zhī				
以 善 方 便 力	皆 能 给 足 之				

rú	shì	dào	wú	liàng	suǒ	xíng	wú	yǒu	yá
如	是	道	无	量	所	行	无	有	涯
zhì	huì	wú	biān	jì	dù	tuō	wú	shù	zhòng
智	慧	无	边	际	度	脱	无	数	众
jiǎ	lìng	yī	qiè	fó	yú	wú	shù	64	yì jié
假	令	一	切	佛	于	无	数		亿劫
zàn	tàn	qí	gōng	dé	yóu	shàng	bù	néng	jìn
赞	叹	其	功	德	犹	尚	不	能	尽
shéi	wén	rú	shì	fǎ	bù	fā	pú	tí	xīn
谁	闻	如	是	法	不	发	菩	提	心
chú	bǐ	bú	xiào	rén	chī	míng	wú	zhì	zhě
除	彼	不	肖	人	痴	冥	无	智	者

入不二法门品第九

尔时，维摩诘谓众菩萨言：“诸仁者！云何

菩萨入不二法门？各随所乐说之。”

会中有菩萨名法自在，说言：“诸仁者！生

灭为二。法本不生，今则无灭，得此无生法忍，

是为入不二法门。”

德守菩萨曰：“我、我所为二。因有我故，

便有我所；若无有我，则无我所，是为入不二法

门。”

不珣菩萨曰：“受、不受为二。若法不受，

则不可得；以不可得，故无取无舍、无作无行，

shì wéi rù bù èr fǎ mén
是为入不二法门。”

dé dǐng pú sà yuē gòu jìng wéi èr jiànggòu shí xìng zé wú
德顶菩萨曰：“垢、净为二。见垢实性，则无

jìng xiāng shùn yú mièxiāng shì wéi rù bù èr fǎ mén
净相，顺于灭相，是为入不二法门。”

shàn sù pú sà yuē shì dòng shì niàn wéi èr bù dòng zé
善宿菩萨曰：“是动、是念为二。不动则

wú niàn wú niàn jí wú fēn bié tōng dá cǐ zhě shì wéi rù bù èr
无念，无念即⁶⁵无分别。通达此者，是为入不二

fǎ mén
法门。”

shàn yǎn pú sà yuē yī xiàng wú xiàng wéi èr ruò zhī yī xiàng
善眼菩萨曰：“一相、无相为二。若知一相

jí shì wú xiàng yì bù qǔ wú xiàng rù yú píngděng shì wéi rù bù
即是无相，亦不取无相，入于平等，是为入不

èr fǎ mén
二法门。”

mào bì pú sà yuē pú sà xīn shēngwén xīn wéi èr guān
妙臂菩萨曰：“菩萨心、声闻心为二。观

xīn xiàng kōng rú huàn huà zhě wú pú sà xīn wú shēngwén xīn
心相空，如幻化者，无菩萨心、无声闻心，

shì wéi rù bù èr fǎ mén
是为入不二法门。”

fú shā pú sà yuē shàn bù shàn wéi èr ruò bù qǐ shàn
弗沙菩萨曰：“善、不善为二。若不起善、

bú shàn rù wú xiàng jì ér tōng dá zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
不善，入无相际而通达者，是为入不二法门。”

shī zǐ pú sà yuē zuì fú wéi èr ruò dá zuì xìng zé yǔ
师子菩萨曰：“罪、福为二。若达罪性，则与

fú wú yì yǐ jīn gāng huì jué liǎo cǐ xiàng wú fù wú jiě zhě shì
福无异，以金刚慧决了此相，无缚无解者，是

wéi rù bù èr fǎ mén
为入不二法门。”

shī zǐ yì pú sà yuē yǒu lòu wú lòu wéi èr ruò dé zhū fǎ
师子意菩萨曰：“有漏、无漏为二。若得诸法

⁶⁵ 大正藏：则

děng zé bù qǐ lòu bú lòu xiǎng bù zhuó yú xiàng yì bù zhù wú
等，则不起漏、不漏想，不著于相，亦不住无
xiāng shì wéi rù bù èr fǎ mén
相，是为入不二法门。”

jīng jiě pú sà yuē yǒuwéi wú wéiwèi èr ruò lí yī qiè shù
净解菩萨曰：“有为、无为为二。若离一切数，
zé xīn rú xū kōng yǐ qīngjìng huì wú suǒ ài zhě shì wéi rù bù èr fǎ
则心如虚空，以清净慧无所碍者，是为入不二法
mén
门。”

nà luó yán pú sà yuē shì jiān chū shì jiān wéi èr shì jiān xìng
那罗延菩萨曰：“世间、出世间为二。世间性
kōng jí shì chū shì jiān yú qí zhōng bù rù bù chū bù yì
空，即是出世间。于其中不入、不出、不溢、
bú sà shì wéi rù bù èr fǎ mén
不散，是为入不二法门。”

shàn yì pú sà yuē shēng sǐ niè pánwéi èr ruò jiànshēng
善意菩萨曰：“生死、涅槃为二。若见生
sǐ xìng zé wú shēng sǐ wú fù wú jiě bù rán bù miè rú shì
死性，则无生死，无缚无解，不然⁶⁶不灭，如是
jiě zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
解者，是为入不二法门。”

xiànjiàn pú sà yuē jìn bù jìn wéi èr fǎ ruò jiū jìng jìn
现见菩萨曰：“尽、不尽为二。法若究竟，尽
ruò bù jìn jiē shì wú jìn xiàng wú jìn xiàng jí shì kōng kōng zé wú
若不尽，皆是无尽相；无尽相即是空，空则无
yǒu jìn bù jìn xiàng rú shì rù zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
有尽、不尽相。如是入者，是为入不二法门。”

pǔ shǒu pú sà yuē wǒ wú wǒ wéi èr wǒ shàng bù kě dé
普守菩萨曰：“我、无我为二。我尚不可得，
fēi wǒ hé kě dé jiàn wǒ shí xìng zhě bù fù qǐ èr shì wéi rù bù
非我何可得？见我实性者，不复起二，是为入不
èr fǎ mén
二法门。”

diàntiān pú sà yuē míng wú míng wéi èr wú míng shí xìng jí
电天菩萨曰：“明、无明为二。无明实性即

⁶⁶ 大正藏：生

shì míng míng yì bù kě qǔ lí yī qiè shù yú qí zhōngpíngděng wú
是明，明亦不可取，离一切数，于其中平等无
èr zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
二者，是为入不二法门。”

xǐ jiàn pú sà yuē sè sè kōngwéi èr sè jí shì kōng
喜见菩萨曰：“色、色空为二。色即是空，
fēi sè mièkōng sè xìng zì kōng rú shì shòu xiǎng xíng shí shí kōng
非色灭空，色性自空。如是受.想.行.识、识空
wéi èr shí jí shì kōng fēi shí mièkōng shí xìng zì kōng yú qí
为二，识即是空，非识灭空，识性自空，于其
zhōng ér tōng dá zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
中而通达者，是为入不二法门。”

míngxiàng pú sà yuē sì zhǒng yì kōngzhǒng yì wéi èr sì
明相菩萨曰：“四种异、空种异为二。四
zhǒngxìng jí shì kōngzhǒngxìng rú qián jì hòu jì kōng gù zhōng jì
种性即是空种性，如前际、后际空，故中际
yì kōng ruò néng rú shì zhī zhūzhǒngxìngzhě shì wéi rù bù èr fǎ
亦空。若能如是知诸种性者，是为入不二法
mén
门。”

miào yì pú sà yuē yǎn sè wéi èr ruò zhī yǎnxìng yú
妙意菩萨曰：“眼、色为二。若知眼性，于
sè bù tān bù huì bù chī shì míng jì miè rú shì ěr shēng
色不贪、不恚、不痴，是名寂灭。如是耳声、
bí xiāng shé wèi shēnchù yì fǎ wéi èr ruò zhī yì xìng yú
鼻香、舌味、身触、意法为二，若知意性，于
fǎ bù tān bù huì bù chī shì míng jì miè ān zhù qí zhōng
法不贪、不恚、不痴，是名寂灭，安住其中，
shì wéi rù bù èr fǎ mén
是为入不二法门。”

wú jìn yì pú sà yuē bù shī huí xiàng yī qiè zhì wéi èr
无尽意菩萨曰：“布施、回向一切智为二。
bù shī xìng jí shì huí xiàng yī qiè zhì xìng rú shì chí jiè rěn rǔ jīng jìn
布施性即是回向一切智性，如是持戒.忍辱.精进。
chán dìng zhì huì huí xiàng yī qiè zhì wéi èr zhì huì xìng jí shì huí xiàng
禅定.智慧、回向一切智为二，智慧性即是回向
yī qiè zhì xìng yú qí zhōng rù yī xiàng zhě shì wéi rù bù èr fǎ
一切智性，于其中入一相者，是为入不二法

mén
门。”

shēn huì pú sà yuē shì kōng shì wú xiàng shì wú zuò wéi èr
深慧菩萨曰：“是空、是无相、是无作为二。

kōng jí wú xiàng wú xiàng jí wú zuò ruò kōng wú xiàng wú zuò
空即无相，无相即无作；若空、无相、无作，

zé wú xīn yì shí yú yī jiě tuō mén jí shì sān jiě tuō mén zhě shì wéi
则无心意识。于一解脱门即是三解脱门者，是为

rù bù èr fǎ mén
入不二法门。”

jì gēn pú sà yuē fó fǎ zhòngwéi èr fó jí shì fǎ
寂根菩萨曰：“佛、法、众为二。佛即是法，

fǎ jí shì zhòng shì sānbǎo jiē wú wéixiàng yǔ xū kōngděng yī
法即是众，是三宝皆无为相，与虚空等，一

qiè fǎ yì ěr néng suí cǐ xíngzhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
切法亦尔。能随此行者，是为入不二法门。”

xīn wú ài pú sà yuē shēn shēnmièwéi èr shēn jí shì shēn
心无碍菩萨曰：“身、身灭为二。身即是身

miè suǒ yǐ zhě hé jiànshēn shí xiàngzhě bù qǐ jiànshēn jí jiànmiè
灭。所以者何？见身实相者，不起见身及见灭

shēn shēn yǔ mièshēn wú èr wú fēn bié yú qí zhōng bù jīng bù jù
身，身与灭身无二无分别，于其中不惊、不惧

zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
者，是为入不二法门。”

shàngshàn pú sà yuē shēn kǒu yì shàn wéi èr shì sān
上善菩萨曰：“身、口、意善为二。是三

yè jiē wú zuòxiàng shēn wú zuòxiàng jí kǒu wú zuòxiàng kǒu wú zuò
业皆无作相，身无作相，即口无作相；口无作

xiàng jí yì wú zuòxiàng shì sān yè wú zuòxiàng jí yī qiè fǎ wú
相，即意无作相；是三业无作相，即一切法无

zuòxiàng néng rú shì suí wú zuò huì zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
作相。能如是随无作慧者，是为入不二法门。”

fú tián pú sà yuē fú xíng zuì xíng bù dòngxíng wéi èr
福田菩萨曰：“福行、罪行、不动行为二。

sānxíng shí xìng jí shì kōng kōng zé wú fú xíng wú zuì xíng wú bù dòng
三行实性即是空，空则无福行、无罪行、无不

xíng yú cǐ sānxíng ér bù qǐ zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
行。于此三行而不起者，是为入不二法门。”

huāyán pú sà yuē cóng wǒ qǐ èr wéi èr jiàn wǒ shí xiàngzhě
华严菩萨曰：“从我起二为二。见我实相者，

bù qǐ èr fǎ ruò bù zhù èr fǎ zé wú yǒu shí wú suǒ shí zhě
不起二法；若不住二法，则无有识。无所识者，
shì wéi rù bù èr fǎ mén
是为入不二法门。”

dé zàng pú sà yuē yǒu suǒ dé xiàngwéi èr ruò wú suǒ dé
德藏菩萨曰：“有所得相为二。若无所得，

zé wú qǔ shě wú qǔ shě zhě shì wéi rù bù èr fǎ mén
则无取舍。无取舍者，是为入不二法门。”

yuèshàng pú sà yuē àn yǔ míngwéi èr wú àn wú míng
月上菩萨曰：“闇与明为二。无闇、无明，

zé wú yǒu èr suǒ yǐ zhě hé rú rù mièshòuxiāngdìng wú àn
则无有二。所以者何？如入灭受想定，无闇、

wú míng yī qiè fǎ xiàng yì fù rú shì yú qí zhōngpíngděng rù zhě
无明，一切法相亦复如是，于其中平等入者，

shì wéi rù bù èr fǎ mén
是为入不二法门。”

bǎo yìn shǒu pú sà yuē yào niè pán bù yào shì jiān wéi èr
宝印手菩萨曰：“乐涅槃、不乐世间为二。

ruò bù yào niè pán bù yàn shì jiān zé wú yǒu èr suǒ yǐ zhě hé
若不乐涅槃、不厌世间，则无有二。所以者何？

ruò yǒu fù zé yǒu jiě ruò běn wú fù qí shéi qiú jiě wú fù wú
若有缚，则有解。若本无缚，其谁求解？无缚无

jiě zé wú yào yàn shì wéi rù bù èr fǎ mén
解，则无乐厌，是为入不二法门。”

zhū dǐng wáng pú sà yuē zhèngdào xié dàowéi èr zhù zhèng
珠顶王菩萨曰：“正道、邪道为二。住正

dàozhě zé bù fēn bié shì xié shì zhèng lí cǐ èr zhě shì wéi rù
道者，则分别是邪是正，离此二者，是为入

bù èr fǎ mén
不二法门。”

lè shí pú sà yuē shí bù shí wéi èr shí jiàn zhě shàng bù
乐实菩萨曰：“实、不实为二。实见者尚不

jiàn shí hé kuàng fēi shí suǒ yǐ zhě hé fēi ròu yǎn suǒ jiàn huì yǎn
见实，何况非实！所以者何？非肉眼所见，慧眼

nǎi néng jiàn ér cǐ huì yǎn wú jiàn wú bù jiàn shì wéi rù bù èr fǎ
乃能见，而此慧眼，无见无不见，是为入不二法

mén
門。”

rú shì zhū pú sà gè gè shuō yǐ wènwénshū shī lì hé děng
如是諸菩薩各各說已，問文殊師利：“何等

shì pú sà rù bù èr fǎ mén
是菩薩入不二法門？”

wénshū shī lì yuē rú wǒ yì zhě yú yī qiè fǎ wú yán wú
文殊師利曰：“如我意者，于一切法無言無

shuō wú shì wú shí lí zhūwèn dá shì wéi rù bù èr fǎ mén
說，無示無識，離諸問答，是為入不二法門。”

yú shì wénshū shī lì wènwéi mó jié wǒ děng gè zì shuō yǐ
于是文殊師利問維摩詰：“我等各自說已，

rénn zhě dāng shuō hé děng shì pú sà rù bù èr fǎ mén
仁者當說何等是菩薩入不二法門？”

shí wéi mó jié mò rán wú yán
時維摩詰默然無言。

wénshū shī lì tàn yuē shàn zāi shàn zāi nǎi zhì wú yǒuwén
文殊師利叹曰：“善哉！善哉！乃至無有文

zì yǔ yán shì zhēn rù bù èr fǎ mén
字、語言，是真入不二法門。”

shuō shì rù bù èr fǎ mén pǐn shí yú cǐ zhòngzhōng wǔ qiān
說是入不二法門品時，于此眾中，五千

pú sà jiē rù bù èr fǎ mén dé wú shēng fǎ rěn
菩薩皆入不二法門，得無生法忍。

维摩诘所说经卷中

wéi mó jié suǒ shuō jīng juàn xià
维摩诘所说经卷下 亦名不可思
议解脱经

yáo qín sān zàng fǎ shī jiū mó luó shí fèng zhào yì
姚秦三藏法师鸠摩罗什奉 诏译

xiāng jī fó pǐn dì shí
香积佛品第十

yú shì shè lì fú xīn niàn rì shí yù zhì cǐ zhū pú sà
于是，舍利弗心念：“日时欲至，此诸菩萨

dāng yú hé shí
当于何食？”

shí wéi mó jié zhī qí yì ér yù yán fó shuō bā jiě tuō
时，维摩诘知其意而语言：“佛说八解脱，

rén zhě shòu xíng qǐ zá yù shí ér wén fǎ hū ruò yù shí zhě qiè dài
仁者受行，岂杂欲食而闻法乎？若欲食者，且待

xū yú dāng lìng rǔ dé wèi cíng yǒu shí
须臾，当令汝得未曾有食。”

shí wéi mó jié jí rù sānmèi yǐ shéntōng lì shì zhū dà zhòng
时，维摩诘即入三昧，以神通力示诸大众，

shàng fāng jiè fèn guò sì shí èr héng hé shā fó tǔ yǒu guó míng zhòng
上方界分过四十二恒河沙佛土，有国名众

xiāng fó hào xiāng jī jīn xiàn zài qí guó xiāng qì bǐ yú shí fāng
香，佛号香积，今现在，其国香气，比于十方

zhū fó shì jiè rén tiān zhī xiāng zuì wéi dì yī bǐ tǔ wú yǒushēng
诸佛世界人、天之香，最为第一。彼土无有声

wén pì zhī fó míng wéiyōu qīng jìng dà pú sà zhòng fó wèishuō fǎ
闻、辟支佛名，唯有清净大菩萨众，佛为说法。

qí jiè yī qiè jiē yǐ xiāng zuò lóu gé jīng xíng xiāng dì yuàn yuán jiē
其界一切，皆以香作楼阁，经行香地，苑园皆

xiāng qí shí xiāng qì zhōu liú shí fāng wú liàng shì jiè shí bǐ fó
香，其食香气，周流十方无量世界。时，彼佛

yǔ zhū pú sà fāng gòng zuò shí yǒu zhū tiān zǐ jiē hào xiāng yán xī fā
与诸菩萨方共坐食，有诸天子皆号香严，悉发

ā nòuduō luó sān miǎo sān pú tí xīn gòng yāng bǐ fó jí zhū pú sà
阿耨多罗三藐三菩提心，供养彼佛及诸菩萨，

cǐ zhū dà zhòng mò bù mù jiàn
此诸大 众 莫不目见。

shí wéi mó jié wènzhòng pú sà zhū rén zhě shéinéng zhì
时，维摩诘问 众 菩萨⁶⁷：“诸仁者！谁能致
bǐ fó fàn yǐ wénshū shī lì wēishén lì gù xián jiē mò rán wéi
彼佛饭？”以文殊师利威神力故，咸皆默然。维
mó jié yán rén cǐ dà zhòng wú nǎi kě chǐ
摩诘言：“仁此大 众，无乃可耻？”

wénshū shī lì yuē rú fó suǒyán wù qīngwèixué
文殊师利曰：“如佛所言，勿轻未学。”

yú shì wéi mó jié bù qǐ yú zuò jū zhòng huì qián huàzuò
于是，维摩诘不起于座，居 众 会 前，化作

pú sà xiànghǎoguāngmíng wēi dé shūshèng bì yú zhòng huì ér
菩萨，相 好 光 明，威德殊 胜，蔽于 众 会，而
gào zhī yuē rǔ wǎngshàngfāng jiè fèn dù rú sì shí èr héng hé shā
告之曰：“汝 往 上 方 界 分，度 如 四 十 二 恒 河 沙

fó tǔ yǒuguómíngzhòngxiāng fó hàoxiāng jī yǔ zhū pú sà fāng
佛 土，有 国 名 众 香，佛 号 香 积，与 诸 菩 萨 方

gòngzuò shí rǔ wǎngdào bǐ rú wǒ cí yuē wéi mó jié qǐ shǒu
共 坐 食。汝 往 到 彼，如 我 词⁶⁸ 曰：‘维摩诘稽 首

shì zūn zú xià zhì jìng wú liàng wènxùn qǐ jū shǎobìngshǎonǎo
世 尊 足 下！致 敬 无 量，问 讯 起 居，少 病 少 恼，

qì lì ān fǒu yuàn dé shì zūn suǒ shí zhī yú dāng yú suō pō shì jiè
气 力 安 不？愿 得 世 尊 所 食 之 余，当 于 娑 婆 世 界

shī zuò fó shì lìng cǐ yàoxiǎo fǎ zhě dé hóng dà dào yì shǐ rú lái
施 作 佛 事，令 此 乐 小 法 者 得 弘 大 道，亦 使 如 来

míngshēng pǔ wén
名 声 普 闻。””

shí huà pú sà jí yú huì qián shēng yú shàngfāng jǔ zhòng
时，化 菩 萨 即 于 会 前，升 于 上 方，举 众

jīe jiàn qí qù dàozhòngxiāng jiè lǐ bǐ fó zú yòuwén qí yán
皆 见 其 去，到 众 香 界，礼 彼 佛 足，又 闻 其 言：

wéi mó jié qǐ shǒu shì zūn zú xià zhì jìng wú liàng wènxùn qǐ jū
“维摩诘稽 首 世 尊 足 下！致 敬 无 量，问 讯 起 居，

shǎobìngshǎonǎo qì lì ān fǒu yuàn dé shì zūn suǒ shí zhī yú yù
少 病 少 恼，气 力 安 不？愿 得 世 尊 所 食 之 余，欲

⁶⁷ 大正藏：时维摩诘问众菩萨言

⁶⁸ 大正藏：辞

yú suō pō shì jiè shī zuò fó shì shǐ cǐ yàoxiǎo fǎ zhě dé hóng dà dào
于娑婆世界施作佛事，使此乐小法者得弘大道，
yì shǐ rú lái míngshēng pǔ wén
亦使如来名声普闻。”

bǐ zhū dà shì jiàn huà pú sà tàn wèi céng yǒu jīn cǐ shàng rén
彼诸大士见化菩萨，叹未曾有：“今此上人
cóng hé suǒ lái suō pō shì jiè wéi zài hé xǔ yún hé míng wéi yào
从何所来？娑婆世界为在何许？云何名为乐
xiǎo fǎ zhě jí yǐ wèn fó fó gào zhī yuē xià fāng dù rú sì
小法者？”即以问佛。佛告之曰：“下方度如四
shí èr héng hé shā fó tǔ yǒu shì jiè míngsuō pō fó hào shì jiā móu
十二恒河沙佛土，有世界名娑婆，佛号释迦牟
ní jīn xiàn zài yú wǔ zhuó è shì wèi yào xiǎo fǎ zhòng shì jūn
尼，今现在。于五浊恶世，为乐小法众生敷演
dào jiào bǐ yǒu pú sà míng wéi mó jié zhù bù kě sī yì jiě tuō wèi
道教；彼有菩萨名维摩诘，住不可思议解脱，为
zhū pú sà shuō fǎ gù qiǎn huà lái chēng yáng wǒ míng bìng zàn cǐ
诸菩萨说法，故遣化来，称扬我名，并赞此
tǔ lìng bǐ pú sà zēng yì gōng dé
土，令彼菩萨增益功德。”

bǐ pú sà yán qí rén hé rú nǎi zuò shì huà dé lì wú wèi
彼菩萨言：“其人何如，乃作是化？德力无畏，
shén zú ruò sī fó yán shèn dà yī qiè shí fāng jiē qiǎn huà wǎng
神足若斯！”佛言：“甚大！一切十方皆遣化往，
shī zuò fó shì ráo yì zhòng shēng
施作佛事，饶益众生。”

yú shì xiāng jī rú lái yǐ zhòng xiāng bō chéng mǎn xiāng fàn yǔ
于是，香积如来以众香钵盛满香饭，与
huà pú sà shí bǐ jiǔ bǎi wàn pú sà jù fā shēng yán wǒ yù yì
化菩萨。时，彼九百万菩萨俱发声言：“我欲诣
suō pō shì jiè gòng yǎng shì jiā móu ní fó bìng yù jiàn wéi mó jié děng
娑婆世界供养释迦牟尼佛，并欲见维摩诘等
zhū pú sà zhòng fó yán kě wǎng shè rǔ shēn xiāng wú lìng bǐ
诸菩萨众。”佛言：“可往。摄汝身香，无令彼
zhū zhòng shēng qǐ huò zhuó xīn yòu dāng shě rǔ běn xíng wù shǐ bǐ guó
诸众生起惑著心。又当舍汝本形，勿使彼国
qiú pú sà zhě ér zì bǐ chǐ yòu rǔ yú bǐ mò huái qīng jiàn ér zuò
求菩萨者，而自鄙耻。又汝于彼莫怀轻贱，而作

ài xiǎng suǒ yǐ zhě hé shí fāngguó tǔ jiē rú xū kōng yòuzhū
碍想。所以者何？十方国土，皆如虚空。又诸
fó wèi yù huàzhūyàoxiǎo fǎ zhě bù jìn xiàn qí qīngjìng tǔ ěr shí
佛为欲化诸乐小法者，不尽现其清净土耳！”时，
huà pú sà jì shòu bō fàn yǔ bǐ jiǔ bǎi wàn pú sà jù chéng fó wēi
化菩萨既受钵饭，与彼九百万菩萨俱，承佛威
shén jí wéimó jié lì yú bǐ shì jiè hū rán bù xiàn xū yú zhī
神，及维摩诘力，于彼世界，忽然不现，须臾之
jiān zhì wéimó jié shè
间，至维摩诘舍。

shí wéimó jié jí huàzuò jiǔ bǎi wàn shī zǐ zhī zuò yánhǎo rú
时，维摩诘即化作九百万师子之座，严好如
qián zhū pú sà jiē zuò qí shàng shí huà pú sà yǐ mǎn bō xiāng fàn
前，诸菩萨皆坐其上。时，化菩萨以满钵香饭
yǔ wéimó jié fànxiāng pǔ xūn pí yē lí chéng jí sān qiān dà qiān shì
与维摩诘，饭香普熏毗耶离城，及三千大千世
jiè shí pí yē lí pō luó mén jū shì děng wén shì xiāng qì
界。时，毗耶离婆罗门、居士等，闻是香气，
shēn yì kuàirán tàn wèi céng yǒu yú shì zhǎngzhě zhǔ yuè gài cóng
身意快然，叹未曾有！于是，长者主月盖从
bā wàn sì qiān rén lái rù wéimó jié shè jiàn qí shì zhōng pú sà shèn
八万四千人，来入维摩诘舍。见其室中菩萨甚
duō zhū shī zǐ zuò gāoguǎngyánhǎo jiē dà huān xǐ lǐ zhòng
多，诸师子座，高广严好，皆大欢喜，礼众
pú sà jí dà dì zǐ què zhù yī miàn zhū dì shén xū kōng shén jí
菩萨及大弟子，却住一面。诸地神、虚空神及
yù sè jiè zhū tiān wén cǐ xiāng qì yì jiē lái rù wéimó jié shè
欲、色界诸天，闻此香气，亦皆来入维摩诘舍。

shí wéimó jié yù shè lì fú děng zhū dà shēng wén rén zhě kě
时，维摩诘语舍利弗等诸大声闻：“仁者可
shí rú lái gān lù wèi fàn dà bēi suǒ xūn wú yǐ xiàn yì shí zhī
食，如来甘露味饭，大悲所勋⁶⁹，无以限意食之，
shǐ bù xiāo yě yǒu yì shēng wén niàn shì fàn shǎo ér cǐ dà zhòng
使不消也。”有异声闻念：“是饭少，而此大众
rénrén dāng shí huà pú sà yuē wù yǐ shēng wén xiǎo dé xiǎo zhì
人人当食？”化菩萨曰：“勿以声闻小德小智，

⁶⁹ 大正藏：熏

chēngliáng rú lái wú liàng fú huì   sì hǎi yǒu jié   cǐ fàn wú jìn   shǐ
 称量如来无量福慧！四海有竭，此饭无尽！使
 yī qìè rén shí tuánruò xū mí nǎi zhì yī jié yóu bù néng jìn suǒ
 一切人食，抟若须弥，乃至一劫，犹不能尽。所
 yǐ zhě hé wú jìn jiè dìng zhì huì jiě tuō jiě tuō zhī jiàngōng
 以者何？无尽戒、定、智慧、解脱、解脱知见功
 dé jù zú zhě suǒ shí zhī yú zhōng bù kě jìn yú shì bō fàn xī
 德具足者，所食之余，终不可尽。”于是钵饭悉
 bǎozhòng huì yóu gù bú sì qí zhū pú sà shēngwén tiān
 饱众会，犹故不餧⁷⁰。其诸菩萨、声闻、天、
 rén shí cǐ fàn zhě shēn ān kuài lè pì rú yī qiè yào zhuāng yáng uó
 人，食此饭者，身安快乐，譬如一切乐庄严国
 zhū pú sà yě yòu zhū máo kǒng jiē chū miào xiāng yì rú zhòng xiāng guó
 诸菩萨也；又诸毛孔皆出妙香，亦如众香国
 tǔ zhū shù zhī xiāng
 土诸树之香。

ér shí wéi mó jié wèn zhòng xiāng pú sà xiāng jī rú lái yǐ
 尔时，维摩诘问众香菩萨：“香积如来以
 hé shuō fǎ
 何说法？”

běi pú sà yuē wǒ tǔ rú lái wú wén zì shuō dàn yǐ zhòng
 彼菩萨曰：“我土如来无文字说，但以众
 xiāng lìng zhū tiān rén dé rù lǜ xíng pú sà gè gè zuò xiāng shù xià
 香令诸天、人得入律行。菩萨各各坐香树下，
 wén sī miào xiāng jí huò yī qiè dé zàng sān mèi dé shì sān mèi zhě
 闻斯妙香，即获一切德藏三昧。得是三昧者，
 pú sà suǒ yōu gōng dé jiē xī jù zú
 菩萨所有功德皆悉具足。”

běi zhū pú sà wèn wéi mó jié jīn shì zūn shì jiā móu ní yǐ hé
 彼诸菩萨问维摩诘：“今世尊释迦牟尼以何
 shuō fǎ
 说法？”

wéi mó jié yán cǐ tǔ zhòng shēng gāng qiáng nán huà gù fó wèi
 维摩诘言：“此土众生刚强难化，故佛为
 shuō gāng qiáng zhī yǔ yǐ tiáo fú zhī yán shì dì yù shì chù shēng shì
 说刚强之语以调伏之。言是地狱、是畜生、是

⁷⁰ 大正藏：殢

è guǐ shì zhūnànchù shì yú rénshēngchù shì shēn xié xíng shì
 饿鬼，是诸难处，是愚人生处；是身邪行，是
 shēn xié xíngbào shì kǒu xié xíng shì kǒu xié xíngbào shì yì xié xíng
 身邪行报；是口邪行，是口邪行报；是意邪行，
 shì yì xié xíngbào shì shāshēng shì shāshēngbào shì bù yǔ qǔ
 是意邪行报；是杀生，是杀生报；是不与取，
 shì bù yǔ qǔ bào shì xié yín shì xié yín bào shì wàng yǔ shì
 是不与取报；是邪淫，是邪淫报；是妄语，是
 wàng yǔ bào shì liǎngshé shì liǎngshébào shì è kǒu shì è kǒu
 妄语报；是两舌，是两舌报；是恶口，是恶口
 bào shì wú yì yǔ shì wú yì yǔ bào shì tān jí shì tān jí bào
 报；是无义语，是无义语报；是贪嫉，是贪嫉报；
 shì chēnnǎo shì chēnnǎobào shì xié jiàn shì xié jiàn bào shì qiān
 是瞋恼，是瞋恼报；是邪见，是邪见报；是慳
 lìng shì qiān lìng bào shì huǐ jiè shì huǐ jiè bào shì chēn huì
 恼，是慳惓报；是毁戒，是毁戒报；是瞋恚，
 shì chēn huì bào shì xiè dài shì xiè dài bào shì luàn yì shì luàn
 是瞋恚报；是懈怠，是懈怠报；是乱意，是乱
 yì bào shì yú chī shì yú chī bào shì jié jiè shì chí jiè shì
 意报；是愚痴，是愚痴报；是结戒，是持戒，是
 fàn jiè shì yīngzuò shì bù yīngzuò shì zhàng ài shì bù zhàng ài
 犯戒；是应作，是不应作；是障碍，是不障碍；
 shì dé zuì shì lí zuì shì jìng shì gòu shì yǒu lòu shì wú lòu
 是得罪，是离罪；是净，是垢；是有漏，是无漏；
 shì xié dào shì zhèngdào shì yǒu wéi shì wú wéi shì shì jiān
 是邪道，是正道；是有为，是无为；是世间，
 shì niè pán yǐ nánhuà zhī rén xīn rú yuánhóu gù yǐ ruò gānzhōng
 是涅槃。以难化之人，心如猿猴，故以若干种
 fǎ zhì yù qí xīn nǎi kě tiáo fú pì rú xiàngmǎ lǒng lì bù tiáo
 法，制御其心，乃可调伏。譬如象马，懨悞不调，
 jiā zhū chǔ dù nǎi zhì chè gǔ rán hòutiáo fú rú shì gāngqiángnán
 加诸楚毒，乃至彻骨，然后调伏。如是刚强难
 huàzhòngshēng gù yǐ yī qiè kǔ qiè zhī yán nǎi kě rù lù
 化众生，故以一切苦切之言，乃可入律。”
 bǐ zhū pú sà wénshuō shì yǐ jiē yuē wèi céng yǒu yě rú
 彼诸菩萨闻说是已，皆曰：“未曾有也！如
 shì zūn shì jiā móu ní fó yǐn qí wú liàng zì zài zhī lì nǎi yǐ pín suǒ
 世尊释迦牟尼佛，隐其无量自在之力，乃以贫所

yào fǎ dù tuō zhòngshēng sī zhū pú sà yì néng láo qiān yǐ wú liàng
乐法，度脱众生；斯诸菩萨亦能劳谦，以无量
dà bēi shēng shì fó tǔ
大悲，生是佛土。”

wéi mó jié yán cǐ tǔ pú sà yú zhū zhòngshēng dà bēi jiān gù
维摩诘言：“此土菩萨于诸众生大悲坚固，
chéng rú suǒ yán rán qí yī shì ráo yì zhòngshēng duō yú bǐ guó bǎi
诚如所言。然其一世饶益众生，多于彼国百
qiān jié xíng suǒ yǐ zhě hé cǐ suō pō shì jiè yǒu shí shì shàn fǎ zhū
千劫行。所以者何？此娑婆世界有十事善法，诸
yú jìng tǔ zhī suǒ wú yǒu hé děng wéi shí yǐ bù shī shè pín qióng
余净土之所无有。何等为十？以布施摄贫穷，
yǐ jìng jiè shè huǐ jìn yǐ rěn rǔ shè chēn huì yǐ jīng jìn shè xiè dài
以净戒摄毁禁，以忍辱摄瞋恚，以精进摄懈怠，
yǐ chán dìng shè luàn yì yǐ zhì huì shè yú chī shuō chún àn fǎ dù bā
以禅定摄乱意，以智慧摄愚痴，说除难法度八
nán zhě yǐ dà shèng fǎ dù yào xiǎo shèng zhě yǐ zhū shàng ēn jì wú dé
难者，以大乘法度乐小乘者，以诸善根济无德
zhě cháng yǐ sì shè chéng jiù zhòngshēng shì wéi shí
者，常以四摄成就众生，是为十。”

běi pú sà yuē pú sà chéng jiù jǐ fǎ yú cǐ shì jiè xíng
彼菩萨曰：“菩萨成就几法？于此世界行
wú chuāng yóu shēng yú jìng tǔ
无疮疣，生于净土。”

wéi mó jié yán pú sà chéng jiù bā fǎ yú cǐ shì jiè xíng wú
维摩诘言：“菩萨成就八法，于此世界行无
chuāng yóu shēng yú jìng tǔ hé děng wéi bā ráo yì zhòngshēng
疮疣，生于净土。何等为八？饶益众生，
ér bú wàng bào dài yī qiè zhòngshēng shòu zhū kǔ nǎo suǒ zuò gōng dé
而不望报；代一切众生受诸苦恼，所作功德
jìn yǐ shī zhī děng xīn zhòngshēng qiān xià wú ài yú zhū pú sà
尽以施之；等心众生，谦下无碍；于诸菩萨
shì zhī rú fó suǒ wèi wén jīng wén zhī bù yí bù yǔ shēng wén ér
视之如佛；所未闻经，闻之不疑；不与声闻而
xiāng wéi bēi bù jí bǐ gòng bù gāo jǐ lì ér yú qí zhōng tiáo fú
相违背；不嫉彼供，不高己利，而于其中调伏
qí xīn cháng shèng jǐ guò bù sòng bǐ duǎn héng yǐ yī xīn qiú zhū
其心；常省己过，不讼彼短，恒以一心求诸

gōng dé shì wéi bā fǎ
功德，是为八法。”

wéimó jié wénshū shī lì yú dà zhòngzhōngshuō shì fǎ shí bǎi
维摩诘、文殊师利于大众中说是法时，百
qiāntiān rén jiē fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí xīn shí qiān pú
千天、人皆发阿耨多罗三藐三菩提心，十千菩
sà dé wú shēng fǎ rěn
萨得无生法忍。

pú sà héngpǐn dì shí yī 菩萨行品第十一

shí shí fó shuō fǎ yú ān luó shù yuán qí dì hū ránguǎng bó
是时，佛说法于庵罗树园，其地忽然广博
yán shì yī qiè zhòng huì jiē zuò jīn sè ā nán bō fó yán shì zūn
严事，一切众会皆作金色。阿难白佛言：“世尊！
yǐ hé yīn yuán yǒu cǐ ruì yìng shì chù hū ránguǎng bó yán shì yī
以何因缘，有此瑞应？是处忽然广博严事，一
qiè zhòng huì jiē zuò jīn sè
切众会皆作金色。”

fó gào ā nán shì wéi mó jié wénshū shī lì yǔ zhū dà
佛告阿难：“是维摩诘、文殊师利，与诸大
zhòng gōng jìng wéirào fā yì yù lái gù xiānwéi cǐ ruì yìng
众恭敬围绕，发意欲来，故先为此瑞应。”

yú shì wéi mó jié yù wénshū shī lì kě gòngjiàn fó yǔ
于是，维摩诘语文殊师利：“可共见佛，与
zhū pú sà lǐ shì gòngyǎng
诸菩萨礼事供养。”

wénshū shī lì yán shàn zāi xíng yǐ jīn zhèng shì shí
文殊师利言：“善哉！行矣！今正是时。”

wéi mó jié jí yǐ shén lì chí zhū dà zhòngbìng shī zǐ zuò zhì
维摩诘即以神力，持诸大众并师子座，置
yú yòuzhǎng wǎng yì fó suǒ dào yǐ zhuó dì qǐ shǒu fó zú yòu
于右掌，往诣佛所。到已著地，稽首佛足，右
rào qī zā yī xīn hé zhǎng zài yī miàn lì qí zhū pú sà jí jiē
绕七匝，一心合掌，在一面立；其诸菩萨即皆
bì zuò qǐ shǒu fó zú yì rào qī zā yú yī miàn lì zhū dà dì
避座，稽首佛足，亦绕七匝，于一面立；诸大弟

zǐ shì fàn sì tiānwángděng yì jiē bì zuò qǐ shǒu fó zú
子、释、梵、四天王等，亦皆避座，稽首佛足，
zài yī miàn lì
在一面立。

yú shì shì zūn rú fǎ wèiwènzhū pú sà yǐ gè lìng fù zuò
于是，世尊如法慰问诸菩萨已，各令复坐，
jí jiē shòujiao zhòngzuò yǐ dìng fó yù shè lì fú rǔ jiàn pú sà
即皆受教。众坐已定，佛语舍利弗：“汝见菩萨
dà shì zì zài shén lì zhī suǒ wéi hū
大士，自在神力之所为乎？”

wéi rán yǐ jiàn
“唯然，已见！”

rǔ yì yún hé shì zūn wǒ dù qí wéi bù kě sī yì
“汝意云何⁷¹？”“世尊！我睹其为不可思议，

fēi yì suǒ tú fēi duósuo cè
非意所图，非度所测。”

ér shí ā nán bō fó yán shì zūn jīn suǒwénxiāng zì
尔时，阿难白佛言：“世尊！今所闻香，自

xī wèiyǒu shì wéi hé xiāng
昔未有，是为何香？”

fó gào ā nán shì bǐ pú sà máokǒng zhī xiāng
佛告阿难：“是彼菩萨毛孔之香。”

yú shì shè lì fú yù ā nányán wǒ děngmáokǒng yì chū shì
于是，舍利弗语阿难言：“我等毛孔亦出是
xiāng
香。”

ā nányán cǐ suǒ cóng lái
阿难言：“此所从来？”

yuē shì zhǎngzhě wéi mó jié cóngzhòngxiāngguó qǔ fó yú
曰：“是长者维摩诘，从众香国，取佛余

fàn yú shè shí zhě yī qiè máokǒng jiē xiāngruò cǐ
饭，于舍食者，一切毛孔皆香若此。”

ā nánwènwéi mó jié shì xiāng qì zhù dāng jiǔ rú
阿难问维摩诘：“是香气住当久如？”

wéi mó jié yán zhì cǐ fànxiāo
维摩诘言：“至此饭消。”

⁷¹ 大正藏：于汝意云何

yuē cǐ fàn jiǔ rú dāngxiāo
曰：“此饭久如当消？”

yuē cǐ fàn shì lì zhì yú qī rì ránhòu nǎixiāo yòu ā
曰：“此饭势力至于七日，然后乃消。又阿

nán ruò shēngwén rén wèi rù zhèngwèi shí cǐ fàn zhě dé rù zhèng
难！若声闻人未入正位，食此饭者，得入正

wèi ránhòu nǎixiāo yǐ rù zhèngwèi shí cǐ fàn zhě dé xīn jiě
位，然后乃消；已入正位，食此饭者，得心解

tuō ránhòu nǎixiāo ruò wèi fā dà shèng yì shí cǐ fàn zhě zhì
脱，然后乃消；若未发大乘意，食此饭者，至

fā yì nǎixiāo yǐ fā yì shí cǐ fàn zhě dé wú shēngrěn ránhòu
发意乃消；已发意食此饭者，得无生忍，然后

nǎixiāo yǐ dé wú shēngrěn shí cǐ fàn zhě zhì yī shēng bǔ chù
乃消；已得无生忍，食此饭者，至一生补处，

ránhòu nǎixiāo pì rú yǒuyào míngyuēshàngwèi qí yǒu fú zhě
然后乃消。譬如有药，名曰上味，其有服者，

shēnzhū dù miè ránhòu nǎixiāo cǐ fàn rú shì mièchú yī qiè zhū fán
身诸毒灭，然后乃消。此饭如是，灭除一切诸烦

nǎo dù ránhòu nǎixiāo
恼毒，然后乃消。”

ā nán bō fó yán wèicéngyǒu yě shì zūn rú cǐ xiāngfàn
阿难白佛言：“未曾有也，世尊！如此香饭

néng zuò fó shì
能作佛事。”

fó yán rú shì rú shì ā nán huòyǒu fó tǔ yǐ fó guāng
佛言：“如是，如是！阿难！或有佛土以佛光

míng ér zuò fó shì yǒu yǐ zhū pú sà ér zuò fó shì yǒu yǐ fó suǒhuà
明而作佛事，有以诸菩萨而作佛事，有以佛所化

rén ér zuò fó shì yǒu yǐ pú tí shù ér zuò fó shì yǒu yǐ fó yī fú
人而作佛事，有以菩提树而作佛事，有以佛衣服、

wò jù ér zuò fó shì yǒu yǐ fàn shí ér zuò fó shì yǒu yǐ yuán lín tái
卧具而作佛事，有以饭食而作佛事，有以园林台

guàn ér zuò fó shì yǒu yǐ sān shí èr xiàng bā shí suí xínghǎo ér zuò
观而作佛事，有以三十二相、八十随形好而作

fó shì yǒu yǐ fó shēn ér zuò fó shì yǒu yǐ xū kōng ér zuò fó shì
佛事，有以佛身而作佛事，有以虚空而作佛事；

zhòngshēngyǐng yǐ cǐ yuán dé rù lù héng yǒu yǐ mèng huàn yǐng
众 生 应以此缘得入律行。有以梦、幻、影、

xiǎng jìng zhōng xiàng shuǐ zhōng yuè rè shí yàn rú shì děng yù ér
 响、镜中像、水中月、热时焰，如是等喻而
 zuò fó shì yǒu yǐ yīn shēng yǔ yán wén zì ér zuò fó shì huò
 作佛事。有以音声、语言、文字而作佛事。或
 yǒu qīng jìng fó tǔ jì mò wú yán wú shuō wú shì wú shí wú
 有清净佛土、寂寞无言、无说、无示、无识、无
 zuò wú wéi ér zuò fó shì rú shì ā nán zhū fó wēi yí jìn
 作、无为，而作佛事。如是，阿难！诸佛威仪进
 zhǐ zhū suǒ shī wéi wú fēi fó shì
 止，诸所施为，无非佛事。

ā nán yǒu cǐ sì mó bā wàn sì qiān zhū fán nǎo mén
 “阿难！有此四魔，八万四千诸烦恼门，
 ér zhū zhòng shēng wéi zhī pí láo zhū fó jí yǐ cǐ fǎ ér zuò fó shì
 而诸众生为之疲劳，诸佛即以此法而作佛事，
 shì míng rù yī qiè zhū fó fǎ mén pú sà rù cǐ mén zhě ruò jiàn yī
 是名入一切诸佛法门。菩萨入此门者，若见一
 qiè jìng hǎo fó tǔ bù yǐ wéi xǐ bù tān bù gāo ruò jiàn yī qiè bù
 切净好佛土，不以为喜，不贪不高；若见一切不
 jìng fó tǔ bù yǐ wéiyōu bù ài bù mò dàn yú zhū fó shēng qīng
 净佛土，不以为忧，不碍不没；但于诸佛生清
 jìng xīn huān xǐ gōng jìng wèi céng yǒu yě zhū fó rú lái gōng dé píng
 净心，欢喜恭敬，未曾有也！诸佛如来功德平
 děng wèi jiào huà zhòng shēng gù ér xiàn fó tǔ bù tóng ā nán
 等！为教化⁷²众生故，而现佛土不同。阿难！
 rǔ jiàn zhū fó guó tǔ dì yǒu ruò gān ér qí wú ài huì wú ruò gān yě rú
 汝见诸佛国土，地有若干，而虚空无若干也；如
 shì jiàn zhū fó sè shēn yǒu ruò gān ér qí wú ài huì wú ruò gān yě
 是见诸佛色身有若干耳，其无碍慧无若干也。

ā nán zhū fó sè shēn wēixiàng zhǒngxìng jiè dìng
 “阿难！诸佛色身、威相、种性，戒、定、
 zhì huì jiě tuō jiě tuō zhī jiàn lì wú suǒ wèi bù gòng zhī fǎ
 智慧、解脱、解脱知见，力、无所畏、不共之法、
 dà cí dà bēi wēi yí suǒ xíng jí qí shòu mìng shuō fǎ jiào huà
 大慈、大悲，威仪所行，及其寿命，说法教化，
 chéng jiù zhòng shēng jìng fó guó tǔ jù zhū fó fǎ xī jiē tóng děng
 成就众生，净佛国土，具诸佛法，悉皆同等，

⁷² 大正藏：为化

shì gù míngwéi sānmiǎosān fó tuó míngwéiduōtuó ā qié dù míngwéi
是故名为三藐三佛陀，名为多陀阿伽度，名为
fó tuó ā nán ruò wǒ guǎngshuō cǐ sān jù yì rǔ yǐ jié shòu
佛陀。阿难！若我广说此三句义，汝以劫寿，
bù néng jìn shòu zhèng shǐ sānqiān dà qiān shì jiè mǎnzhōngzhòngshēng
不能尽受；正使三千大千世界满中众生，
jiē rú ā nánduōwén dì yī dé niàn zǒng chí cǐ zhū rén děng yǐ
譬如阿难多闻第一，得念总持，此诸人等，以
jié zhī shòu yì bù néng shòu rú shì ā nán zhū fó ā nòuduō
劫之寿，亦不能受。如是，阿难！诸佛阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí wú yǒuxiànlìang zhì huì biàn cái bù kě sī yì
罗三藐三菩提，无有限量，智慧辩才不可思议。”

ā nán bō fó yán wǒ cóng jīn yǐ wǎng bù gǎn zì wèi yǐ wéi
阿难白佛言：“我从今已往，不敢自谓以为
duōwén
多闻。”

fó gào ā nán wù qǐ tuì yì suǒ yǐ zhě hé wǒ shuō rǔ
佛告阿难：“勿起退意！所以者何？我说汝
yú shēngwén zhōng wéi zuì duōwén fēi wèi pú sà qiè zhǐ ā nán
于声闻中为最多闻，非谓菩萨。且止，阿难！
qí yǒu zhì zhě bù yīngxiàn dù zhū pú sà yě yī qiè hǎiyuānshàng kě cè
其有智者不应限度诸菩萨也；一切海渊尚可测
liáng pú sà chán dìng zhì huì zǒng chí biàn cái yī qiè gōng dé bù
量，菩萨禅定、智慧、总持、辩才一切功德不
kě liáng yě ā nán rǔ děng shě zhì pú sà suǒ xíng shì wéi mó jié
可量也。阿难！汝等舍置菩萨所行，是维摩诘
yī shí suǒ xiàns héntōng zhī lì yī qiè shēngwén pì zhī fó yú bǎiqiān
一时所现神通之力。一切声闻、辟支佛于百千
jié jìn lì biàn huà suǒ bù néng zuò
劫，尽力变化所不能作。”

ěr shí zhòngxiāng shì jiè pú sà lái zhě hé zhǎng bō fó yán
尔时，众香世界菩萨来者，合掌白佛言：
“shì zūn wǒ děng chū jiàn cǐ tǔ shēng xià liè xiāng jīn zì huǐ zé
世尊！我等初见此土，生下劣想，今自悔责，
shě lí shì xīn suǒ yǐ zhě hé zhū fó fāngbiàn bù kě sī yì wèi
舍离是心。所以者何？诸佛方便，不可思议！为
dù zhòngshēng gù suí qí suǒ yìng xiān fó guó yì wéi rán shì zūn
度众生故，随其所应，现佛国异。唯然，世尊！”

yuàn cì shǎo fǎ huán yú bǐ tǔ dāngniàn rú lái
愿赐少法，还于彼土，当念如来。”

fó gào zhū pú sà yǒu jìn wú jìn jiě tuō fǎ mén rǔ dēng dāng
佛告诸菩萨：“有尽无尽解脱法门，汝等当

xué hé wèi wéi jìn wéiyǒuwéi fǎ hé wèi wú jìn wèi wú wéi fǎ
学。何谓为尽？谓有为法；何谓无尽？谓无为法。

rú pú sà zhě bù jìn yǒuwéi bú zhù wú wéi
如菩萨者，不尽有为，不住无为。

hé wèi bù jìn yǒuwéi wèi bù lí dà cí bù shě dà bēi
“何谓不尽有为？谓不离大慈，不舍大悲；

shēn fā yī qiè zhì xīn ér bù hū wàng jiàohuàzhòngshēng zhōng bù
深发一切智心，而不忽忘；教化众生，终不

yànjuàn yú sì shè fǎ chángniànshùnxíng hù chí zhèng fǎ bù
厌倦；于四摄法，常念顺行；护持正法，不

xī shēn 73 mìng zhòngzhūshàngēn wú yǒu pí yàn zhì cháng ān zhù
惜身⁷³命；种诸善根，无有疲厌。志常安住，

fāngbiàn huí xiàng qú fǎ bù xiè shuō fǎ wú lìng qín gòng zhū fó
方便回向；求法不懈，说法无惱；勤供诸佛。

gù rù shēng sǐ ér wú suǒ wèi yú zhūróng rǔ xīn wú yōu xǐ bù
故入生死而无所畏；于诸荣辱，心无忧喜；不

qīngwèixué jìng xué rú fó duò fán nǎozhě lìng fā zhèngniàn yú
轻未学，敬学如佛；堕烦恼者，令发正念，于

yuǎn lí lè bù yǐ wéi guì bù zhuó jǐ lè qìng yú bǐ lè zài
远离乐，不以为贵；不著己乐，庆于彼乐。在

zhū chán dìng rú dì yù xiǎng yú shēng sǐ zhōng rú yuán guàn xiǎng
诸禅定，如地狱想；于生死中，如园观想；

jiàn lái qiú zhě wéishàn shī xiǎng shě zhū suǒ yǒu jù yī qiè zhì xiǎng
见来求者，为善师想；舍诸所有，具一切智想；

jiàn huǐ jiè rén qǐ jiù hù xiǎng zhū bō luó mì wéi fù mǔ xiǎng
见毁戒人，起救护想；诸波罗蜜，为父母想；

dào pǐn zhī fǎ wéi juàn shǔ xiǎng fā xíng shàngēn wú yǒu qí xiàn
道品之法，为眷属想。发行善根，无有齐限；

yǐ zhū jìng guó yán shì zhī shì chéng jǐ fó tǔ xíng wú xiàn shī jù
以诸净国严饰之事，成己佛土；行无限施，具

zú xiàng hǎo chú yī qiè è jìng shēn kǒu yì shēng sǐ wú shù jié
足相好；除一切恶，净身口意。生死无数劫，

⁷³ 大正藏：躯

yì ér yǒuyǒng wén fó wú liàng dé zhì ér bù juàn yǐ zhì huì jiàn
意而有勇；闻佛无量德，志而不倦。以智慧剑，
pò fán nǎo zéi chū yīn jiè rù hè fù zhòngshēng yǒng shǐ jiě tuō
破烦恼贼；出阴界入，荷负众生，永使解脱。
yǐ dà jīng jìn cuī fú mó jūn cháng qiú wú niàn shí xiāng zhì huì xíng
以大精进，摧伏魔军，常求无念实相智慧；行
shǎo yù zhī zú⁷⁴ ér bù shě shì fǎ bú huài wéi yí ér néng suí
少欲知足⁷⁴，而不舍世法⁷⁵，不坏威仪而⁷⁶能随
sú qǐ shéntōng huì yǐn dǎozhòngshēng dé niàn zōng chí suǒwén
俗。起神通慧，引导众生，得念总持，所闻
bú wàng shàn bié zhū gēn duànzhòngshēng yí yǐ yào shuō biàn
不忘。善别诸根，断众生疑；以乐说辩，
yǎn fǎ wú ài jìng shí shàndào shòutiān rén fú xiū sì wú liàng
演法无碍。净十善道，受天、人福；修四无量，
kāi fàn tiāndào quànqǐngshuō fǎ suí xǐ zànshàn dé fó yīn shēng
开梵天道。劝请说法，随喜赞善，得佛音声；
shēnkǒu yì shàn dé fó wéi yí shēn xiū shàn fǎ suǒxíngzhuǎnshèng
身口意善，得佛威仪。深修善法，所行转胜；
yǐ dà shèngjiào chéng pú sà sēng xīn wú fàng yì bù shī zhòngshàn
以大乘教，成菩萨僧；心无放逸，不失众善。
xíng rú cǐ fǎ shì míng pú sà bù jìn yǒuwéi
行如此法，是名菩萨不尽有为。

hé wèi pú sà bù zhù wú wéi wèi xiū xué kōng bù yǐ kōng
“何谓菩萨不住无为？谓修学空，不以空
wéizhèng xiū xué wú xiàng wú zuò bù yǐ wú xiàng wú zuò wéizhèng
为证；修学无相、无作，不以无相、无作为证；
xiū xué wú qǐ bù yǐ wú qǐ wéizhèng guān yú wú cháng ér bù yàn
修学无起，不以无起为证。观于无常，而不厌
shàn běn guān shì jiān kǔ ér bù wù shēng sǐ guān yú wú wǒ ér
善本；观世间苦，而不恶生死；观于无我，而
huì rén bù juàn guān yú jì miè ér bù yǒng jì miè⁷⁷ guān yú yuǎn
诲人不倦；观于寂灭，而不永寂灭⁷⁷；观于远
lí ér shēn xīn xiū shàn guān wú suǒ guī ér guī qù shàn fǎ guān
离，而身心修善；观无所归，而归趣善法；观

⁷⁴ 大正藏：行于世间法少欲知足⁷⁵ 大正藏：于出世间求之无厌，而不舍世间法⁷⁶ 大正藏：不坏威仪法而⁷⁷ 大正藏：而不永灭

yú wú shēng ér yǐ shēng fǎ hè fù yī qiè guān yú wú lòu ér bú
 于无生，而以生法荷负一切；观于无漏，而不
 duànzhū lòu guān wú suǒxíng ér yǐ xíng fǎ jiàohuàzhòngshēng guān
 断诸漏；观无所行，而以行法教化众生；观
 yú kōng wú ér bù shě dà bēi guānzhèng fǎ wèi ér bù suí xiǎoshèng
 于空无，而不舍大悲；观正法位，而不随小乘；
 guānzhū fǎ xū wàng wú láo wú rén wú zhǔ wú xiàng běnyuàn wèimǎn
 观诸法虚妄，无牢无人、无主无相，本愿未满，
 ér bù xū fú dé chándìng zhì huì xiū rú cǐ fǎ shì míng pú
 而不虚福德、禅定、智慧。修如此法，是名菩
 sà bù zhù wú wéi
 萨不住无为。

“yòu jù fú dé gù bù zhù wú wéi jù zhì huì gù bù jìn
 又具福德故，不住无为；具智慧故，不尽
 yǒuwéi dà cí bēi gù bù zhù wú wéi mǎnběnyuàn gù bù jìn yǒuwéi
 有为。大慈悲故，不住无为；满本愿故，不尽有
 wéi jí fǎ yào gù bù zhù wú wéi suí shòuyào gù bù jìn yǒuwéi
 为。集法药故，不住无为；随授药故，不尽有为。
 zhī zhòngshēngbìng gù bù zhù wú wéi mièzhòngshēngbìng gù bù jìn
 知众生病故，不住无为；灭众生病故，不尽
 yǒuwéi zhūzhèng shì pú sà yǐ xiū cǐ fǎ bù jìn yǒuwéi bù zhù wú
 有为。诸正士菩萨以修此法，不尽有为、不住无
 wéi shì míng jìn wú jìn jiě tuō fǎ mén rǔ děngdāngxué
 为，是名尽无尽解脱法门，汝等当学！”

ěr shí bǐ zhū pú sà wénshuō shì fǎ jiē dà huān xǐ yǐ
 尔时，彼诸菩萨闻说是法，皆大欢喜，以
 zhòngmiào huā ruò gānzhōng sè ruò gānzhōng xiāng sànbìansānqiān
 众妙华、若干种色、若干种香，散遍三千
 dà qiān shì jiè gòng yāng yú fó jí cǐ jīng fǎ bìngzhū pú sà yǐ
 大千世界，供养于佛，及此经法，并诸菩萨已，
 qǐ shǒu fó zú tàn wèi céng yǒu yán shì jiā móu ní fó nǎi néng
 稽首佛足，叹未曾有！言：“释迦牟尼佛乃能
 yú cǐ shàn xíng fāng biàn yán yǐ hū rán bù xiàn huándào bǐ guó
 于此善行方便。”言已，忽然不现，还到彼国。

jiàn ā chù fó pǐn dì shí èr
见阿闍佛品第十二

ěr shí shì zūnwènwéi mó jié rǔ yù jiàn rú lái wéi yǐ
 尔时，世尊问维摩诘：“汝欲见如来，为以

hé dēngguān rú lái hū
 何等观如来乎？”

wéi mó jié yán rú zì guānshēn shí xiàng guān fó yì rán
 维摩诘言：“如自观身实相，观佛亦然。

wǒ guān rú lái qián jì bù lái hòu jì bù qù jīn zé bù zhù bù guān
 我观如来前际不来，后际不去，今则不住。不观

sè bù guān sè rú bù guān sè xìng bù guānshòu xiǎng xíng
 色，不观色如，不观色性。不观受、想、行、

shí bù guān shí rú bù guān shí xìng fēi sì dà qǐ tóng yú xū
 识，不观识如，不观识性，非四大起，同于虚

kōng liù rù wú jī yǎn ěr bí shé shēn xīn yǐ guò
 空。六入无积，眼、耳、鼻、舌、身、心已过；

bú zài sān jiè sāngòu yǐ lí shùnsān tuō mén jù zú sānmíng
 不在三界，三垢已离。顺三脱门，具足三明，

yǔ wú míngděng bù yī xiàng bù yì xiàng bù zì xiàng bù tā
 与无明等。不一相、不异相，不自相、不他

xiàng fēi wú xiàng fēi qǔ xiàng bù cǐ àn bù bǐ àn bù zhōng
 相，非无相、非取相。不此岸，不彼岸，不中

liú ér huàzhòngshēng guān yú jì miè yì bù yǒngmiè bù cǐ
 流，而化众生。观于寂灭，亦不永灭。不此

bù bǐ bù yǐ cǐ bù yǐ bǐ bù kě yǐ zhì zhī bù kě yǐ shí
 不彼；不以此，不以彼。不可以智知，不可以识

shí wú huì wú míng wú míng wú xiàng wú qiáng wú ruò fēi jìng fēi
 识。无晦无明，无名无相，无强无弱，非净非

huì bù zài fāng bù lí fāng fēi yǒu wéi fēi wú wéi wú shì wú
 罪。不在方，不离方；非有为，非无为。无示无

shuō bù shī bù qiān bù jiè bù fàn bù rěn bù huì bù jìn bù dài
 说。不施不悭，不戒不犯，不忍不恚，不进不怠，

bù dìng bù luàn bù zhì bù yú bù chéng bù qī bù lái bù qù
 不定不乱，不智不愚，不诚不欺，不来不去，

bù chū bù rù yī qìè yán yǔ dàoduàn fēi fú tián fēi bù fú tián
 不出不入，一切言语道断。非福田，非不福田；

fēi yīnggōngyǎng fēi bù yīnggōngyǎng fēi qǔ fēi shě fēi yǒuxiàng
 非应供养，非不应供养；非取非舍。非有相，
 fēi wú xiāng tóngzhēn jì děng fǎ xìng bù kě chēng bù kě liáng
 非无相。同真际，等法性。不可称，不可量，
 guòzhū chēngliáng fēi dà fēi xiǎo fēi jiàn fēi wén fēi jué fēi zhī
 过诸称量。非大非小，非见非闻，非觉非知，
 lí zhòng jié fù děngzhū zhì tóngzhòngshēng yú zhū fǎ wú fēn bié
 离众结缚。等诸智，同众生，于诸法无分别。
 yī qiè wú shī wú zhuó wú nǎo wú zuò wú qǐ wú shēng wú miè
 一切无失，无浊无恼，无作无起，无生无灭。
 wú wèi wú yōu wú xǐ wú yàn⁷⁸ wú yǐ yǒu wú dāng yǒu wú jīn
 无畏无忧，无喜无厌⁷⁸。无已有，无当有，无今
 yǒu bù kě yǐ yī qíē yánshuō fēn bié xiǎn shì shì zūn rú lái shēnwéi
 有。不可以一切言说分别显示。世尊！如来身为
 ruò cǐ zuò rú shì guān yǐ sī guānzhě míngwéizhèngguān ruò
 若此，作如是观。以斯观者，名为正观；若
 tā guānzhě míngwéi xié guān
 他观者，名为邪观。”

ěr shí shè lì fú wènwéi mó jié rǔ yú hé mò ér lái shēng
 尔时，舍利弗问维摩诘：“汝于何没而来生
 cǐ？”

wéi mó jié yán rǔ suǒ dé fǎ yǒu mò shēng hū
 维摩诘言：“汝所得法有没、生乎？”

shè lì fú yán wú mò shēng yě
 舍利弗言：“无没、生也。”

ruò zhū fǎ wú mò shēngxiàng yún hé wènyán rǔ yú hé
 “若诸法无没、生相，云何问言：‘汝于何

mò ér lái shēng cǐ yú yì yún hé pì rú huàn shī huànzuònán
 没而来生此？’于意云何？譬如幻师，幻作男

nǚ nìng mò shēng yé
 女，宁没、生耶？”

shè lì fú yán wú mò shēng yě rǔ qǐ bù wén fó shuō zhū
 舍利弗言：“无没、生也。汝岂不闻佛说诸

fǎ rú huànxiàng hū
 法如幻相乎？”

⁷⁸ 大正藏：无喜无厌无著

dá yuē rú shì ruò yī qiè fǎ rú huànxiàngzhě yún hé wèn
答曰：“如是！若一切法如幻相者！云何问

yán rǔ yú hé mò ér lái shēng cǐ shè lì fú mò zhě wéi xū
言：‘汝于何没而来生此？’舍利弗！没者为虚

kuáng fǎ huài bài zhī xiàng shēngzhě wéi xū kuáng fǎ xiāng xù zhī
诳法，坏败⁷⁹之相；生者为虚诳法，相续之

xiàng pú sà suī mò bù jìn shàn běn suī shēng bù zhǎng zhū è
相。菩萨虽没，不尽善本；虽生，不长诸恶。”

shì shí fó gào shè lì fú yǒuguómíngmiào xǐ fó hào wú
是时，佛告舍利弗：“有国名妙喜，佛号无

dòng shì wéimó jié yú bǐ guómò ér lái shēng cǐ
动。是维摩诘于彼国没，而来生此。”

shè lì fú yán wèicéng yóu yě shì zūn shì rén nǎi néng shě
舍利弗言：“未曾有也。世尊！是人乃能舍

qīngjìng tǔ ér lái yào cǐ duō nù hài chù
清净土，而来乐此多怒害处。”

wéimó jié yù shè lì fú yú yì yún hé rì guāngchū shí
维摩诘语舍利弗：“于意云何？日光出时

yǔ míng hé hū
与冥合乎？”

dá yuē fú yě rì guāngchū shí zé wú zhòngmíng
答曰：“不也！日光出时，则⁸⁰无众冥。”

wéimó jié yán fū rì hé gù xíngyán fú tí
维摩诘言：“夫日何故行阎浮提？”

dá yuē yù yǐ míngzhào wèi zhī chúmíng
答曰：“欲以明照，为之除冥。”

wéimó jié yán pú sà rú shì suī shēng bù jìng fó tǔ wèi
维摩诘言：“菩萨如是！虽生不净佛土，为

huàzhòngshēng⁸¹ bù yǔ yú àn ér gòng hé yě dànmièzhòngshēng fán
化众生⁸¹，不与愚闇而共合也，但灭众生烦

nǎo àn ěr
恼闇耳！”

shì shí dà zhòng kě yǎng yù jiànmiào xǐ shì jiè wú dòng rú lái
是时，大众渴仰，欲见妙喜世界无动如来，

⁷⁹ 大正藏：败坏

⁸⁰ 大正藏：即

⁸¹ 大正藏：为化众生故

jí qí pú sà shēngwén zhī zhòng fó zhī yī qiè zhòng huì suǒniàn
 及其菩萨、声闻之众。佛知一切众会所念，

gào wéi mó jié yán shànnán zǐ wèi cǐ zhòng huì xiànmiào xǐ guó
 告维摩诘言：“善男子！为此众会，现妙喜国

wú dòng rú lái jí zhū pú sà shēngwén zhī zhòng zhòng jiē yù jiàn
 无动如来，及诸菩萨、声闻之众，众皆欲见。”

yú shì wéi mó jié xīn niàn wú dāng bù qǐ yú zuò jiē miào
 于是，维摩诘心念：“吾当不起于座，接妙

xǐ guó tiě wéishānchuān xī gǔ jiāng hé dà hǎi quányuán xū
 喜国，铁围山川，溪谷江河，大海泉源，须

mí zhūshān jí rì yuèxīng xiù tiān lóng guǐ shén fàn tiānděng
 弥诸山，及日月星宿、天、龙、鬼神、梵天等

gōng bìngzhū pú sà shēngwén zhī zhòng chéng yì jù luò nán nǚ
 宫，并诸菩萨、声闻之众，城邑聚落，男女

dà xiǎo nǎi zhì wú dòng rú lái jí pú tí shù zhū miào lián huā
 大小，乃至无动如来，及菩提树，诸妙莲华，

néng yú shí fāngzuò fó shì zhě sāndàobǎo jiē cóngyán fú tí zhì dāo
 能于十方作佛事者；三道宝阶从阎浮提，至忉

lì tiān yǐ cǐ bǎo jiē zhū tiān lái xià xī wèi lǐ jìng wú dòng rú lái
 利天，以此宝阶，诸天来下，悉为礼敬无动如来，

tīngshòu jīng fǎ yán fú tí rén yì dēng qí jiē shàngshēngdāo lì
 听受经法。阎浮提人，亦登其阶，上升忉利，

jiàn bǐ zhū tiān miào xǐ shì jiè chéng jiù rú shì wú liànggōng dé shàng
 见彼诸天。妙喜世界成就如是无量功德，上

zhì ā jiā ní zhàtiān xià zhì shuǐ jì yǐ yòushǒuduàn qǔ rú táo
 至阿迦尼⁸²吒天，下至水际；以右手断取，如陶

jiā lún rù cǐ shì jiè yóu dé huāmán shì yī qiè zhòng zuò
 家轮，入此世界，犹得⁸³华鬘，示一切众。”作

shì niàn yǐ rù yú sānmèi xiànshéntōng lì yǐ qí yòushǒuduàn qǔ
 是念已，入于三昧，现神通力，以其右手断取

miào xǐ shì jiè zhì yú cǐ tǔ
 妙喜世界，置于此土。

běi dé shéntōng pú sà jí shēngwénzhòng bìng yú tiān rén
 彼得神通菩萨及声闻众，并余天、人，

jù fā shēngyán wéi rán shì zūn shéi qǔ wǒ qù yuànjiàn jiù hù
 俱发声言：“唯然，世尊！谁取我去！愿见救护。”

⁸² 大正藏：腻

⁸³ 大正藏：持

wú dòng fó yán   fēi wǒ suǒ wéi   shì wéi mó jié shén lì suǒ zuò   qí
无动佛言：“非我所为，是维摩诘神力所作。”其
yú wèi dé shéntōngzhě   bù jué bù zhī jǐ zhī suǒwǎng   miào xǐ shì jiè
余未得神通者，不觉不知己之所往。妙喜世界，
suī rù cǐ tǔ   ér bù zēngjiǎn   yú shì shì jiè yì bù pò ài   rú běn
虽入此土，而不增减，于是世界亦不迫隘，如本
wú yì
无异。

ěr shí   shì jiā móu ní   fó gào zhū dà zhòng   rǔ děng qiè guān
尔时，释迦牟尼佛告诸大众：“汝等且观
miào xǐ shì jiè wú dòng rú lái   qí guó yán shì   pú sà xíng jìng   dì
妙喜世界无动如来，其国严饰，菩萨行净，弟
zǐ qīng bái
子清白。”

jiē yuē   wéi rán   yǐ jiàn
皆曰：“唯然，已见。”
fó yán   ruò pú sà yù dé rú shì qīng jìng fó tǔ   dāng xué wú
佛言：“若菩萨欲得如是清净佛土，当学无
dòng rú lái suǒ xíng zhī dào
动如来所行之道。”

xiàn cǐ miào xǐ guó shí   suō pō shì jiè shí sì nà yóu tā rén fā
现此妙喜国时，娑婆世界十四那由他人，发
ā nòuduō luó sānmiāosān pú tí xīn   jiē yuàn shēng yú miào xǐ fó tǔ
阿耨多罗三藐三菩提心，皆愿生于妙喜佛土。

shì jiā móu ní fó jí jì zhī yuē   dāng shēng bǐ guó
释迦牟尼佛即记之曰：“当生彼国。”
shí miào xǐ shì jiè yú cǐ guó tǔ suǒ yīng ráo yì   qí shì qì yǐ
时，妙喜世界于此国土所应饶益，其事讫已，
huán fù běn chù   jǔ zhòng jiē jiàn
还复本处，举众皆见。

fó gào shè lì fú   rǔ jiàn cǐ miào xǐ shì jiè jí wú dòng fó
佛告舍利弗：“汝见此妙喜世界及无动佛
fǒu
不？”

wéi rán   yǐ jiàn   shì zūn   yuàn shǐ yī qiè zhòng shēng dé qīng
“唯然，已见，世尊！愿使一切众生得清
jìng tǔ   rú wú dòng fó   huò shéntōng lì   rú wéi mó jié   shì zūn
净土，如无动佛；获神通力，如维摩诘。世尊！

wǒ děngkuài dé shàn lì   dé jiàn shì rén qīn jìn gòngyǎng   qí zhūzhòng
 我等快得善利，得见是人亲近供养。其诸众
 shēng ruò jīn xiànzài   ruò fó mièhòu   wén cǐ jīng zhě   yì dé shàn
 生，若今现在，若佛灭后，闻此经者，亦得善
 lì kuàng fù wén yǐ xìn jiě   shòu chí dù sòng jiě shuō   rú fǎ xiū xíng
 利；况复闻已信解，受持读诵解说，如法修行。
 ruò yǒushǒu dé shì jīng diǎnzhě   biàn wéi yǐ dé fǎ bǎo zhī zàng   ruò yǒu
 若有手得是经典者，便为已得法宝之藏；若有
 dù sòng jiě shì qí yì   rú shuō xiū xíng   zé wéi zhū fó zhī suǒ hù niàn
 读诵解释其义，如说修行，则⁸⁴为诸佛之所护念；
 qí yōugòngyǎng rú shì rén zhě   dāng zhī zé wéigòngyǎng yú fó   qí
 其有供养如是人者，当知则⁸⁵为供养于佛；其
 yǒu shū chí cǐ jīng juānzhě   dāng zhī qí shì jí yǒu rú lái   ruò wén shì
 有书持此经卷者，当知其室即有如来；若闻是
 jīng néng suí xǐ zhě   sī rén zé wéi qù yī qiè zhì   ruò néng xìn jiě
 经能随喜者，斯人则⁸⁶为趣⁸⁷一切智；若能信解
 cǐ jīng nǎi zhì yī sì jù jì   wèi tā shuō zhě   dāng zhī cǐ rén jí
 此经，乃至一四句偈，为他说者，当知此人，即
 shì shòu ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí jì
 是受阿耨多罗三藐三菩提记。”

fǎ gòngyǎng pǐn dì shí sān 法供养品第十三

ěr shí shì tí huán yīn yú dà zhòngzhōng bó fó yán shì zūn
 尔时，释提桓因于大众中白佛言：“世尊！
 wǒ suī cóng fó jí wénshū shī lì wén bǎi qiān jīng wèi céng wén cǐ bù
 我虽从佛及文殊师利闻百千经，未曾闻此不
 kě sī yì zì zài shéntōng jué dìng shí xiàng jīng diǎn rú wǒ jiě fó
 可思议，自在神通，决定实相经典。如我解佛
 suǒ shuō yì qù ruò yǒuzhòng shēng wén cǐ jīng fǎ xìn jiě shòu chí dù
 所说义趣，若有众生闻此⁸⁸经法，信解受持读

⁸⁴ 大正藏：即

⁸⁵ 大正藏：即

⁸⁶ 大正藏：即

⁸⁷ 大正藏：取

⁸⁸ 大正藏：是

sòng zhī zhě   bì dé shì fǎ bù yí   hé kuàng rú shuō xiū xíng   sī rén
 诵之者，必得是法不疑，何况如说修行？斯人
 jí wéi bì zhòng è qù kāi zhūshàn mén   chángwéi zhū fó zhī suǒ hù niàn
 即为闭众恶趣开诸善门，常为诸佛之所护念；
 xiáng fú wài xué   cuī miè mó yuàn   xiū zhì pú tí   ān chǔdào chǎng
 降伏外学，摧灭魔怨；修治菩提，安处道场；
 lǚ jiàn rú lái suǒ xíng zhī jì   shì zūn   ruò yōushòu chí dù sòng rú shuō
 履践如来所行之迹。世尊！若有受持读诵如说
 xiū xíng zhě   wǒ dāng yǔ zhūjuàn shǔ gòng yāng jǐ shì   suǒ zài jù luò
 修行者，我当与诸眷属供养给事；所在聚落
 chéng yì shān lín kuàng yě   yǒu shì jīng chù   wǒ yì yǔ zhūjuàn shǔ
 城邑、山林旷野，有是经处，我亦与诸眷属，
 tīng shòu fǎ gù gòng dào qí suǒ   qí wèi xìn zhě   dāng lìng shēng xìn   qí
 听受法故共到其所；其未信者，当令生信；其
 yǐ xìn zhě   dāng wèi zuò hù
 已信者，当为作护。”

fó yán   shàn zāi   shàn zāi   tiān dì   rú rǔ suǒ shuō   wú
 佛言：“善哉，善哉！天帝！如汝所说，吾
 zhù ěr xǐ   cǐ jīng guǎng shuō guò qù   wèi lái   xiàn zài zhū fó bù kě
 助尔喜。此经广说过去、未来、现在诸佛不可
 sī yì ā nòuduō luó sānmiǎo sān pú tí   shì gù   tiān dì   ruò shàn
 思议阿耨多罗三藐三菩提。是故，天帝！若善
 nán zǐ   shàn nǚ rén shòu chí   dù sòng   gòng yāng shì jīng zhě   zé⁸⁹
 男子、善女人受持、读诵、供养是经者，则
 wéi gòng yāng qù   lái   jīn fó
 为供养去、来、今佛。

tiān dì   zhèng shǐ sān qiān dà qiān shì jiè rú lái mǎn zhōng
 “天帝！正使三千大千世界如来满中，
 pì rú gān zhè   zhú wěi   dào má   cóng lín   ruò yōushànnán zǐ
 譬如甘蔗、竹苇、稻麻、丛林；若有善男子、
 shàn nǚ rén   huò yǐ yī jié⁹⁰   huò jiǎn yī jié   gōng jìng zūn zhòng
 善女人，或以一劫⁹⁰、或减一劫，恭敬尊重，
 zàn tàn gòng yāng   fèng zhū suǒ ān   zhì zhū fó miè hòu   yǐ yī yī quán
 赞叹供养，奉诸所安，至诸佛灭后，以一一全
 shēn shè lì qǐ qī bǎo tǎ   zòng guǎng yī sì tiān xià   gāo zhì fàn tiān
 身舍利起七宝塔，纵广一四天下，高至梵天，

⁸⁹ 大正藏：即

⁹⁰ 大正藏：或一劫

biǎochàzhuāngyán yǐ yī qiè huāxiāng yīng luò chuángfān jí
 表刹庄严；以一切华香、瓔珞、幢幡、伎
 yuèwēimào dì yī ruò yī jié ruò jiǎn yī jié ér gòngyǎng zhī
 乐微妙第一，若一劫、若减一劫，而供养之。
 tiān dì yú yì yún hé qí rén zhí fú nìngwéiduō fǒu
 天帝，于⁹¹意云何，其人植福，宁为多不？”
 shì tí huán yīn yán shènduō shì zūn bǐ zhī fú dé
 释提桓因言：“甚多⁹²，世尊！彼之福德，
 ruò yǐ bǎiqiān yì jié shuō bù néng jìn
 若以百千亿劫，说不能尽。”
 fó gàotiān dì dāng zhī shì shànnán zǐ shàn nǚ rén wén shì
 佛告天帝：“当知是善男子、善女人，闻是
 bù kě sī yì jiě tuō jīng diǎn xìn jiě shòu chí dù sòng xiū xíng fú
 不可思议解脱经典，信解受持，读诵修行，福
 duō yú bǐ suǒ yǐ zhě hé zhū fó pú tī jiē cóng cǐ shēng pú tī
 多于彼。所以者何？诸佛菩提皆从此⁹³生；菩提
 zhī xiàng bù kě xiànlìang yǐ shì yīn yuán fú bù kě liáng
 之相不可限量，以是因缘福不可量。”
 fó gàotiān dì guò qù wú liàng ā sēng qí jié shí shì yǒu fó
 佛告天帝：“过去无量阿僧祇劫，时世有佛，
 hào yuē yàowáng rú lái yīnggòng zhèngbiàn zhī míngxíng zú shàn
 号曰药王如来、应供、正遍知、明行足、善
 shì shì jiān jiě wú shàng shì tiáo yù zhàng fū tiān rén shī fó
 逝、世间解、无上士、调御丈夫、天人师、佛、
 shì zūn shì jiè míng dà zhuāngyán jié yuē zhuāngyán fó shòu èr shí
 世尊。世界名大庄严，劫曰庄严，佛寿二十
 xiǎo jié qí shēng wénsēng sān shí liù yì nà yóu tā pú sà sēng yǒu shí
 小劫；其声闻僧三十六亿那由他；菩萨僧有十
 èr yì tiān dì shì shí yóuzhuàn lún shèngwáng míng yuē bǎo gài
 二亿。天帝！是时，有转轮圣王名曰宝盖，
 qī bǎo jù zú zhǔ sì tiān xià wáng yóu qīn zǐ duān zhèng yǒng jiàn
 七宝具足，主四天下。王有千子，端正勇健，
 néng fú yuàn dí
 能伏怨敌。

⁹¹ 大正藏：于天帝

⁹² 大正藏：甚多矣

⁹³ 大正藏：是

“尔时，宝盖与其眷属供养药王如来，施
诸所安，至满五劫。过五劫已，告其千子：‘汝
等亦当如我，以深心供养于佛。’于是，千子
受父王命，供养药王如来，复满五劫，一切
施安。其王一子，名曰月盖，独坐思惟：‘宁有
供养殊过此者？’以佛神力，空中有天曰：
‘善男子！法之供养胜诸供养。’即问：‘何
谓法之供养？」天曰：‘汝可往问药王如来，
当广为汝说法之供养。’

“即时，月盖王子行诣药王如来，稽首佛
足，却住一面，白佛言：‘世尊！诸供养中，
法供养胜。云何名为法之供养⁹⁴？」佛言：
‘善男子！法供养者，诸佛所说深经，一切世
间难信难受，微妙难见，清净无染，非但分别
思惟之所能得。菩萨法藏所摄，陀罗尼印印之。
至不退转，成就六度，善分别义，顺菩提法，
众经之上。入大慈悲，离众魔事，及诸邪见。
顺因缘法，无我，无人，无众生，无寿命，

⁹⁴ 大正藏：云何为法供养

kōng wú xiāng wú zuò wú qǐ néng lìng zhòngshēng zuò yú dàochǎng
 空、无相、无作、无起。能令众生坐于道场，
 ér zhuàn fǎ lún zhū tiān lóngshén qián tà pó děng suǒ gòng tàn
 而转法轮，诸天、龙神、乾闼婆等，所共叹
 yù néng lìng zhòngshēng rù fó fǎ zàng shè zhū xiánshèng yī qiè zhì huì
 誉。能令众生入佛法藏，摄诸贤圣一切智慧。
 shuō zhòng pú sà suǒ xíng zhī dào yī yú zhū fǎ shí xiàng zhī yì míng
 说众菩萨所行之道，依于诸法实相之义。明
 xuān wú cháng kǔ kōng wú wǒ jì miè néng jiù yī qiè huǐ
 宣无常、苦、空、无我、寂灭⁹⁵，能救一切毁
 jìn zhòngshēng zhū mó wài dào jí tān zhuó zhě néng shǐ bù wèi zhū
 禁众生；诸魔外道及贪著者，能使怖畏；诸
 fó xiánshèng suǒ gòng chēng tàn bēi shēng sǐ kǔ shì niè pán lè shí
 佛贤圣所共称叹。背生死苦，示涅槃乐，十
 fāng sān shì zhū fó suǒ shuō ruò wén rú shì děng jīng xìn jiě shòu chí dù
 方三世诸佛所说。若闻如是等经，信解受持读
 sòng yǐ fāngbiàn lì wèi zhū zhòngshēng fēn bié jiě shuō xiǎn shì fēn
 诵，以方便力，为众生分别解说，显示分
 míng shǒu hù fǎ gù shì míng fǎ zhī gòng yǎng yòu yú zhū fǎ rú shuō
 明，守护法故，是名法之供养。又于诸法如说
 xiū xíng suí shùn shí èr yīn yuán lí zhū xié jiàn dé wú shēng rén
 修行，随顺十二因缘，离诸邪见，得无生忍；
 jué dìng wú wǒ wú yǒu zhòngshēng ér yú yīn yuán guō bào wú wéi wú
 决定无我无有众生，而于因缘果报无违无
 zhèng lí zhū wǒ suǒ yī yú yì bù yī yǔ yī yú zhì bù yī
 诤，离诸我所。依于义，不依语；依于智，不依
 shí yī liǎo yì jīng bù yī bù liǎo yì jīng yī yú fǎ bù yī rén
 识；依了义经，不依不了义经；依于法，不依人。
 suí shùn fǎ xiàng wú suǒ rù wú suǒ guī wú míng bì jìng miè gù
 随顺法相，无所入，无所归。无明毕竟灭故，
 zhū xíng yì bì jìng miè nǎi zhì shēng bì jìng miè gù lǎo sǐ yì bì jìng miè
 诸行亦毕竟灭；乃至生毕竟灭故，老死亦毕竟灭。
 zuò rú shì guān shí èr yīn yuán wú yǒu jìn xiàng bù fù qǐ jiàn
 作如是观，十二因缘，无有尽相，不复起见，
 shì míng zuì shàng fǎ zhī gòng yǎng
 是名最上法之供养。””

⁹⁵ 大正藏：寂灭之法

fó gào tiān dì wáng zǐ yuè gài cóng yào wáng fó wén rú shì fǎ
佛告天帝：“王子月盖从药王佛闻如是法，

dé róu shùn rén jí jiě bǎo yī yán shēn zhī jù yǐ gòng yāng fó bó
得柔顺忍。即解宝衣严身之具，以供养佛，白

fó yán shì zūn rú lái miè hòu wǒ dāng xíng fǎ gòng yāng shǒu
佛言：“世尊！如来灭后，我当行法供养，守

hù zhèng fǎ yuàn yǐ wēi shén jiā āi jiàn lì lìng wǒ dé xiáng fú mó
护正法。愿以威神加哀建立，令我得降伏魔

yuàn 96 xiū pú sà héng fó zhī qí shēn xīn suǒ niàn ér jì zhī yuē
怨⁹⁶，修菩萨行。”佛知其深心所念，而记之曰：

rǔ yú mò hòu shǒu hù fǎ chéng
‘汝于末后，守护法城。’

tiān dì shí wáng zǐ yuè gài jiàn fǎ qīng jìng wén fó shòu
“天帝！时，王子月盖见法清净，闻佛授

jì yǐ xìn chū jiā xiū xí shàn fǎ jīng jìn bù jiǔ dé wǔ shén
记，以信出家，修习⁹⁷善法；精进不久，得五神

tōng jù pú sà dào dé tuó luó ní wú duàn biàn cái yú fó miè
通，具⁹⁸菩萨道，得陀罗尼，无断辩才。于佛灭

hòu yǐ qí suǒ dé shéntōng zǒng chí biàn cái zhī lì mǎn shí xiǎo
后，以其所得神通、总持、辩才之力，满十小

jié yào wáng rú lái suǒ zhuàn fǎ lún suí ér fēn bù yuè gài bǐ qiū yǐ
劫，药王如来所转法轮随而分布。月盖比丘以

shǒu hù fǎ qín xíng jīng jìn jí yú cǐ shēn huà bǎi wàn yì rén yú
守护法，勤行精进，即于此身，化百万亿人于

ā nòuduō luó sān miǎo sān pú tí lì bù tuì zhuǎn shí sì nà yóu tā
阿耨多罗三藐三菩提，立不退转；十四那由他

rénn shēn fā shēng wén pì zhī fó xīn wú liàng zhòng shēng dé shēng
人，深发声闻、辟支佛心；无量众生得生

tiān shàng
天上。

tiān dì shí wáng bǎo gài qǐ yì rén hū jīn xiàn dé fó
“天帝！时，王宝盖岂异人乎？今现得佛，

hào bǎoyàn rú lái qí wáng qiān zǐ jí xián jié zhōng qiān fó shì yě
号宝焰⁹⁹如来；其王千子，即贤劫中千佛是也。

⁹⁶ 大正藏：令我得降魔怨

⁹⁷ 大正藏：集

⁹⁸ 大正藏：逮

⁹⁹ 大正藏：炎

cóng jiā luó jiū sūn tuó wéi shǐ dé fó zuì hòu rú lái hào yuē lóu zhì yuè
从迦罗鸠孙驮为始得佛，最后如来号曰楼至。月
gài bì qiū zé wǒ shēn shì rú shì tiān dì dāng zhī cǐ yào
盖比丘，则¹⁰⁰我身是。如是，天帝！当知此要，
yǐ fǎ gòng yāng yú zhū gòng yāng wéi shàng wéi zuì dì yī wú bǐ shì
以法供养于诸供养为上为最，第一无比。是
gù tiān dì dāng yǐ fǎ zhī gòng yāng gòng yāng yú fó
故天帝！当以法之供养，供养于佛。”

zhǔ lèi pǐn dì shí sì 嘱累品第十四

yú shì fó gào mí lè pú sà yán mí lè wǒ jīn yǐ shì wú
于是，佛告弥勒菩萨言：“弥勒！我今以是无
liàng yì ā sēng qí jié suǒ jí ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí fǎ fù
量亿阿僧祇劫所集阿耨多罗三藐三菩提法，付
zhǔ yú rǔ rú shì bèi jīng yú fó mièhòumò shì zhī zhōng rǔ děng
嘱于汝。如是辈经，于佛灭后末世之中，汝等
dāng yǐ shén lì guǎngxuān liú bù yú yán fú tí wú lìng duàn jué
当以神力，广宣流布于阎浮提，无令断绝。
suǒ yǐ zhě hé wèi lái shì zhōng dāng yǒushànnán zǐ shàn nǚ rén
所以者何？未来世中，当有善男子、善女人，
jí tiān lóng guǐ shén qián tà pó luó chàděng fā ā nòuduō
及天、龙、鬼神、乾闼婆、罗刹等，发阿耨多
luó sānmiǎosān pú tí xīn yào yú dà fǎ ruò shǐ bù wén rú shì děng
罗三藐三菩提心，乐于大法；若使不闻如是等
jīng zé shī shàn lì rú cǐ bèi rén wén shì děng jīng bì duō xìn
经，则失善利。如此辈人，闻是等经，必多信
yào fā xī yǒu xīn dāng yǐ dǐng shòu suí zhū zhòng shèng suǒ yīng dé
乐，发希有心，当以顶受，随诸众生所应得
lì ér wèiguǎngshuō
利，而为广说。

mí lè dāng zhī pú sà yǒu èr xiàng hé wèi wéi èr yī
“弥勒当知！菩萨有二相。何谓为二？一
zhě hào yú zá jù wén shì zhī shì èr zhě bù wèishēn yì rú shí néng
者，好于杂句文饰之事；二者，不畏深义如实能

¹⁰⁰ 大正藏：即

rù ruò hào zá jù wén shì shì zhě dāng zhī shì wéi xīn xué pú sà ruò
入。若好杂句文饰事者，当知是为新学菩萨；若
yú rú shì wú rǎn wú zhuó shèn jīng diǎn wú yǒu kǒng wèi néng rù qí
于如是无染无著甚深经典，无有恐惧，能入其
zhōng wén yǐ xīn jìng shòu chí dù sòng rú shuō xiū xíng dāng zhī
中，闻已心净，受持读诵，如说修行，当知
shì wéi jiǔ xiū dào héng
是为久修道行。

“弥勒！复有二法，名新学者，不能决定

yú shèn shēn fǎ hé děng wéi èr yī zhě suǒ wèi wén shēn jīng wén
于甚深法。何等为二？一者，所未闻深经，闻

zhī jīng bù shēng yí bù néng suí shùn huǐ bàng bù xìn ér zuò shì yán
之惊怖生疑，不能随顺，毁谤不信，而作是言：

wǒ chū bù wén cóng hé suǒ lái èr zhě ruò yǒu hù chí jiě shuō
‘我初不闻。从何所来？’二者，若有护持解说

rú shì shēn jīng zhě bù kěn qīn jìn gòng yǎng gōng jìng huò shí yú
如是深经者，不肯亲近、供养、恭敬，或时于

zhōng shuō qí guò è yǒu cǐ èr fǎ dāng zhī shì xīn xué pú sà 101
中说其过恶。有此二法，当知是新学菩萨¹⁰¹，

wéi zì huǐ shāng bù néng yú shēn fǎ zhōng tiáo fú qí xīn
为自毁伤，不能于深法中，调伏其心。

“弥勒！复有二法，菩萨虽信解深法，犹自

huǐ shāng ér bù néng dé wú shēng fǎ rén hé děng wéi èr yī zhě
毁伤，而不能得无生法忍。何等为二？一者，

qīngmàn xīn xué pú sà ér bù jiào huì èr zhě suī xìn jiě shēn fǎ 102
轻慢新学菩萨，而不教诲；二者，虽信解深法¹⁰²，

ér qǔ xiāng fēn bié shì wéi èr fǎ
而取相分别。是为二法。”

弥勒菩萨闻说是已，白佛言：“世尊！未曾

yǒu yě rú fó suǒ shuō wǒ dāng yuǎn lí rú sī zhī è fèng chí rú
有也。如佛所说，我当远离如斯之恶，奉持如

lái wú shù ā sēng qí jié suǒ jí ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí fǎ
来无数阿僧祇劫所集阿耨多罗三藐三菩提法。

¹⁰¹ 大正藏：当知是为新学菩萨

¹⁰² 大正藏：虽解深法

ruò wèi lái shì shànnán zǐ shàn nǚ rén qiú dà shèngzhě dāng lìng shǒu
 若未来世善男子、善女人求大乘者，当令手
 dé rú shì dēngjīng yǔ qí niàn lì shǐ shòu chí dù sòng wèi tā guǎng
 得如是等经，与其念力，使受持读诵、为他广
 shuō shì zūn ruò hòu mò shì yǒunéngshòu chí dù sòng wèi tā
 说。世尊！若后末世，有能受持、读诵、为他
 shuōzhě dāng zhī shì 103 mí lè shén lì zhī suǒ jiàn lì
 说者，当知是¹⁰³弥勒神力之所建立。”

fó yán shàn zāi shàn zāi mí lè rú rǔ suǒshuō fó
 佛言：“善哉，善哉！弥勒！如汝所说，佛
 zhù ěr xǐ
 助尔喜。”

yú shì yī qiè pú sà hé zhǎng bō fó wǒ děng yì yú rú lái
 于是，一切菩萨合掌白佛：“我等亦于如来

mièhòu shí fāngguó tǔ guǎngxuān liú bù ā nòuduō luó sānmiǎosān pú
 灭后，十方国土广宣流布阿耨多罗三藐三菩

tí fǎ fù dāng kāi dǎozhūshuō fǎ zhě lìng dé shì jīng
 提法，复当开导诸说法者，令得是经。”

ěr shí sì tiānwáng bō fó yán shì zūn zài zài chùchù
 尔时，四天王白佛言：“世尊！在在处处、

chéng yì jù luò shān lín kuàng yě yǒu shì jīngjuàn dù sòng jiě shuō
 城邑聚落、山林旷野，有是经卷，读诵解说

zhě wǒ dāngshuài zhūguān shǔ wèi tīng fǎ gù wǎng yì qí suǒ yōng
 者，我当率诸官属，为听法故，往诣其所，拥

hù qí rén miàn bǎiyóuxún lìng wú sì qíu dé qí biànzhe
 护其人，面百由旬，令无伺求得其便者。”

shì shí fó gào ā nán shòu chí shì jīng guǎngxuān liú bù
 是时，佛告阿难：“受持是经，广宣流布。”

ā nányán wéi wǒ yǐ shòu chí yào zhě shì zūn dāng
 阿难言：“唯¹⁰⁴！我已受持要者。世尊！当

hé míng sī jīng
 何名斯经？”

fó yán ā nán shì jīng míngwéi wéi mó jié suǒshuō yì
 佛言：“阿难！是经名为“维摩诘所说”，亦

míng bù kě sī yì jiě tuō fǎ mén rú shì shòu chí
 名“不可思议解脱法门”，如是受持。”

¹⁰³ 大正藏：当知皆是

¹⁰⁴ 大正藏：唯然

fó shuō shì jīng yǐ zhǎngzhě wéimó jié wénshū shī lì shè
佛说是经已，长者维摩诘、文殊师利、舍
lì fú ā nándēng jí zhūtiān rén ā xiū luó yī qiè dà zhòng
利弗、阿难等，及诸天、人、阿修罗一切大 众，
wén fó suǒshuō jiē dà huān xǐ xìn shòufèngxíng¹⁰⁵
闻佛所说，皆大欢喜，信受奉行¹⁰⁵。

维摩诘所说经卷下

¹⁰⁵ 大正藏：闻佛所说，皆大欢喜。

●结诵仪

bǔ quēzhēnyán 补阙真言

(三遍)

ná mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南无喝啰怛那.哆罗夜耶.佧啰佧啰.俱住俱住.摩
lā mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō mò ná suō pō
啰摩啰.虎啰.吽.贺贺.苏怛拿.吽.泼抹拿.娑婆
hē
诃.

ná mó fó ná mó fǎ ná mó sēng
南無佛 南無法 南無僧 (合掌三称)

ná mó yí qiè rú lái yīng zhèngděng jué
南無一切如来 应、正 等觉 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

huí xiàng jì 回 向 偈

(一遍)

sòng jīng gōng dé shū shèng héng wú biān shèng fú jiē huí xiàng
诵经功德殊胜行 无边胜福皆回向
pǔ yuàn chén nì zhū yǒu qíng sù wǎng wú liàng guāng fó chà
普愿沉溺诸有情 速往无量光佛刹
shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà
十 方 三 世 一 切 佛 一 切 菩 萨 摩 诃 萨
mó hē bō ré bō luó mì

huí xiàng jì 回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng dù
愿以此功德 庄严佛净土
shàngbào sì chóngrēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦
ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心
jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

sān guī yī 三皈依

(一遍)

zì guī yī fó dāngyuànzhòngshēng tǐ jiě dà dào fā wú
自皈依佛，当愿众生，体解大道，发无
shàng xīn zì guī yī fǎ dāngyuànzhòngshēng shēn rù jīng zàng
上心；自皈依法，当愿众生，深入经藏，
zhì huì rú hǎi zì guī yī sēng dāngyuànzhòngshēng tǒng lǐ dà zhòng
智慧如海；自皈依僧，当愿众生，统理大众，
yī qiè wú ài hé nánshèngzhòng
一切无碍。和南圣众。

此咒置经书中可灭误跨之罪

南无护法韦驮尊天菩萨

